

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w WARSZAWIE

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie
01-205 Warszawa, ul. Młynarska 16
tel. (22) 578 44 00, fax (22) 578 44 07
wup@wup.mazowsze.pl

www.wup.mazowsze.pl

RYNEK PRACY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W 2010 ROKU

CZĘŚĆ 1 OPISOWA

Mazowsze.
serce Polski

WARSZAWA KWIECIEŃ 2011 ROK

**Zespół ds. Statystyk Rynku Pracy
Wydział Regionalnej Polityki Rynku Pracy**

1. CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO	2
1.1. Ludność	2
1.2. Prognoza ludności województwa do roku 2035	4
1.3. Podmioty gospodarki narodowej	4
1.4. Pracujący w gospodarce narodowej	6
1.5. Pracujący w sektorze przedsiębiorstw	8
2. POZIOM I STOPA BEZROBOCIA.....	9
2.1. Liczba bezrobotnych	9
2.2. Stopa bezrobocia	10
3. ZMIANY W POZIOMIE BEZROBOCIA.....	12
3.1. Napływ do bezrobocia	13
3.2. Odpływ z bezrobocia	14
4. STRUKTURA BEZROBOTNYCH.....	16
4.1. Bezrobotne kobiety	16
4.2. Bezrobotni zamieszkali na wsi	19
4.3. Bezrobotni posiadający prawo do zasiłku	20
4.4. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	23
4.5. Osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	23
4.6. Cudzoziemcy	24
5. STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU, WYKSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY.....	25
5.1. Bezrobotni według wieku	25
5.2. Bezrobotni według wykształcenia	26
5.3. Bezrobotni według stażu pracy	28
5.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy	29
6. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW	31
6.1. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według zawodów i specjalności	35
7. BEZROBOTNI WEDŁUG SEKCJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (PKD)	38
7.1. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według sekcji działalności gospodarczej ...	40
8. BEZROBOTNI W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY	42
9. USŁUGI RYNKU PRACY	44
9.1. Pośrednictwo pracy	44
9.2. Pośrednictwo w ramach Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES).....	51
9.3. Realizowanie zadań związanych z krajowym pośrednictwem pracy	53
9.4. Realizowanie zadań wynikających z Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego (KSZS) państw członkowskich UE w zakresie świadczeń dla bezrobotnych.....	54
9.5. Poradnictwo zawodowe	54
9.6. Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.....	56
9.7. Organizacja szkoleń	57
10. INSTRUMENTY RYNKU PRACY.....	60
10.1. Prace interwencyjne	61
10.2. Roboty publiczne	62
10.3. Staże u pracodawcy	63
10.4. Przygotowanie zawodowe dorosłych	65
10.5. Prace społecznie użyteczne	66
10.6. Dofinansowania dla bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej	67
10.7. Refundacje kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy udzielane dla pracodawców	68
11. WYDATKI / LIMITY FUNDUSZU PRACY.....	70
12. OŚWIADCZENIA O ZAMIARZE POWIERZENIA PRACY KRÓTKOTERMINOWEJ.....	73
PODSUMOWANIE	74

1. CHARAKTERYSTYKA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Mazowsze jest największym regionem w kraju, zarówno pod względem zajmowanego obszaru jak i liczby mieszkańców. Od stycznia 2007r. zajmuje powierzchnię 35.558 km² (11,4% powierzchni kraju)¹. W połowie 2010 r. na Mazowszu mieszkało 5.232,4 tys. osób, tj. 13,7 ludności Polski. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 147 osób/km² (3 miejsce w kraju) i jest nieznacznie wyższa od średniej krajowej wynoszącej 122 osoby/km². W miastach mieszkało 3.379,9 tys. osób, na wsi 1.852,5 tys. osób. W województwie funkcjonuje 314 gmin (w tym: 35 miejskich, 50 miejsko-wiejskich i 229 wiejskich), 37 powiatów i 5 miast na prawach powiatu: Warszawa, Ostrołęka, Płock, Radom, Siedlce.

Poziom urbanizacji województwa jest wysoki i wynosi 64,6%, co stawia Mazowsze na 5 miejscu w kraju (średnia krajowa 61,0%). Największym miastem regionu jest Warszawa (1.716,9 tys. osób), stolica regionu i kraju, znacząca metropolia w skali Europy, koncentrująca prawie 32,8% ogółu ludności województwa. Łącznie z otaczającymi ją obszarami zurbanizowanymi tworzy aglomerację warszawską, grupującą podstawową część potencjału społecznego i gospodarczego województwa i kraju. Ważnymi ogniwami sieci osadniczej Mazowsza są ośrodki subregionalne: Radom – 223,1 tys., Płock – 126,3 tys., Siedlce - 77,3 tys., Ostrołęka – 53,8 tys., Ciechanów – 45,2 tys.

Województwo mazowieckie wyróżnia się w skali kraju najwyższym poziomem rozwoju gospodarczego, jednakże widoczne są znaczne (największe w kraju) dysproporcje przestrzenne w rozwoju województwa. Zasadniczy potencjał gospodarczy, kapitałowy i intelektualny skupiony jest w Warszawie i aglomeracji warszawskiej. Subregiony województwa odznaczają się zdecydowanie słabszym potencjałem gospodarczym i niższą dynamiką rozwojową. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego województwa zawdzięcza dobrze rozwiniętemu sektorowi usług. W sektorze tym w ostatnich latach najszybciej rosła liczba miejsc pracy.

1.1. Ludność²

W czerwcu 2010 r.³ na Mazowszu mieszkało 5.232.432 osób, tj. 13,7% ludności Polski. Spośród ogółu mieszkańców województwa - najwięcej mieszkańców liczyło m.st. Warszawa (1.716.855 osób), najmniej powiat łosicki (31.985 osób). W miastach mieszkały 3.379.875 osób (64,6% ogółu ludności województwa), na wsi 1.852.557 osób (35,4%).

Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania

Wyszczególnie- nie	31. XII 2003	31. XII 2004	31.XII 2005	31.XII. 2006	31.XII. 2007	31.XII. 2008	31.XII. 2009	30.VI. 2010
Ludność ogółem	5 135 732	5 145 997	5 157 729	5 171 702	5 188 488	5 204 495	5 222 167	5 232 432
miasto	3 322 188	3 329 863	3 338 255	3 346 700	3 356 370	3 364 505	3 374 711	3 379 875
wieś	1 813 544	1 816 134	1 819 474	1 825 002	1 832 118	1 839 990	1 847 456	1 852 557

Liczba ludności województwa **wzrosła** w stosunku do końca 2003 r. o 96.700 osób (o 1,9%), natomiast w odniesieniu do końca 2009 r. **wzrosła** o 10.265 osób (o 0,2%). Jednocześnie następował wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym.

¹ Źródło: Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2010r., wyd. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010.

² Tabelaryczne zestawienie dotyczące powierzchni województwa, gęstości zaludnienia i wybranych grup ludności przedstawiono w Załącznikach Nr 1 - 4.

³ Źródło: Ludność. Stan i struktura w przekroju terytorialnym (Stan w dniu 30 VI 2010 r.), wyd. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010.

Ludność w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) liczyła 3.331.455 osób (63,7% mieszkańców Mazowsza, w Polsce 64,5% ludności).

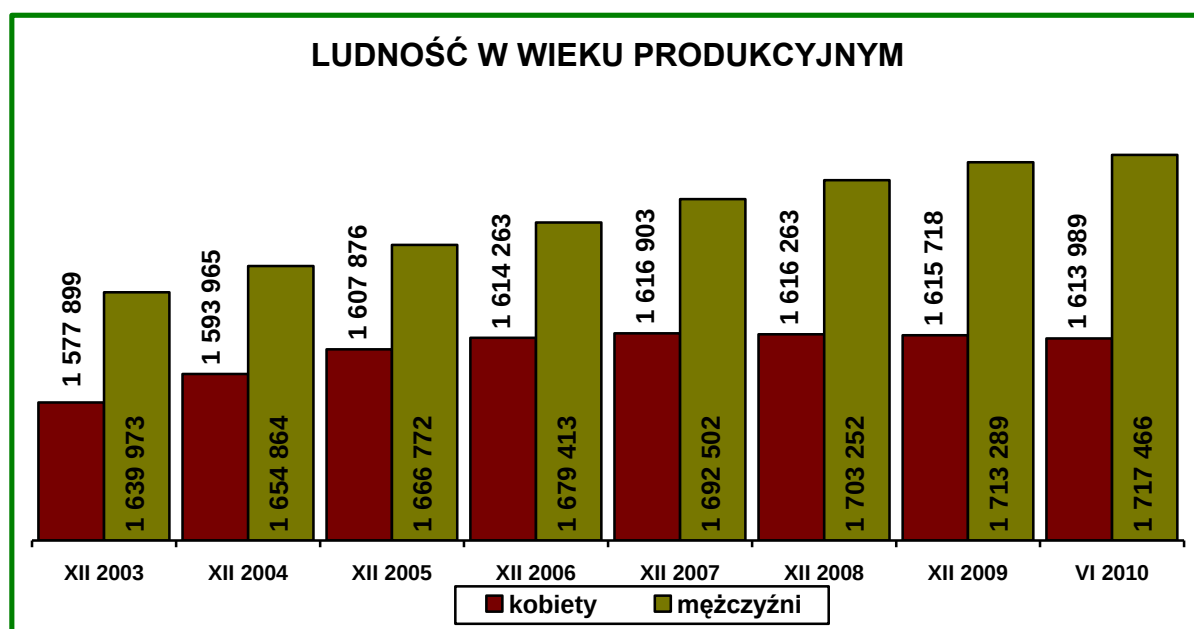
Ludność w wieku produkcyjnym według faktycznego miejsca zamieszkania

Wyszczególnienie	31.XII 2003	31.XII 2004	31.XII 2005	31.XII 2006	31.XII 2007	31.XII 2008	31.XII 2009	30.VI 2010
Ludność ogółem	3 217 872	3 248 829	3 274 648	3 293 676	3 309 405	3 319 515	3 329 007	3 331 455
miasto	2 161 227	2 176 240	2 186 859	2 191 099	2 192 522	2 188 987	2 184 665	2 181 040
wieś	1 056 645	1 072 589	1 087 789	1 102 577	1 116 883	1 130 528	1 144 342	1 150 415

W odniesieniu do końca 2003 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym **wzrosła** o 113.583 osoby (o 3,5%), przy czym w miastach liczba tej populacji wzrosła o 0,9%, a na wsi o 8,9%.

W odniesieniu do końca 2009 r. liczba osób w wieku produkcyjnym **wzrosła** o 2.448 osób (o 0,07%), na wsi o 0,53%, a **w miastach zmalała** o 0,17%.

Pośród osób w wieku produkcyjnym kobiety stanowiły 48,4% (1.613.989 osób, w tym 1.083.268 to mieszkanki miast).

Większość obszaru województwa to regiony rolnicze. W 29 powiatach ludność zamieszkała na wsi stanowiła ponad połowę ludności województwa, a w 15 stanowiła 70,0% i powyżej. Typowo rolnicze powiaty to: powiat siedlecki, gdzie 97,7% ogółu ludności to mieszkańcy wsi, ostrołęcki (96,5%) oraz powiat plocki (91,0). Poza miastami na prawach powiatu, najmniejszym udziałem ludności zamieszkałej na wsi wyróżniały się powiaty: wołomiński, gdzie ludność zamieszkała na wsi stanowiła 32,5 ogółu mieszkańców powiatu, żyrardowski 37,2 oraz powiat otwocki 38,0%.

Podobnie jak w całym kraju, również na Mazowszu na koniec czerwca 2010 r. dominowały kobiety, które stanowiły 52,2% ludności (2.729.633 osoby). Największa przewaga kobiet miała miejsce w miastach: Warszawie (54,0%) ogółu mieszkańców, Płocku i Siedlcach (po 52,5%) i Radomiu (52,3%) oraz w powiatach: pruszkowskim (52,7%), grodziskim i żyrardowskim (po 52,3%). Mniej niż połowę mieszkańców stanowiły kobiety w powiatach: ostrołęckim (49,3%), białobrzeskim i siedleckim (po 49,7%) oraz łosickim (po 49,9%).

1.2. Prognoza ludności województwa do roku 2035

Według opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny prognozy ludności⁴ w województwie mazowieckim w 2035 r. będzie mieszkało 5.469,5 tys. osób, tj. o 237,1 tys. (o 4,3%) więcej niż w połowie 2010 r. W okresie do 2035 r. nastąpi istotne przesunięcie w proporcjach między liczbą ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Liczba ludności w wieku produkcyjnym zmniejszy się w stosunku do danych rzeczywistych z połowy 2010 r. o 152,6 tys. osób (o 4,8%). Udział tej grupy osób zmniejszy się z 63,7% w połowie 2010 r. do 58,1% w 2035 r.

W populacji ludności w wieku produkcyjnym, liczba młodzieży w wieku 19-24 lata będzie systematycznie malała (z 431,3 tys. osób w połowie 2010 r., poprzez 368,4 tys. osób w 2015 r. do 306,7 tys. osób w 2025 r.).

Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o 476,7 tys. osób (o 34,0%), a udział jej w ogólnej liczbie ludności zwiększy się z 17,7% w połowie 2010 r. do 25,7% w 2035 r. Liczba dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat w omawianym okresie zmniejszy się o 87,0 tys. osób (o 9,8%).

Wyszczególnienie	Lata						
	VI 2009	VI 2010	2015	2020	2025	2030	2035
Ludność ogółem	5 213 855	5 232 432	5 353 636	5 429 840	5 471 012	5 480 198	5 469 505
w tym w wieku:							
0 - 2	172 787	177 166	177 871	166 547	148 246	133 843	131 525
3 - 6	198 157	205 400	239 369	237 670	218 349	194 070	179 100
7 - 12	306 138	300 120	320 042	361 921	359 719	331 547	295 698
13 - 15	174 999	168 500	149 662	163 788	183 371	180 598	165 198
16 - 18	195 534	188 719	156 359	147 664	176 264	184 454	175 759
19 - 24	464 642	431 309	368 368	316 027	306 734	355 210	369 468
0 - 17	980 145	974 655	990 070	1 028 992	1 028 810	962 938	887 667
18 - 44	2 073 907	2 084 597	2 117 916	2 020 478	1 869 206	1 738 697	1 674 013
45 - 59/64	1 249 715	1 246 858	1 182 661	1 181 635	1 291 324	1 450 269	1 504 821
18 - 59/64	3 323 622	3 331 455	3 300 577	3 202 113	3 160 530	3 188 966	3 178 834
60+/65+	910 088	926 322	1 062 989	1 198 735	1 281 672	1 328 294	1 403 004

Wskaźnik obciążenia ekonomicznego, tj. liczba osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, zwiększy się z 57 w połowie 2010 r. do 72 w 2030 r.

1.3. Podmioty gospodarki narodowej⁵

W województwie mazowieckim w grudniu 2010 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 681.012 podmiotów gospodarki narodowej (bez rolników indywidualnych)⁶ o 26.622 podmioty (o 4,1%) **więcej** niż przed rokiem. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych odnotowano

⁴ Źródło: Prognoza demograficzna na lata 2008 – 2035, GUS, Departament Badań Demograficznych, Warszawa 2009 r.

⁵ Tabelaryczne zestawienie dotyczące podmiotów gospodarczych przedstawiono w Załącznikach Nr 5-7.

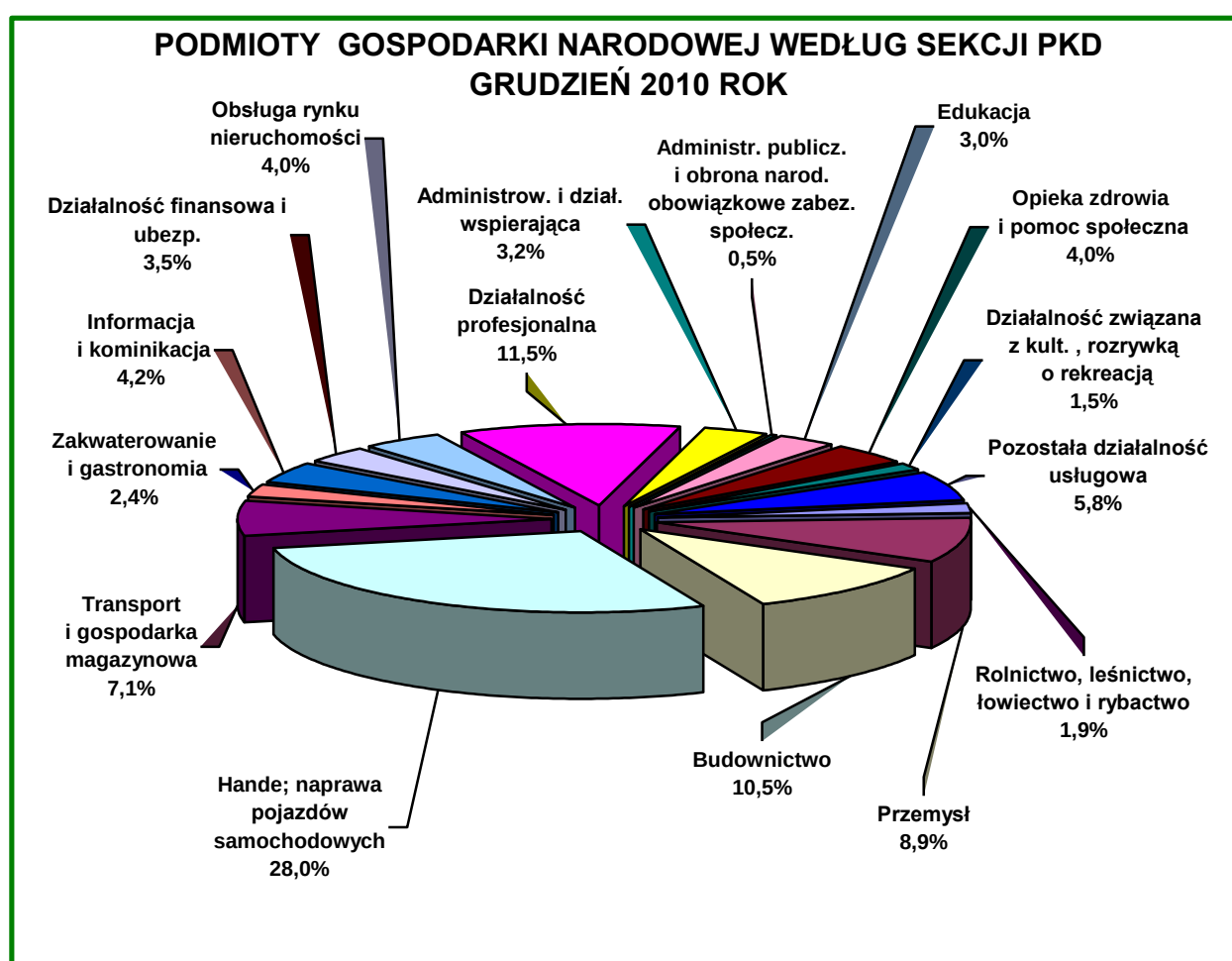
⁶ Źródło: Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru regon w województwie mazowieckim w 2010 r. wyd. Urząd Statystyczny w Warszawie, informacje i opracowania statystyczne, Warszawa 2011.

we wszystkich powiatach, największy w powiatach: piaseczyńskim (o 7,7%), ostrołęckim (o 7,2%), wołomińskim (o 6,9%), nowodworskim (o 6,7%), siedleckim (o 6,6%) oraz legionowskim (o 6,5%).

Podmioty gospodarki narodowej sektora prywatnego stanowiły 98,1% - 668.182 podmioty, (przed rokiem – 633.939 podmiotów), natomiast podmioty sektora publicznego stanowiły 1,9% - 12.830 podmiotów, przed rokiem – 2,0% (13.290 podmiotów).

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej funkcjonowało w miastach: Warszawie – 344.261 (50,55% ogółu podmiotów gospodarczych w województwie), Radomiu – 25.371 (3,73%) i w powiatach: pruszkowskim – 25.226 (3,70%) wołomińskim – 25.163 (3,69%) i piaseczyńskim – 24.258 (3,56%). Z ogólnej liczby podmiotów 58,2% ma siedzibę w miastach na prawach powiatu.

Najwięcej podmiotów funkcjonowało w sektorze: **handel; naprawa pojazdów samochodowych** – 190.449 (28,0% ogółu podmiotów), **działalność profesjonalna, naukowa i techniczna** – 78.032 (11,5%), **budownictwo** – 71.800 (10,5%) oraz **przemysł** – 60.715 (8,9%).

Wśród ogółu podmiotów gospodarczych dominowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 72,9% ogólnej liczby podmiotów (486.952 podmioty), w poprzednim roku 71,5% (462.544 podmioty).

Spółki z udziałem kapitału zagranicznego stanowiły 3,8% ogółu podmiotów w województwie (25.594 spółki), przed rokiem 3,8% (24.334 spółki).

W 2010 r. zarejestrowano 66.405 nowych podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 27,9% więcej niż w poprzednim roku. Najwięcej nowych jednostek zarejestrowano w miastach: Warszawie (29.643) i Radomiu (2.553) oraz w powiatach: wołomińskim (2.993), piaseczyńskim (2.818)

i pruszkowskim (1.267). Najmniej jednostek powstało w powiecie lipskim (199), zwoleńskim (213), białobrzeskim (259) i łosickim (268).

W porównaniu z 2009 r. liczba nowopowstałych jednostek zmniejszyła się w 2 powiatach: plockim o 0,2% - (o 2 podmioty) i sierpeckim o 3,5% - (o 14 podmiotów). W pozostałych powiatach nastąpił wzrost liczby nowo zarejestrowanych podmiotów w granicach od 5,8% w Radomiu do 59,5% w powiecie grodziskim.

W 2010 r. zrezygnowało z prowadzenia działalności gospodarczej 33.516 podmiotów (o 37,6% mniej niż rok wcześniej). Najwięcej podmiotów zrezygnowało z działalności gospodarczej w miastach: Warszawie (13.346), Radomiu (2.186), Płocku (1.055) oraz w powiatach: wołomińskim (1.394), piaseczyńskim (1.002) i pruszkowskim (927).

Warto zaznaczyć, że spośród podmiotów zarejestrowanych na Mazowszu aż 95,2% (648.594 podmioty) stanowiły mikroprzedsiębiorstwa - podmioty zatrudniające do 9 osób. Udział podmiotów małych, o liczbie pracujących od 10 do 49 osób wynosił 3,8% ogółu podmiotów (26.180 podmiotów), podmioty średnie zatrudniające 50-249 osób stanowiły 0,8% (5.092 podmioty), a podmioty duże, zatrudniające powyżej 250 osób stanowiły 0,2% (1.146 podmiotów).

Podmioty gospodarki narodowej

Wyszczególnienie	Lata							
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba podmiotów gospodarczych ogółem, w tym:	575 598	585 529	601 798	609 601	627 277	649 354	646 696	681 012
liczba MSP	574 508	584 451	591 125	603 875	626 190	648 241	645 550	679 866
Udział MSP w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych	99,8%	99,8%	98,2%	99,1%	99,8%	99,8%	99,8%	99,8%

W 2010 r. 679.866 Małych i Średnich Przedsiębiorstw stanowiło 99,8% wszystkich podmiotów gospodarczych, przy czym w sektorze publicznym funkcjonowało 12.430 MSP, a w sektorze prywatnym 667.436 podmiotów.

1.4. Pracujący w gospodarce narodowej ⁷

Na koniec 2009 r. w województwie mazowieckim pracowało 2.256.701 osób, o 4.126 osób (o 0,2%) więcej niż w 2008 r. Stanowili oni 16,4% ogółu pracujących w Polsce. Na 1000 ludności w wieku produkcyjnym przypadało 678 osób pracujących (w 2008 r. 679 osoby pracujące).

Pracujący w gospodarce narodowej

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Pracujący ogółem w tym w sektorze;	1 976 896	2 024 968	2 066 841	2 116 141	2 218 546	2 252 575	2 256 701
publicznym	508 865	508 613	511 375	508 782	512 268	518 920	519 409
prywatnym	1 468 031	1 516 355	1 555 466	1 607 359	1 706 278	1 733 655	1 737 292

W sektorze publicznym gospodarki pracowało 519.409 osób (23,0% ogółu pracujących w województwie), w sektorze prywatnym 1.737.292 osoby (77,0%).

Mazowsze jest najbardziej rozwiniętym gospodarczo regionem Polski, dominuje w nim sektor usług (handel, telekomunikacja, usługi finansowe, ubezpieczenia). Istotne znaczenie w województwie ma także przemysł, głównie przetwórstwo przemysłowe. Znajdują się tu niemal wszystkie gałęzie

⁷ Źródło: Roczniki Statystyczne Województwa Mazowieckiego 2003-2009 oraz „Pracujący w gospodarce narodowej w 2009 r.” wyd. Główny Urząd Statystyczny, Informacje i opracowania statystyczne, Warszawa 2010.

przemysłu, (oprócz górniczego, stoczniowego i koksowniczego). Poza przemysłem i usługami istotną rolę odgrywa też rolnictwo, głównie ogrodnictwo i sadownictwo.

Pracujący w gospodarce narodowej według sektorów ekonomicznych

Wyszczególnienie	Lata						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Pracujący ogółem, w tym:	1 976 896	2 024 968	2 066 841	2 116 141	2 218 546	2 252 575	2 256 701
Sektor rolniczy	319 044	320 752	321 022	320 958	321 524	321 084	316 380
Przemysł i budownictwo	452 300	449 008	441 871	464 732	491 638	481 401	459 106
Sektor usługowy	1 205 470	1 255 134	1 303 948	1 330 451	1 405 384	1 450 090	1 481 215

W 2009 r. najwięcej osób pracowało w **handlu; naprawach pojazdów samochodowych** – 394.495 osób (17,5% ogółu pracujących), **rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie** – 319.332 osoby (14,2%) i **przetwórstwie przemysłowym** – 280.378 osób (12,4%). Najmniej w osób pracowało w sekcji **działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją** – 27.571 osób (1,2%).

Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji^{*)}

Wyszczególnienie	2009 rok
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	319 332
Przemysł – w tym:	321 724
<i>przetwórstwo przemysłowe</i>	280 378
Budownictwo	137 382
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	394 495
Transport i gospodarka magazynowa	134 361
Zakwaterowanie i gastronomia	45 375
Informacja i komunikacja	92 696
Działalność finansowe i ubezpieczeniowa	98 774
Obsługa rynku nieruchomości	45 752
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	141 572
Administrowanie i działalność wspierająca	70 837
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	114 912
Edukacja	158 245
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	107 486
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	27 571
Pozostała działalność usługowa	46 187
OGÓŁEM	2 256 701

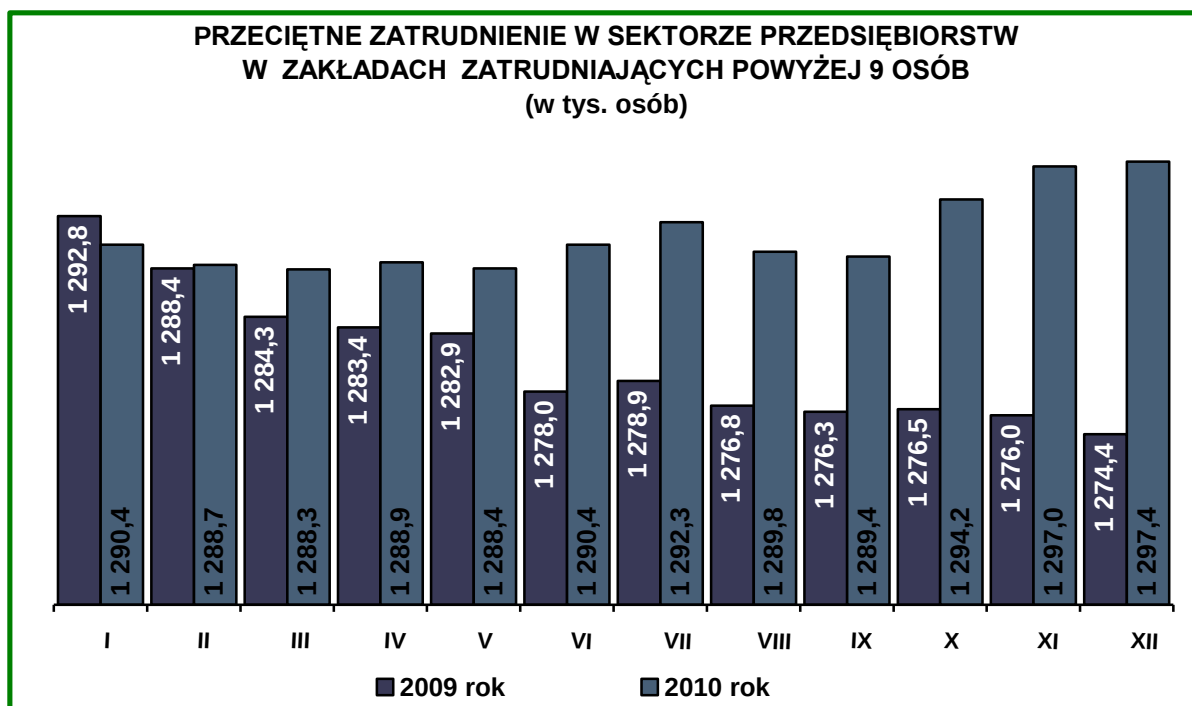
^{*)} Wg PKD 2007 wprowadzonego od dnia 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. – ze względu na wprowadzone zmiany w klasyfikacji PKD 2007 w stosunku do PKD 2004 dane nie mogą być porównywalne do poprzednich okresów.

1.5. Pracujący w sektorze przedsiębiorstw⁸

W okresie styczeń – grudzień 2010 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 1.299,1 tys. osób i było **większe o 0,9%** niż w analogicznym okresie 2009 r. (w kraju wyższe o 0,8%). Największy wzrost przeciętnego zatrudnienia zanotowano m.in. w sekcjach: **administrowanie i działalność wspierająca** (o 20,3%), **dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji** (o 14,1%), **górnictwie i wydobywaniu** (o 13,3%), **działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej** (o 8,9%) oraz **obsłudze rynku nieruchomości** (o 7,2%). Największy spadek przeciętnego zatrudnienia wystąpił m. in. w **transporcie i gospodarce magazynowej** (o 2,5%), **budownictwie** (o 2,5%) oraz **wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę** (o 2,1%).

W jednostkach sektora publicznego przeciętne zatrudnienie obniżyło się o 3,9% i wynosiło 296,1 tys. osób, a w sektorze prywatnym zwiększyło się o 2,4% i wynosiło 1.003,0 tys. osób.

W porównaniu z okresem styczeń-grudzień 2009 r. w strukturze zatrudnienia zwiększył się udział sektora prywatnego (z 76,1% do 77,2%), a zmniejszył się sektora publicznego (z 23,9% do 22,8%).

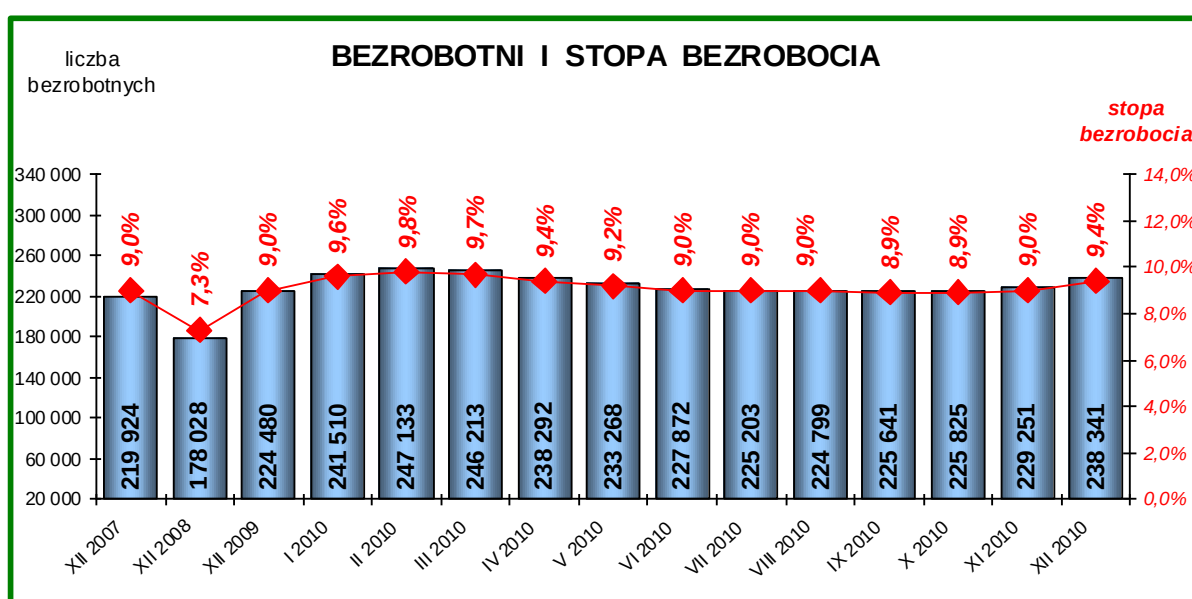
⁸ Źródło: Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego Nr 12, wyd. Urząd Statystyczny w Warszawie, grudzień 2010.

2. POZIOM I STOPA BEZROBOCIA

Wskaźniki statystyczne dotyczące całego województwa mazowieckiego wyróżniają Mazowsze jako region najbogatszy oraz najmniej zagrożony bezrobociem. Na taki obraz regionu decydujący wpływ ma m. st. Warszawa, która w znacznym stopniu zniekształca („zaciemnia”) istotne i poważne problemy pozostałych rynków pracy województwa.

W Warszawie w połowie 2010 r. mieszkało 32,8% ludności województwa. Na koniec 2010 r. funkcjonowało 50,6% ogółu podmiotów gospodarczych w województwie, 45,0% osób fizycznych prowadziło działalność gospodarczą oraz działało 80,2% spółek z udziałem kapitału zagranicznego. W sektorze przedsiębiorstw pracowało w Warszawie 72,4% ogółu pracujących w województwie, natomiast zarejestrowanych było 12,2% ogółu bezrobotnych na Mazowszu.

Województwo wyróżnia się najwyższą w Polsce liczbą bezrobotnych - co 8 bezrobotny w Polsce jest mieszkańcem Mazowsza, a stopa bezrobocia należy do najniższych w kraju.

2.1. Liczba bezrobotnych⁹

Na koniec 2010 r. w miejskich i powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego zarejestrowanych było 238.341 bezrobotnych, ponadto poza ewidencją bezrobotnych zarejestrowanych było 6.885 osób (w tym 3.001 kobiet) poszukujących pracy¹⁰. W stosunku do poprzedniego roku liczba osób poszukujących pracy zwiększyła się o 560 osób, (o 8,9%). Pośród osób poszukujących pracy 4.205 to osoby niepełnosprawne nie pozostające w zatrudnieniu, w tym 1.748 kobiet. W odniesieniu do 2009 roku liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy zwiększyła się o 2,7% (o 114 osób).

Największą liczbą bezrobotnych wyróżniały się głównie miasta na prawach powiatów: m. st. Warszawa (38.640 osób), Radom (21.442 osoby), Płock (7.207 osób) oraz powiaty: radomski (16.858 osób), wołomiński (9.161 osób) i płocki (7.241 osób). Najmniejszą liczbę bezrobotnych odnotowano w powiatach: łosickim (1.689 osób), białobrzeskim (1.998 osób), grodziskim (2.034

⁹ Tabelaryczne zestawienie dotyczące liczby bezrobotnych przedstawiono w Załączniku Nr 8.

¹⁰ Tabelaryczne zestawienie dotyczące liczby osób poszukujących pracy przedstawiono w Załączniku Nr 73 i 75.

osoby), sokołowskim (2.360 osób), lipskim (2.571 osób), warszawskim zachodnim (2.732 osoby) oraz siedleckim (3.143 osoby).

W końcu 2010 r. na Mazowszu przeważali bezrobotni: bez prawa do zasiłku - 199.198 osób (83,6% ogółu bezrobotnych), poprzednio pracujący - 185.067 osób (77,6%), zamieszkali w mieście - 133.188 osób (55,9%), posiadający wykształcenie poniżej średniego - 130.490 osób (54,7%), mężczyźni - 123.262 osoby (51,7%) oraz długotrwale bezrobotni - 116.806 osób (49,0%).

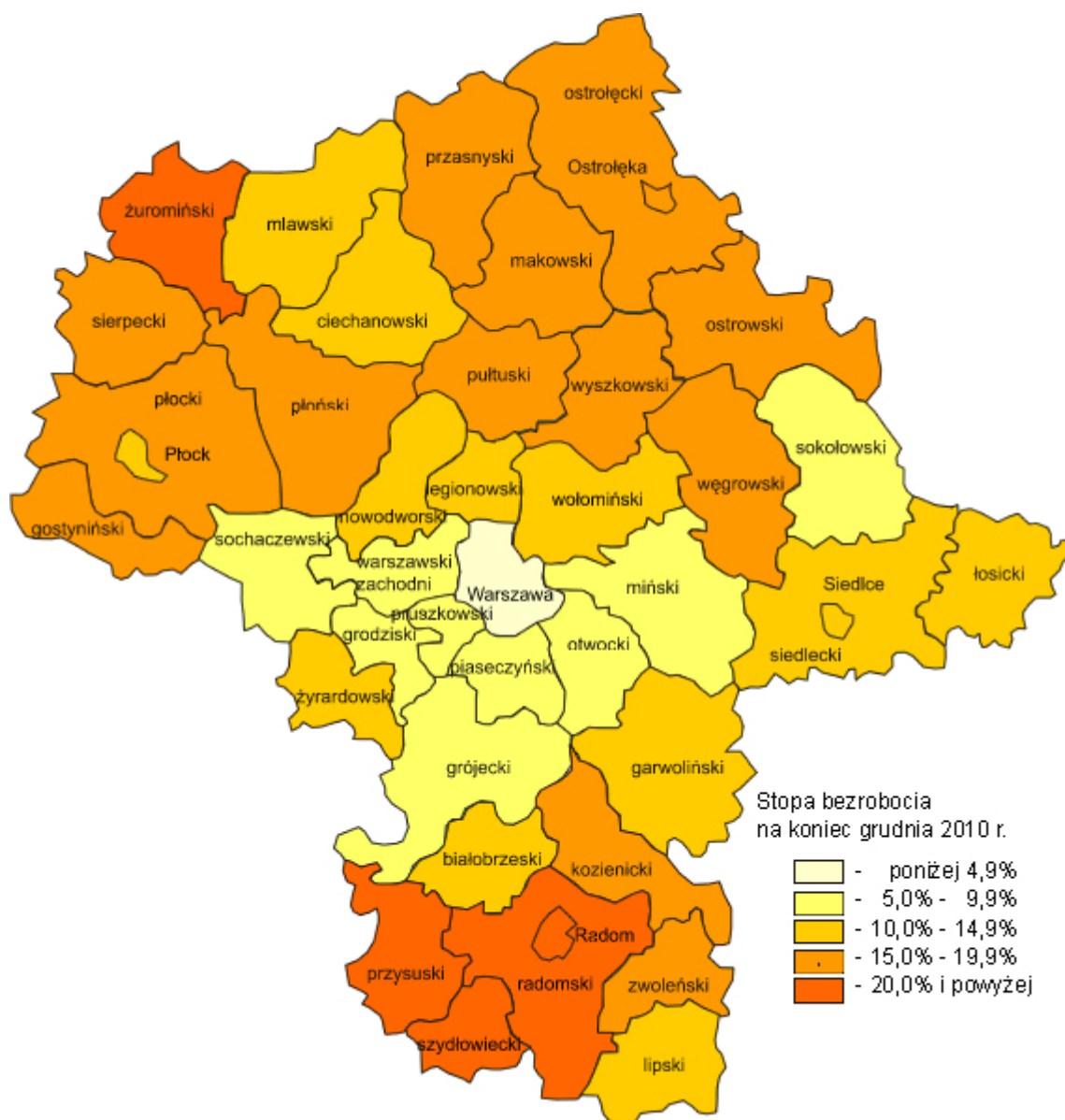
2.2. Stopa bezrobocia ¹¹

Stopa bezrobocia na Mazowszu w końcu 2010 r. wynosiła 9,4% przy średniej dla kraju 12,3%. Najniższą stopą bezrobocia w kraju wyróżniały się województwa: wielkopolskie - 9,2%, mazowieckie - 9,4%, oraz śląskie - 9,9%, natomiast najwyższą odnotowano w województwach: warmińsko - mazurskim - 20,0%, zachodniopomorskim - 17,4%, kujawsko-pomorskim - 16,6%, lubuskim - 15,6% oraz podkarpackim - 15,8%.

W odniesieniu do grudnia 2009 r. stopa bezrobocia dla województwa (*tak jak i dla kraju*) wzrosła o 0,4 punktu procentowego. Największy wzrost stopy bezrobocia odnotowano w powiatach: ostrołęckim (o 2,3 punktu procentowego), nowodworskim (o 1,9 punktu procentowego), zwoleńskim i pułuskim (o 1,5 punktu procentowego). Spadek stopy bezrobocia odnotowano w 11 powiatach, największy w powiatach: makowskim (o 1,5 punktu procentowego), garwolińskim i węgrowskim (o 1,3 punktu procentowego) oraz łosicki i mławskim (o 1,0 punkt procentowy).

Na Mazowszu obserwuje się znaczne zróżnicowanie lokalnych rynków pracy, szczególnie pod względem natężenia bezrobocia. W grudniu, podobnie jak w poprzednich miesiącach 2010 r., najwyższą stopą bezrobocia wyróżniało się miasto Radom - 22,5% oraz powiaty: szydłowiecki - 35,1%, radomski - 29,6%, przysuski - 24,8%. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano: w m.st. Warszawie - 3,4% oraz w powiatach: warszawskim zachodnim - 5,8%, pruszkowskim - 6,6%, grodziskim - 6,7% oraz grójeckim i piaseczyńskim po 7,6%.

¹¹ Tabelaryczne zestawienie dotyczące stopy bezrobocia przedstawiono w Załączniku Nr 11.

Opracowanie własne.

Różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia wyniosła 31,7 punktu procentowego (w 2009 r. 31,5 punktu procentowego). Warto też nadmienić, że stopę bezrobocia niższą od średniej dla województwa odnotowano tylko w 8 powiatach, a w 25 powiatach stopę bezrobocia przewyższającą średnią dla Polski, z czego w 19 powiatach osiągnęła wartość 15,0% i więcej.

3. ZMIANY W POZIOMIE BEZROBOCIA

W 2010 r. spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do poprzedniego miesiąca zanotowano od marca do sierpnia, a wynikał między innymi z rozpoczęcia prac sezonowych w budownictwie i rolnictwie, a także z rozpoczynania sezonu turystycznego, w pozostałych miesiącach bezrobocie rosło. W pierwszym półroczu 2010 r. liczba bezrobotnych zwiększyła się o 3.392 osoby (o 1,5%), natomiast w drugim półroczu bezrobocie wzrosło o 10.469 osób, tj. 4,6%.

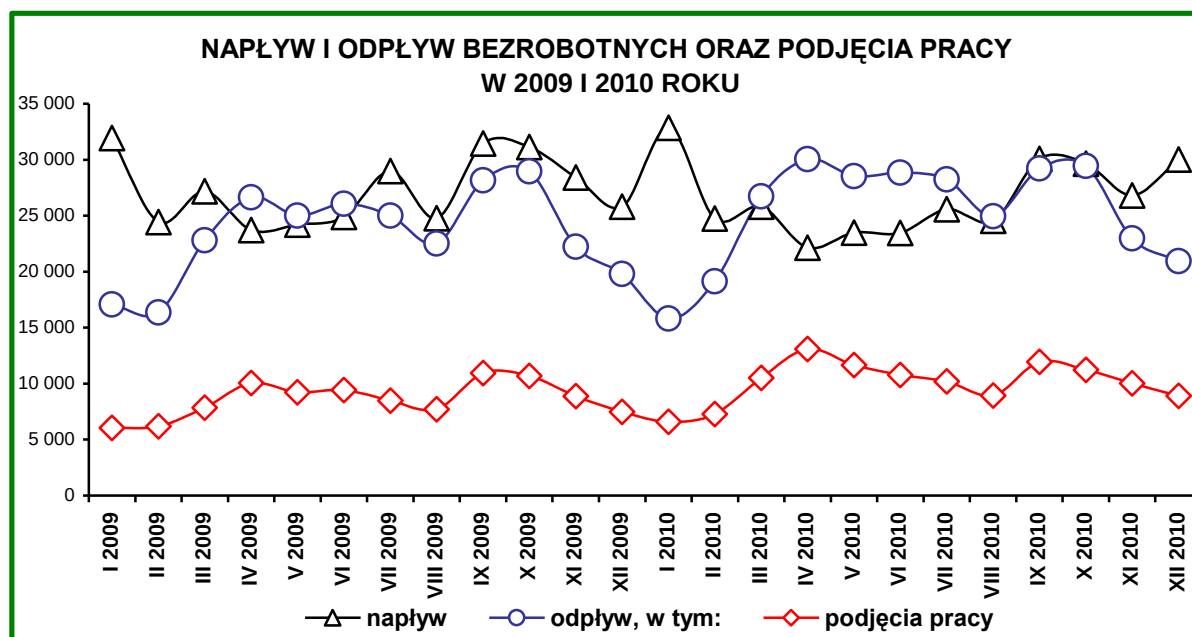
W odniesieniu do grudnia 2009 r. bezrobocie wzrosło o 13.861 osób (o 6,2%). (w kraju bezrobocie wzrosło o 3,3%). **Wzrost** bezrobocia odnotowano w 30 powiatach z czego najwyższy procentowy wzrost wystąpił w m. st. Warszawie o 23,4% (o 7.338 osób) i w powiatach: nowodworskim o 21,0% (o 601 osób), sokołowskim o 15,3% (o 314 osób), mińskim 14,4% (o 527 osób) i siedleckim 13,8% (o 381 osób). Najmniejszy procentowy wzrost bezrobocia odnotowano w m. Płocku o 1,8% (o 129 osób) oraz w powiatach: lipskim o 0,2% (o 5 osób), grójeckim o 2,1% (o 68 osób) i płockim o 2,4% (o 171 osób). **Spadek** bezrobocia odnotowano w pozostałych 12 powiatach, przy czym najwyższy w powiecie: makowskim o 11,4% (o 493 osoby), garwolińskim o 10,9% (o 607 osób) i łosickim o 10,3% (o 193 osoby). W 2009 r. bezrobocie wzrosło o 46.452 osoby, tj. o 26,1% (w kraju o 28,4%).

Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

(stan w końcu miesiąca / roku)

Miesiąc / rok	Liczba bezrobotnych		Stopa bezrobocia
	Ogółem	Wzrost / spadek w odniesieniu do poprzedniego miesiąca / roku	
2003	363 554	- 5 302	15,4
2004	352 946	- 10 608	14,7
2005	332 525	- 20 421	13,8
2006	285 612	- 46 913	11,8
2007	219 924	- 65 688	9,0
2008	178 028	- 41 896	7,3
2009	224 480	46 452	9,0
2010			
Styczeń	241 510	17 030	9,6
Luty	247 133	5 623	9,8
Marzec	246 213	- 920	9,7
Kwiecień	238 292	- 7 921	9,4
Maj	233 268	- 5 024	9,2
Czerwiec	227 872	- 5 396	9,0
Lipiec	225 203	- 2 669	9,0
Sierpień	224 799	- 404	9,0
Wrzesień	225 641	842	8,9
Październik	225 825	184	8,9
Listopad	229 251	3 426	9,0
Grudzień	238 341	9 090	9,4

Napływ do bezrobocia był **wyższy** od odpływu z bezrobocia o 14.279 osób (w 2009 r. przewyższał o 46.452 osoby).

3.1. Napływ do bezrobocia¹²

W 2010 r. w miejskich i powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego zarejestrowało się 319.149 bezrobotnych, o 7.799 osób (o 2,4%) **mniej** niż w 2009 r. Większość noworejestrujących się stanowiły osoby poprzednio pracujące – 232.446 osób (72,8% ogółu napływu). Warto zaznaczyć, że liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych ukształtowała się pod wpływem zmniejszonej rejestracji osób poprzednio pracujących - zarejestrowano 232.446 osoby, tj. o 5.977 osób (o 2,5%) mniej niż w 2009 r., w tym zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy – 11.213 osób o 3.003 osoby (o 21,1%) niż w ubiegłym roku.

Struktura napływu do bezrobocia

Wśród 319.149 osób bezrobotnych, które w 2010 r. zarejestrowały się w urzędach pracy:

- ⇒ 240.892 osoby powróciły do rejestracji po raz kolejny tj. 75,5% ogółu napływu,
rok wcześniej 243.653 osoby, tj. 74,5%;
- ⇒ 232.446 osób poprzednio pracowało tj. 72,8% ogółu napływu,
rok wcześniej 238.423 osoby, tj. 72,9%,
w tym:
-11.213 to osoby zwolnione z przyczyn zakładu pracy tj. 3,5% ogółu napływu,
rok wcześniej 14.216 osób, tj. 4,3%;
- ⇒ 148.958 osób to kobiety tj. 46,7% ogółu napływu,
rok wcześniej 149.146 osób, tj. 45,6%
- ⇒ 134.180 osób to mieszkańcy wsi tj. 42,0% ogółu napływu,
rok wcześniej 135.132 osoby tj. 41,3%;

¹² Tabelaryczne zestawienie dotyczące napływu do bezrobocia i jego struktury przedstawiono w Załącznikach Nr 12-14.

⇒	101.836 osób do 25 roku życia	tj. 31,9% ogółu napływu, <i>rok wcześniej 105.231 osób, tj. 32,2%;</i>
⇒	94.551 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych	tj. 29,6% ogółu napływu, <i>rok wcześniej 98.879 osób, tj. 30,2%;</i>
⇒	122.447 osób, to długotrwale bezrobotni	tj. 38,4% ogółu napływu, <i>rok wcześniej 94.273 osoby, tj. 28,8%;</i>
⇒	86.703 osoby dotychczas nie pracowało	tj. 27,2% ogółu napływu, <i>rok wcześniej 88.525 osób, tj. 27,1%;</i>
⇒	76.466 osób posiadało prawo do zasiłku	tj. 24,0% ogółu napływu, <i>rok wcześniej 84.579 osób, tj. 25,9%;</i>
⇒	78.257 osób zarejestrowały się po raz pierwszy	tj. 24,5% ogółu napływu, <i>rok wcześniej 83.295 osób, tj. 25,5%;</i>
⇒	52.118 osób miało powyżej 50 roku życia	tj. 16,3% ogółu napływu, <i>rok wcześniej 51.550 osób, tj. 15,8%;</i>
⇒	37.768 osób było w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki	tj. 11,8% ogółu napływu, <i>rok wcześniej 38.884 osoby, tj. 11,9%;</i>
⇒	15.402 osoby samotnie wychowywało co najmniej jedno dziecko do 18 r. życia	tj. 4,8% ogółu napływu, <i>rok wcześniej 15.259 osób, tj. 4,7%;</i>
⇒	10.039 to osoby niepełnosprawne	tj. 3,1% ogółu napływu, <i>rok wcześniej 10.152 osoby, tj. 3,1%;</i>
⇒	168 osób po zakończeniu kontraktu socjalnego	tj. 0,05% ogółu napływu.

3.2. Odływ z bezrobocia ¹³

W 2010 r., wyłączono z ewidencji bezrobotnych 304.870 osób o 24.374 osoby (o 8,7%) więcej niż w 2009 r.

Spośród bezrobotnych wyłączonych z ewidencji pracę podjęło 121.150 osób, o 18.194 osoby (o 17,7%) więcej niż w 2009 r. Podjęcia pracy były główną przyczyną odływu z bezrobocia i stanowiły 39,7% ogółu odływu bezrobotnych (w 2009 r. 36,7%).

Największym udziałem podjęć pracy w „odływie” bezrobotnych wyróżniały się powiaty: przysuski (gdzie pracę podjęło 52,8% bezrobotnych wyłączonych z ewidencji), płoński (52,2%), grójecki (47,1%), ciechanowski (46,6%) oraz żyrardowski (46,3%).

Drugą istotną przyczyną wyłączenia z ewidencji bezrobotnych było nie potwierdzenie gotowości do pracy. Z tego powodu wyłączono z ewidencji bezrobotnych 101.426 osób (39,7% ogólnej liczby wyrejestrowanych w województwie) o 1.878 osób (o 1,9%) więcej niż w 2009 r.

Najwięcej bezrobotnych (w stosunku do ogółu bezrobotnych) wyrejestrowano z powodu nie potwierdzenia gotowości do pracy w miastach: Płocku 43,0% i Warszawie – 37,1% oraz w powiatach: legionowskim – 45,0%, wołomińskim – 41,6%, pruszkowskim i sochaczewskim – po 40,6% oraz piaseczyńskim – 37,5%. Najmniejszy odsetek bezrobotnych wyłączonych z tego powodu zanotowano w powiatach: sokołowskim – 21,6%, przysuskim – 22,5%, gostyńskim – 24,0% i szydłowieckim – 24,2%.

¹³ Tabelaryczne zestawienie dotyczące odływu z bezrobocia i jego głównych przyczyn przedstawiono w Załącznikach Nr 15-18.

Kolejną przyczyną wyłączeń bezrobotnych było rozpoczęcie stażu przez 28.490 osób (9,3% ogółu wyłączonych), rozpoczęcie szkolenia przez 15.859 osób (5,2% ogółu wyłączonych), natomiast dobrowolnie zrezygnowało ze statusu bezrobotnego 11.276 osób (3,7% ogółu wyłączonych z ewidencji bezrobotnych).

Struktura odpływu z bezrobocia

W 2010 r. 304.870 osób wyłączono z ewidencji bezrobotnych,

w tym z powodu:

⇒	podjęcia pracy	121.150 osób, tj. 39,7% ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 102.956 osób, tj. 36,7%,</i>
	w tym:	
	- pracy niesubsydiowanej	95.115 osób, tj. 31,2% ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 81.396 osób, tj. 29,0%;</i>
	- pracy subsydiowanej	26.035 osób, tj. 8,5 ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 21.560 osób, tj. 7,7%;</i>
⇒	nie potwierdzenia gotowości do pracy	101.426 osób, tj. 33,3% ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 99.548 osób, tj. 35,5%;</i>
⇒	rozpoczęcia stażu	28.490 osób, tj. 9,3% ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 26.179 osób, tj. 9,3%;</i>
⇒	rozpoczęcia szkolenia	15.859 osób, tj. 5,2% ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 16.673 osoby, tj. 5,9%;</i>
⇒	dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	11.276 osób, tj. 3,7% ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 10.930 osób, tj. 3,9%;</i>
⇒	odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	7.784 osoby, tj. 2,6 % ogółu odpływu; <i>rok wcześniej 7.424 osoby, tj. 2,6%;</i>
⇒	rozpoczęcia prac społecznie użytecznych	4.114 osób, tj. 1,3% ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 4.300 osób, tj. 1,5%;</i>
⇒	nabycia praw emerytalnych	1.910 osób, tj. 0,6% ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 1.264 osoby, tj. 0,5%;</i>
⇒	nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego	1.782 osoby, tj. 0,5% ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 1.096 osób, tj. 0,4%;</i>
⇒	ukończenia 60/65 lat	922 osoby, tj. 0,3% ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 854 osoby, tj. 0,3%;</i>
⇒	pozostałych przyczyn	10.157 osób, tj. 3,3% ogółu odpływu, <i>rok wcześniej 9.272 osoby, tj. 3,3%.</i>

4. STRUKTURA BEZROBOTNYCH

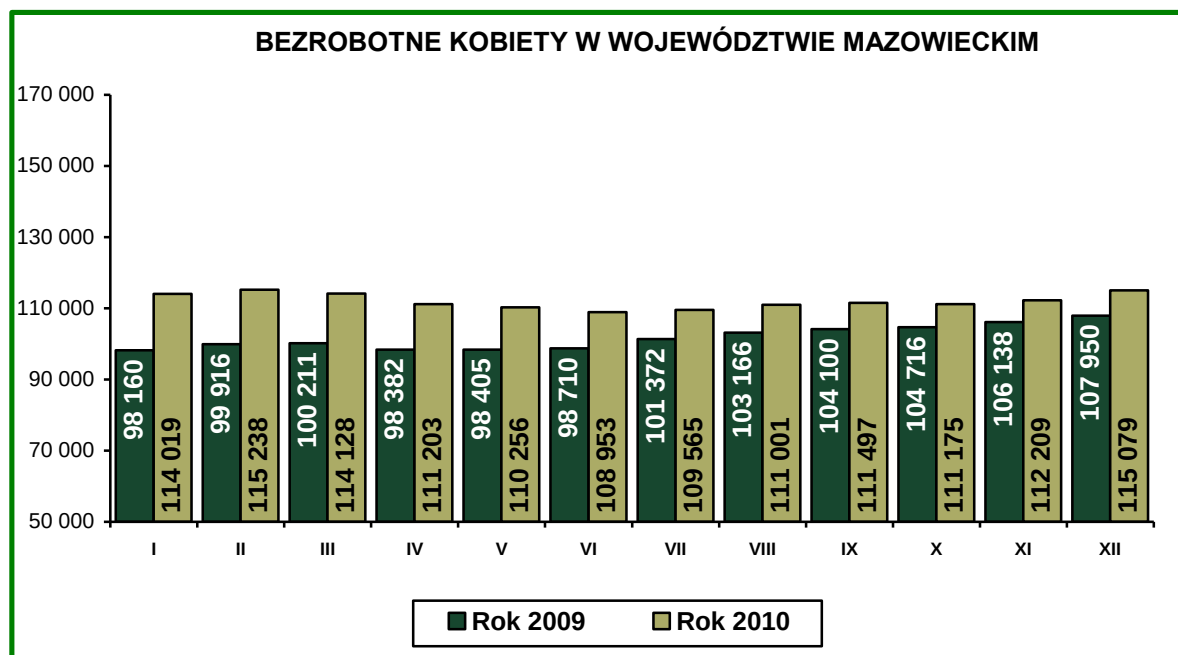
Spośród 238.341 bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2010 r.:

- ⇒ 115.079 osób to kobiety tj. 48,3% ogółu bezrobotnych,
rok wcześniej 107.950 osób, tj. 48,1%;
- ⇒ 105.153 bezrobotnych mieszkało na wsi tj. 44,1% ogółu bezrobotnych,
rok wcześniej 101.076 osób, tj. 45,0%;
- ⇒ 39.143 osoby posiadało prawo do zasiłku tj. 16,4% ogółu bezrobotnych,
rok wcześniej 46.489 osób, tj. 20,7%;
- ⇒ 12.621 osób to w okresie do 12 miesięcy
od dnia ukończenia nauki tj. 5,3% ogółu bezrobotnych,
rok wcześniej 12.218 osób, tj. 5,4%;
- ⇒ 10.764 osoby to zwolnione z przyczyn
dotyczących zakładu pracy tj. 4,5% ogółu bezrobotnych,
rok wcześniej 11.637 osób, tj. 5,2%.

4.1. Bezrobotne kobiety¹⁴

Sytuacja bezrobotnych kobiet na rynku pracy, mimo równości gwarantowanej prawem i posiadaniu wyższych od mężczyzn kwalifikacji nadal jest trudna.

W końcu 2010 r. w miejskich i powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było **115.079 kobiet**, o 7.129 osób (o 6,6%), **więcej** niż w grudniu 2009 r. (przy wzroście bezrobocia ogółem o 6,2%). Największy procentowy wzrost bezrobotnych kobiet zanotowano w m. st. Warszawie o 23,6% (o 3.525 osób) oraz w powiatach: nowodworskim o 21,7% (o 296 osób), sokołowskim o 19,3% (o 189 osób), mińskim o 18,2% (o 301 osób) i piaseczyńskim o 15,2% (o 317 osób).

¹⁴ Tabelaryczne zestawienia dotyczące bezrobotnych kobiet przedstawiono w Załącznikach Nr 19-31.

Bezrobotne kobiety dominowały w następujących kategoriach bezrobotnych:

- po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego (93,1%),
- osób do 27 roku życia, które ukończyły szkołę wyższą (66,8%),
- w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (53,6%),
- cudzoziemcy (53,5%),
- dotychczas niepracujący (52,6%),
- zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy (50,4% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).

Spośród osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, kobiety przeważały w następujących kategoriach:

- samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia (86,7 %),
- bez doświadczenia zawodowego (51,8%),
- długotrwale bezrobotni (50,9%).

Udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 48,3% i w stosunku do poprzedniego roku zwiększył się o 0,2 punktu procentowego. Najwyższym udziałem bezrobotnych kobiet wyróżniały się miasta: Ostrołęka – 54,3%, Płock – 52,3% i Siedlce – 51,2 oraz powiaty: przasnyski – 53,6%, ostrołęcki – 51,8% ostrowski – 51,6%, i sierpecki – 51,0%.

W 32 powiatach kobiety stanowiły mniej niż połowę ogółu bezrobotnych, z czego najniższym udziałem kobiet wyróżniały się powiaty: garwoliński – 42,7%, wołomiński – 44,2%, otwocki i przysuski – po 45,6% oraz żyrardowski – 45,9%.

W 2010 r. w powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego:

- ✓ zarejestrowano 148.958 kobiet, tj. 46,7% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w województwie mazowieckim (o 188 kobiet, tj. o 0,1% mniej niż w 2009 roku.),
- ✓ wyrejestrowano z ewidencji 141.678 bezrobotnych kobiet, tj. 46,5% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych na terenie województwa mazowieckiego (o 6.832 kobiety, tj. o 5,1% więcej niż w poprzednim roku), w tym pracę podjęły 58.314 kobiet (41,2% ogółu bezrobotnych kobiet wyłączonych z rejestru), rok wcześniej 50.664 kobiety (37,6% ogółu bezrobotnych kobiet wyłączonych z rejestru).

Najwyższy udział podjąć pracy w odpływie z bezrobocia odnotowano w powiatach: płońskim – 56,1%, przysuskim – 55,0%, żyrardowskim – 51,1%, grójeckim – 49,2% oraz ciechanowskim – 48,1%, natomiast najniższy w mieście Płocku – 34,0% i w powiatach: makowskim – 27,4%, łosickim – 30,1%, przasnyskim – 34,3%, ostrowskim – 34,5% oraz lipskim – 34,6%.

Na koniec 2010 r. w rejestrach urzędów pracy zarejestrowanych było:

- ✓ 50.209 kobiet zamieszkałych na wsi, tj. 43,6% ogółu bezrobotnych kobiet i w porównaniu do 2009 roku liczba ich zwiększyła się o 2.200 osób (o 4,6%),
- ✓ 18.302 kobietom przysługiwało prawo do zasiłku, tj. 15,9% ogółu bezrobotnych kobiet i było ich o 2.226 osób, tj. o 10,8% mniej niż w poprzednim roku,
- ✓ 5.428 kobiety zwolnione z przyczyn zakładów pracy, tj. 4,7% ogółu zarejestrowanych kobiet i było ich o 416 osób (o 7,1%) mniej niż rok wcześniej.

Ze względu na wiek, najliczniejszą grupę stanowiły kobiety w wieku 25-34 lata – 37.479 osób (32,6% ogółu bezrobotnych kobiet), następnie w wieku 18 - 24 lata – 23.447 kobiet (20,4%).

Biorąc pod uwagę wykształcenie bezrobotnych, w końcu 2010 r. na Mazowszu wykształcenie niższe od średniego posiadało 44,2% ogółu bezrobotnych kobiet, tj. 50.829 kobiet. Największym udziałem bezrobotnych kobiet posiadających wykształcenie niższe od średniego pośród ogółu bezrobotnych kobiet wyróżniały się powiaty: płoński – 55,3% ogółu bezrobotnych kobiet, przysuski – 54,0%, żuromiński – 53,6%, radomski – 53,1% i szydłowiecki – 52,1%.

Uwzględniając staż pracy bezrobotnych, najliczniejszą grupę stanowiły kobiety bez stażu pracy – 24,4% ogółu bezrobotnych kobiet, tj. 28.045 osób. Najwyższym udziałem bezrobotnych kobiet bez stażu pracy wyróżniały się powiaty: łosicki – 49,5% ogółu bezrobotnych kobiet, zwoleniński – 39,1% przasnyski – 37,7% lipski – 37,5%, sokołowski – 37,4 oraz przysuski – 37,3%.

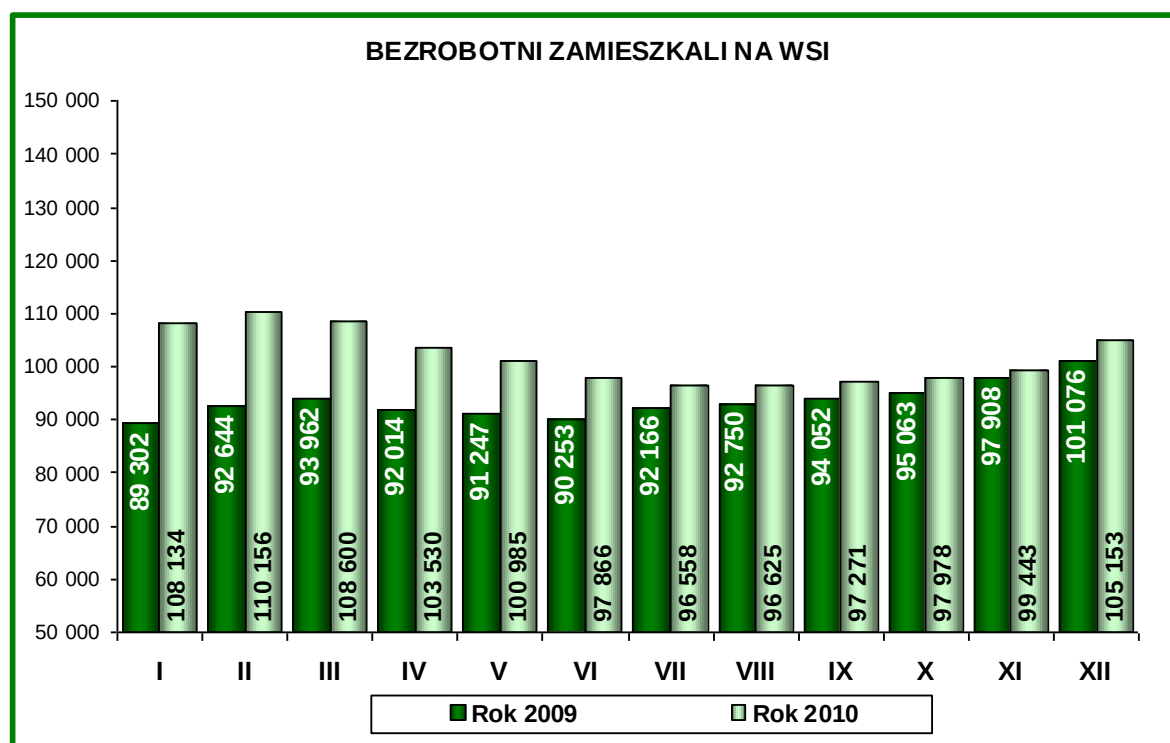
Spośród **59.439 długotrwale bezrobotnych kobiet**, najwięcej było:

- ✓ kobiet posiadających wykształcenie poniżej średniego – 30.352 osoby (51,1% długotrwale bezrobotnych kobiet), które stanowiły 26,0% ogółu długotrwale bezrobotnych,
- ✓ kobiet w wieku 25-34 lata – 18.687 osób (31,4% długotrwale bezrobotnych kobiet), które stanowiły 16,0% ogółu długotrwale bezrobotnych,
- ✓ kobiet bez stażu pracy – 14.449 osób (24,3% długotrwale bezrobotnych kobiet), które stanowiły 12,4% ogółu długotrwale bezrobotnych.

4.2. Bezrobotni zamieszkali na wsi¹⁵

Problemem staje się również bezrobocie na wsi. W końcu 2010 r. na wsi mieszkało **105.153 bezrobotne osoby**, w tym 50.209 kobiet, tj. 47,7% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi. W porównaniu do końca 2009 r. liczba bezrobotnych mieszkańców wsi zwiększyła się o 4.077 osób, tj. o 4,0% (przy wzroście ogółu bezrobotnych o 6,2% oraz bezrobotnych mieszkańców miast o 7,9%).

Niższe tempo wzrostu liczby bezrobotnych zamieszkałych na wsi w odniesieniu do wzrostu liczby bezrobotnych ogółem, wpłynęło na zmniejszenie udziału liczby bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych z 45,0% w 2009 r. do **44,1% w 2010 r.** (spadek o 0,9 punktu procentowego).

Warto zaznaczyć, że w 29 powiatach udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych przekroczył 50,0%, a w 12 powiatach osiągnął 70,0% i więcej.

Typowo rolnicze powiaty to: siedlecki, gdzie bezrobotni zamieszkali na wsi stanowili 97,1% ogółu bezrobotnych, ostrołęcki (95,3%), płocki (90,1%) oraz przysuski (88,3%).

Najmniejszym udziałem (poza miastami na prawach powiatu) bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych wyróżniały się powiaty: pruszkowski (34,4% ogółu bezrobotnych), otwocki (35,5%), żyrardowski (35,9%), wołomiński (40,0%), grodziski (43,0%) oraz legionowski (43,4%).

Od stycznia do grudnia 2010 r. w miejskich i powiatowych urzędach pracy województwa mazowieckiego zarejestrowano 134.180 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, tj. o 952 osoby, (o 0,7%) mniej niż w roku poprzednim. W tym samym czasie wyrejestrowano 129.874 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, w tym pracę podjęło 52.026 osób, tj. 40,1% odpływu zamieszkałych na wsi.

¹⁵ Tabelaryczne zestawienia dotyczące bezrobotnych zamieszkałych na wsi przedstawiono w Załącznikach Nr 32-43.

W grudniu 2010r.:

- ✓ 61,7% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi (64.860 osób) posiadało wykształcenie niższe od średniego. Największym udziałem bezrobotnych posiadających wykształcenie niższe od średniego pośród bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyróżniały się powiaty: ciechanowski (67,5% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi w tym powiecie), płocki (67,2%), wołomiński (67,0%), przysuski (66,2%), radomski (66,1%) oraz płoński (66,0%).
- ✓ 28,8% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi (30.307 osób) to bezrobotni w wieku 25-34 lata. Największym udziałem bezrobotnych w tym wieku pośród bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyróżniały się powiaty: makowski (31,9%), łosicki (31,3%), siedlecki i sierpecki (po 31,0%), ostrowski (30,8%), pułtuski (30,5%), ostrołęcki (30,1%) oraz radomski (30,0%).
- ✓ 27,9% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi (29.326 osób) stanowiły osoby bez stażu pracy. Największym udziałem bezrobotnych bez stażu pracy w liczbie bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyróżniały się powiaty: łosicki (50,6%), przasnyski (38,3%), przysuski (36,9%), zwoleński (36,2%), wyszkowski (35,2%) oraz sokołowski (34,8%).
- ✓ 16,6% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi (17.452 osoby) poszukiwało pracy ponad 24 miesiące. Najwyższy udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 2 lata odnotowano w powiatach: przysuskim (29,6%), makowskim (27,9%), węgrowskim (27,6%), szydłowieckim (26,1%) oraz żuromińskim (25,4%).

Wśród 105.153 bezrobotnych zamieszkałych na wsi w końcu 2010 r. status bezrobotnego w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadało:

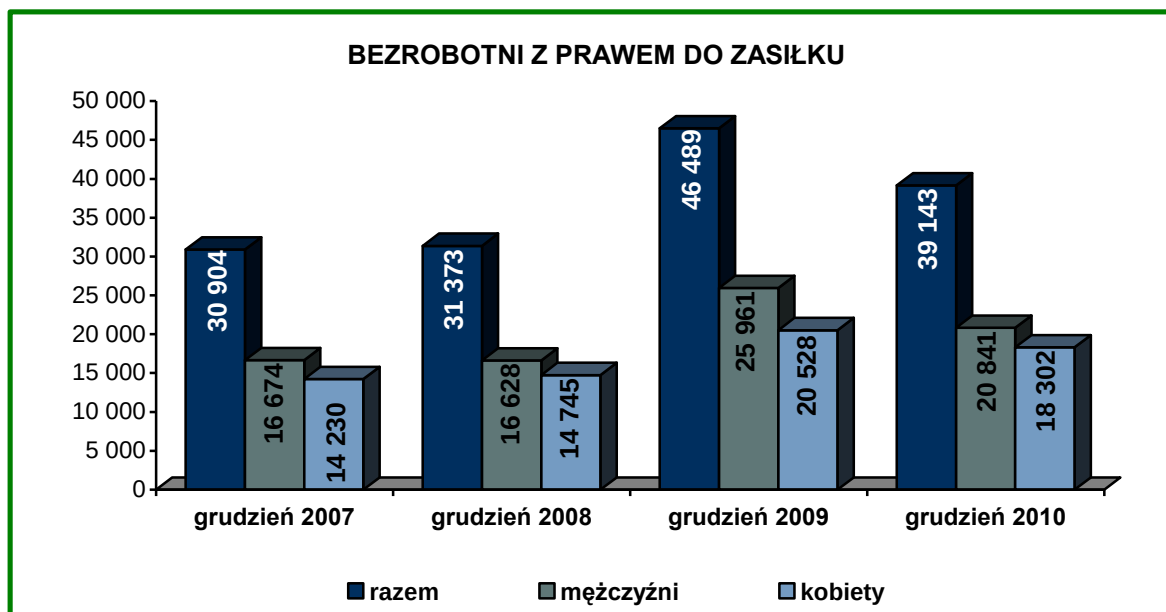
- 64.860 osób bez wykształcenia średniego, tj. 61,7% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi,
- 51.526 osób długotrwale bezrobotnych, tj. 49,0%,
- 35.273 osoby bez doświadczenia zawodowego, tj. 33,5%,
- 31.999 osób bez kwalifikacji zawodowych, tj. 30,4%,
- 27.736 osób do 25 roku życia, tj. 26,4%,
- 19.376 osób powyżej 50 roku życia, tj. 18,4%,
- 8.613 kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, tj. 8,2%,
- 4.454 osoby samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 r. życia, tj. 4,2%,
- 2.570 osób niepełnosprawne, tj. 2,4%,
- 1.014 osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia, tj. 1,0%.

Najwięcej **długotrwale bezrobotnych mieszkańców wsi**, to osoby posiadające wykształcenie poniżej średniego – 67,8% (34.912 osób), w wieku 25-34 lata - 29,3% (15.107 osób), bez stażu pracy – 27,2% (14.018 osób).

4.3. Bezrobotni posiadający prawo do zasiłku¹⁶

Dużym problemem mazowieckiego rynku pracy jest mała liczba i niski udział bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku. W końcu 2010 r. prawo do zasiłku posiadało **39.143 osoby**, o 7.346 osób (o 15,8%) mniej niż w grudniu 2009 r. Bezrobotni z prawem do zasiłku stanowili 16,4% ogółu bezrobotnych (o 4,3 punktu procentowego mniej niż w grudniu 2009 r.).

¹⁶ Tabelaryczne zestawienia dotyczące bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku przedstawiono w Załącznikach Nr 44 – 46.

Istnieje znaczna dysproporcja pomiędzy odsetkiem bezrobotnych kobiet i mężczyzn posiadających prawo do zasiłku. **Prawo to przysługiwało 15,9% bezrobotnych kobiet oraz 16,9% mężczyzn.**

W grudniu 2010 roku spośród 39.143 bezrobotnych prawo do zasiłku posiadało:

- ⇒ 39.044 osoby poprzednio pracujących tj. 21,1% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących,
w tym 5.210 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy
tj. 48,4% ogółu bezrobotnych zwolnionych,
- ⇒ 19.773 osoby bez wykształcenia średniego tj. 15,2% ogółu bezrobotnych
bez wykształcenia średniego
- ⇒ 18.302 kobiety tj. 15,9% ogółu bezrobotnych kobiet,
- ⇒ 16.546 osób zamieszkałe na wsi tj. 15,7% ogółu bezrobotnych
zamieszkałych wsi,
- ⇒ 12.077 osób powyżej 50 roku życia tj. 21,6% ogółu bezrobotnych
powyżej 50 roku życia,
- ⇒ 8.093 osoby bez kwalifikacji zawodowych tj. 11,7% ogółu bezrobotnych bez kwalifikacji,
- ⇒ 3.216 osób do 25 roku życia tj. 6,8% ogółu bezrobotnych
do 25 roku życia,
- ⇒ 1.413 osób samotnie wychowujące
co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia tj. 10,4% ogółu bezrobotnych samotnie
wychowujących co najmniej jedno dziecko,
- ⇒ 1.231 osób niepełnosprawnych tj. 13,8% ogółu bezrobotnych
niepełnosprawnych,
- ⇒ 744 osoby długotrwale bezrobotne tj. 0,6% ogółu długotrwale bezrobotnych,

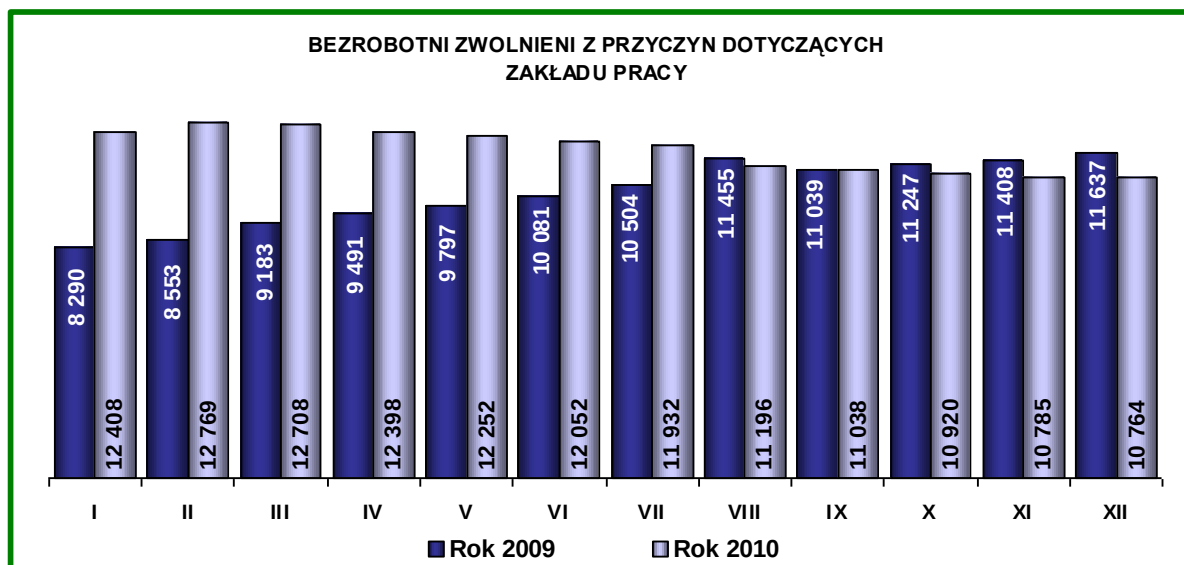
⇒	530 osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	tj. 4,2% ogółu osób w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki,
⇒	219 osób, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia	tj. 6,6% ogółu bezrobotnych, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia,
⇒	135 osób bez doświadczenia zawodowego	tj. 0,2% ogółu bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego
⇒	128 osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	tj. 4,0% ogółu bezrobotnych którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia,
⇒	99 osób dotychczas nie pracujących	tj. 0,2% ogółu bezrobotnych dotychczas nie pracujących,
⇒	48 cudzoziemców	tj. 5,8% ogółu bezrobotnych cudzoziemców.

Najniższym udziałem bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku wyróżniały powiaty: lipski (8,1%), zwoleński (8,3%), kozienicki (9,7%), przasnyski i węgrowski (po 10,9%) i łosicki (11,0%). Najwyższy odsetek bezrobotnych z prawem do zasiłku odnotowano w powiatach: plockim (23,0%), grodziskim (22,8%), gostynińskim (22,1%), żuromińskim (22,0%), mińskim (20,5%) oraz pułuskim (20,2%).

W 2010 r. w urzędach pracy województwa mazowieckiego zarejestrowano 76.466 bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku, tj. 24,0% ogółu napływu bezrobotnych - o 8.113 osób (o 9,6%) mniej niż w 2009 r.

4.4. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy¹⁷

W końcu 2010 r. liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wynosiła 10.764 osoby (4,5% ogółu bezrobotnych), w tym 5.428 kobiet. W odniesieniu do grudnia 2009 r. liczba tej kategorii bezrobotnych zmniejszyła się o 873 osoby (o 7,5%).

Najwyższym udziałem osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy wyróżniały się: m. Radom (11,2% ogółu bezrobotnych) i m. st. Warszawa (6,4%) oraz powiaty: radomski (9,2%), szydłowiecki (8,8%), otwocki i warszawski zachodni (po 7,3%), a także garwoliński i piaseczyński (po 6,5%). Najniższy odsetek osób zwolnionych z tego powodu zanotowano w m. Ostrołęce (0,6% ogółu bezrobotnych) i w powiatach: lipskim, makowskim i nowodworskim (po 0,2%), białobrzeskim i grójeckim (po 0,3%), wyszkowskim (0,4%), ostrołęckim i sierpeckim (po 0,5%) oraz żuromińskim (0,6%). W powiecie pułuskim w rejestrze nie było osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W okresie styczeń – grudzień 2010 r. w urzędach pracy zarejestrowano 11.213 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. 3,5% ogółu napływu bezrobotnych (o 3.003 osoby, tj. o 21,1% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku).

4.5. Osoby bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki¹⁸

W 2010 r. w miejskich i powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było **12.621** bezrobotnych w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w tym 6.760 kobiet (53,6% ogółu bezrobotnych w tej kategorii). W odniesieniu do grudnia 2009 r. liczba tej kategorii bezrobotnych zwiększyła się o 403 osoby (o 3,3%).

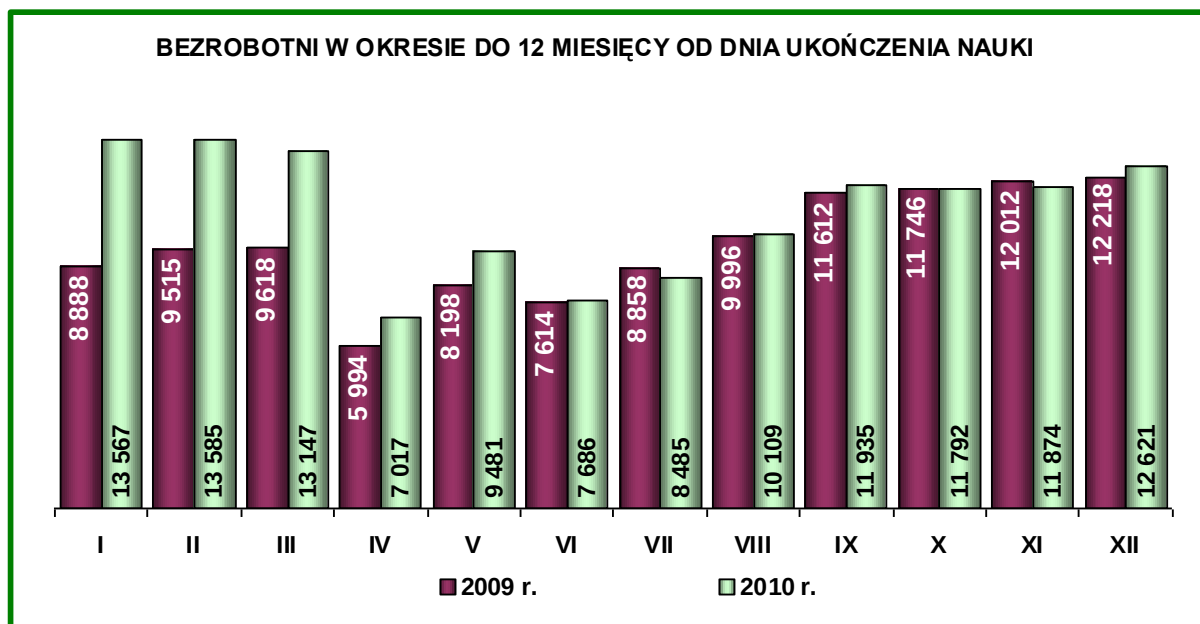
Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowili **5,3%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (rok wcześniej 5,4%).

¹⁷ Zestawienia dotyczące bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy przedstawiono w Załącznikach Nr 47 - 49.

¹⁸ Tabelaryczne zestawienia dotyczące osób bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki przedstawiono w Załącznikach Nr 50 -53.

Najwyższy udział tej populacji bezrobotnych, przewyższający udział dla województwa odnotowano w powiatach: sokołowskim (13,0% ogółu bezrobotnych), siedleckim (11,6%), lipskim (8,8%), ostrołęckim (8,1%) i białobrzeskim (8,0%).

Najniższym udziałem wyróżniały się m. st. Warszawa (3,3%) i m. Radom (3,8%) oraz powiaty: piaseczyński (3,0%), sochaczewski (3,1%) i pruszkowski (4,0%).

W 2010 roku w urzędach pracy naszego województwa zarejestrowano 37.768 bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (11,8% napływu ogółu bezrobotnych), o 1.116 osób (o 2,9%) **mniej** niż w 2009 r. W tym samym okresie pracę podjęło 8.548 osób w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (7,1% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę) o 1.115 osób (o 15,0%) **więcej** niż w poprzednim roku

4.6. Cudzoziemcy¹⁹

Na koniec grudnia 2010 r. w rejestrach urzędów pracy województwa mazowieckiego było 823 cudzoziemców o 22 osoby (o 2,7%) więcej niż w 2009 r., w tym 440 kobiet (53,5% ogółu bezrobotnych w tej kategorii). Najwięcej cudzoziemców zarejestrowanych było w m.st. Warszawie - 425 osób, tj. 51,6% tej populacji bezrobotnych w województwie.

W 2010 roku w urzędach pracy zarejestrowano 1.274 bezrobotnych cudzoziemców (w poprzednim roku 1.392 osoby), pracę w tym samym czasie podjęło 247 cudzoziemców (w poprzednim roku 200 osób).

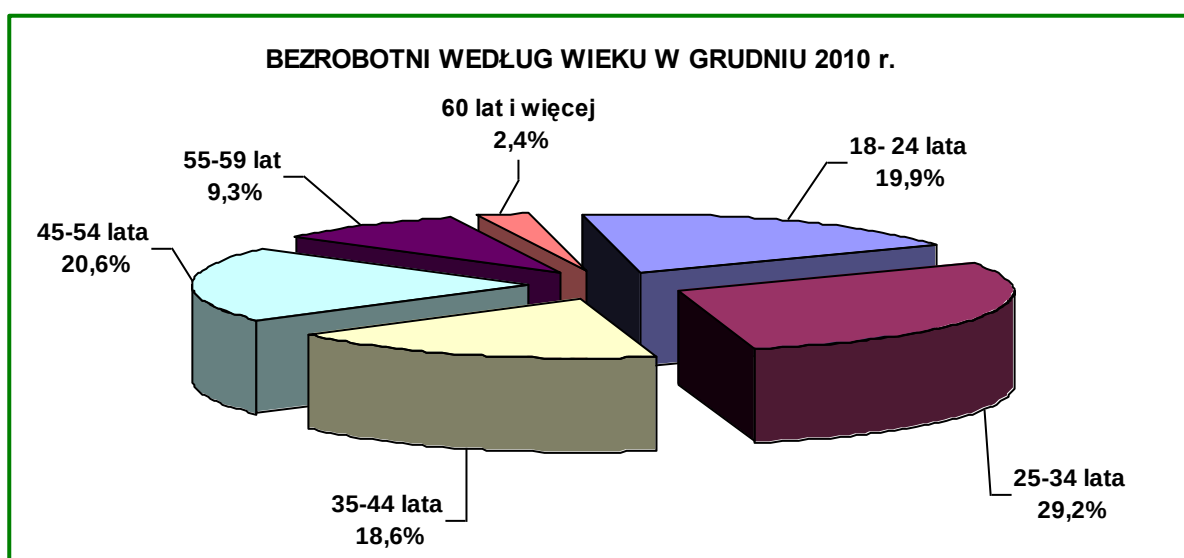
¹⁹ Tabelaryczne zestawienia dotyczące bezrobotnych cudzoziemców przedstawiono w Załącznikach Nr 54 - 56.

5. STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU, WYKSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY ORAZ CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

5.1. Bezrobotni według wieku²⁰

Biorąc pod uwagę wiek bezrobotnych, na koniec grudnia 2010 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata – 69.527 osób (29,2% ogółu bezrobotnych), następnie bezrobotni w wieku 45-54 lata – 49.130 osób (20,6%), bezrobotni w wieku 18 - 24 lata – 47.359 osób (19,9%) i w wieku 35-44 lata – 44.334 osoby (18,6%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby bezrobotne w wieku 60 i więcej lat – 5.711 osób (2,4% ogółu bezrobotnych).

Najwyższym udziałem bezrobotnych w wieku 25-34 lata w ogólnej liczbie bezrobotnych wyróżniały się miasta: Siedlce (34,3%), Ostrołęka (31,2%) i Warszawa (30,2%) oraz powiaty: łosicki (32,0%), siedlecki (31,2%), makowski (31,0%) i sierpecki (30,3%), najniższym natomiast powiaty: białobrzeski (24,2%), pruszkowski (25,6%), otwocki (26,6%), gostyniński i grójecki (po 27,1%).

²⁰ Tabelaryczne zestawienie dotyczące bezrobotnych według wieku w przedstawiono w Załączniku Nr 57.

Bezrobotni według wieku

(stan na koniec okresu sprawozdawczego)

Wyszczególnienie	2008 rok		2009 rok		2010 rok	
	osoby	struktura w %	osoby	struktura w %	osoby	struktura w %
ogółem	178 028	100,0	224 480	100,0	238 341	100,0
<i>w tym w wieku:</i>						
18- 24 lata	32 583	18,3	45 423	20,2	47 359	19,9
25-34 lata	51 183	28,8	65 899	29,4	69 527	29,2
35-44 lata	33 151	18,6	41 454	18,5	44 334	18,6
45-54 lata	42 939	24,1	48 563	21,6	49 130	20,6
55-59 lat	14 952	8,4	18 869	8,4	22 280	9,3
60 lat i więcej	3 220	1,8	4 272	1,9	5 711	2,4

W odniesieniu do końca 2009 r. we wszystkich grupach wiekowych liczba bezrobotnych wzrosła. Największy wzrost odnotowano wśród osób młodych w wieku 18 – 34 lata o 5.564 osoby (o 5,0%), przy jednoczesnym spadku udziału procentowego o 0,5 punktu procentowego. Największy spadek udziału procentowego bezrobotnych odnotowano w kategorii wiekowej 45 – 54 lata o 1,0 punktu procentowego.

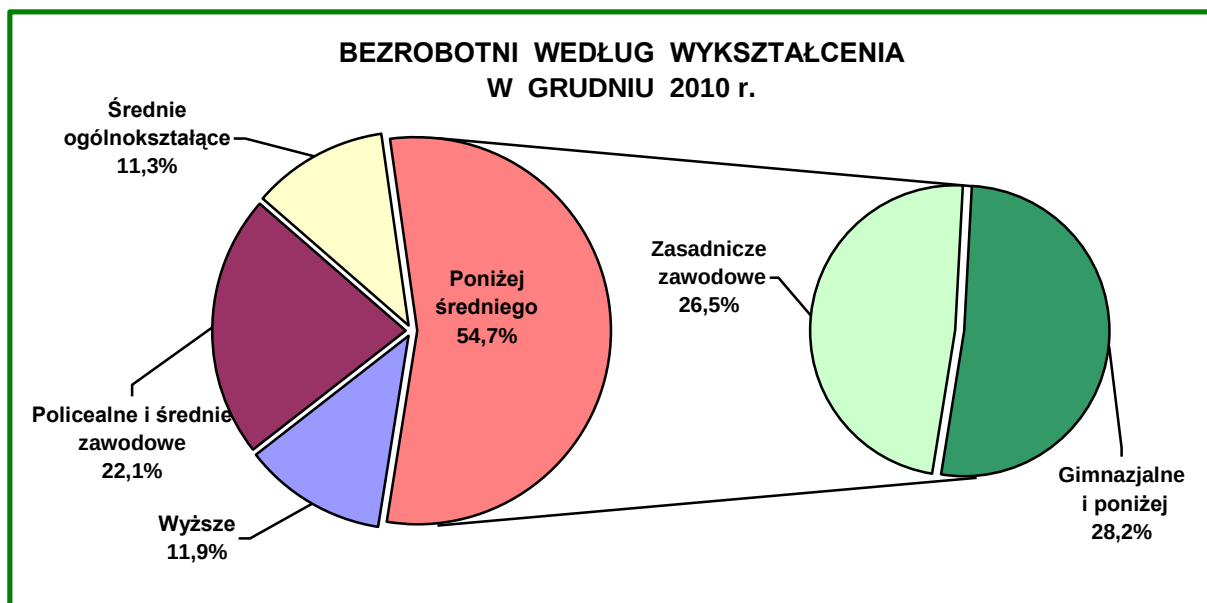
5.2. Bezrobotni według wykształcenia ²¹

Jedną z przyczyn utrudniających znalezienie pracy był niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych. W grudniu 2010 r. wykształcenie niższe od średniego posiadało 130.490 osób, tj. 54,7% ogółu bezrobotnych, z tego:

- ⇒ **63.174 osoby posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (26,5% ogółu bezrobotnych),**
- ⇒ **67.316 osób posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej (28,2% ogółu bezrobotnych).**

W odniesieniu do grudnia 2009 r. liczba bezrobotnych legitymujących się wykształceniem poniżej średniego zwiększyła się o 4.946 osób (o 3,9%), a udział ich w liczbie bezrobotnych ogółem zmniejszył się o 1,2 punktu procentowego. Największe problemy z podjęciem pracy z powodu niskiego poziomu wykształcenia mieli bezrobotni w powiatach: plockim - gdzie wykształcenie niższe od średniego posiadało 66,3% ogółu bezrobotnych, przysuskim (64,3%), radomskim (63,4%), płońskim (62,0%), kozienickim (61,5%) oraz szydłowieckim (61,2%). Najniższym udziałem bezrobotnych posiadających wykształcenie niższe od średniego wyróżniła się miasta: Warszawa (40,0%), Ostrołęka (45,7%) i Siedlce (46,1%) oraz powiaty: sokołowski (47,6%), grodziski (48,3%) i łosicki (48,9%).

²¹Tabelaryczne zestawienie dotyczące bezrobotnych według wykształcenia przedstawiono w Załączniku Nr 58.

Bezrobotni legitymujący się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowili 22,1% ogółu bezrobotnych (52.711 osób), a posiadający wykształcenie średnie ogólnokształcące stanowili 11,3% ogółu bezrobotnych (26.885 osób). Wykształcenie wyższe posiadało 28.255 osób (11,9% ogółu bezrobotnych). Najwyższym udziałem bezrobotnych posiadających wykształcenie wyższe wyróżniają się głównie miasta: Warszawa (23,6% ogółu bezrobotnych), Siedlce (19,0%), Ostrołęka (14,8%), Radom (13,1%) i Płock (12,5%), a także powiaty: pruszkowski (16,0%), grodziski (13,7%), piaseczyński (13,5%), sokołowski (13,2%) i legionowski (13,1%).

Bezrobotni według wykształcenia

(stan na koniec okresu sprawozdawczego)

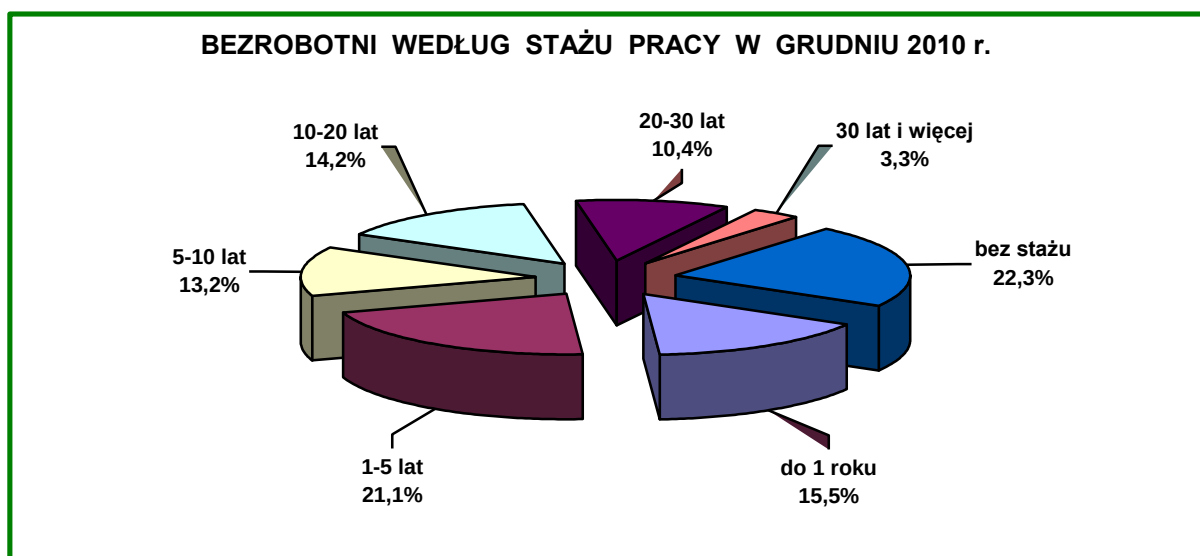
wyszczególnienie	2008 rok		2009 rok		2010 rok	
	osoby	struktura w %	osoby	struktura w %	osoby	struktura w %
ogółem	178 028	100,0	224 480	100,0	238 341	100,0
w tym z wykształceniem:						
wyższym	16 017	9,0	23 987	10,7	28 255	11,9
policealnym i średnim zawodowym	39 478	22,2	49 442	22,0	52 711	22,1
średnim ogólnokształcącym	17 936	10,1	25 507	11,4	26 885	11,3
zasadniczym zawodowym	50 159	28,2	61 307	27,3	63 174	26,5
gimnazjalnym i poniżej	54 438	30,5	64 237	28,6	67 316	28,2

W odniesieniu do grudnia 2009 r. odnotowano wzrost liczby bezrobotnych we wszystkich grupach określających poziom wykształcenia. Największy wzrost zarówno liczby bezrobotnych, jak i udziału procentowego odnotowano wśród osób legitymujących się wykształceniem wyższym – o 4.268 osób, przy wzroście udziału o 1,2 punktu procentowego oraz wśród bezrobotnych posiadających wykształcenie policealne i średnie zawodowe – o 3.269 osób, przy wzroście udziału o 0,1 punktu procentowego.

5.3. Bezrobotni według stażu pracy²²

Ze względu na staż pracy najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby bez stażu pracy - 53.274 osoby (22,3% ogółu bezrobotnych), osoby, które przepracowały 1-5 lat – 50.338 osób (21,1%) oraz osoby ze stażem pracy do 1 roku – 36.841 osób (15,5%).

Najmniej liczną grupę stanowili bezrobotni ze stażem pracy 30 lat i więcej – 7.763 osoby (3,3% ogółu bezrobotnych).

Bezrobotni według stażu pracy

(stan na koniec okresu sprawozdawczego)

wyszczególnienie	2008 r.		2009 r.		2010 r.	
	osoby	struktura w %	osoby	struktura w %	osoby	struktura w %
ogółem	178 028	100,0	224 480	100,0	238 341	100,0
<i>w tym ze stażem:</i>						
do 1 roku	29 537	16,6	36 025	16,0	36 841	15,5
1-5 lat	34 181	19,2	46 459	20,7	50 338	21,1
5-10 lat	23 355	13,1	29 529	13,2	31 548	13,2
10-20 lat	25 983	14,6	32 428	14,4	33 856	14,2
20-30 lat	18 193	10,2	23 036	10,3	24 721	10,4
30 i więcej	4 165	2,4	6 418	2,9	7 763	3,3
bez stażu	42 614	23,9	50 585	22,5	53 274	22,3

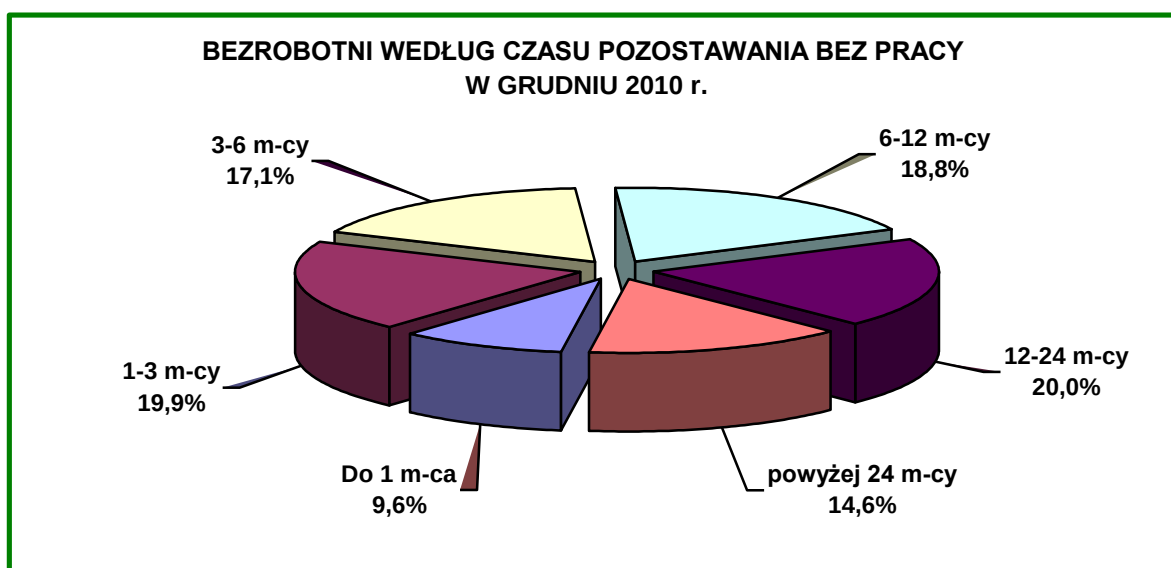
W odniesieniu do grudnia 2009 r. wzrost liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich kategoriach określających staż pracy, największy wśród osób ze stażem pracy 1-5 lat - o 3.879 osób (o 8,3%).

²² Tabelaryczne zestawienie dotyczące bezrobotnych według stażu pracy przedstawiono w Załączniku Nr 59.

Najwyższym udziałem bezrobotnych bez stażu pracy wyróżniały się powiaty: łosicki (46,8% ogółu bezrobotnych), przysuski (35,7%), zwoleński (34,4%), przasnyski (33,0%) i lipski (32,3%). Najmniejszy udział bezrobotnych bez stażu pracy odnotowano w miastach: Warszawie (12,7% ogółu bezrobotnych) i Płocku (15,5%) oraz w powiatach: warszawskim zachodnim (16,0%), ciechanowskim (16,2%), otwockim (16,9%) i piaseczyńskim (17,0%).

5.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy²³

W grudniu 2010 r. najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni pozostający bez pracy 12 - 24 miesięcy – 47.568 osób (20,0% ogółu bezrobotnych). Kolejna grupa to bezrobotni pozostający bez pracy od 1 do 3 miesięcy – 47.548 osób (19,9%). Najmniej bezrobotnych poszukiwało pracy do 1 miesiąca – 22.829 osób (9,6%).

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

(stan na koniec okresu sprawozdawczego)

Wyszczególnienie	2008 r.		2009r.		2010r.	
	osoby	struktura w %	osoby	struktura w %	osoby	struktura w %
ogółem	178 028	100,0	224 480	100,0	238 341	100,0
<i>w tym pozostający bez pracy:</i>						
do 1 miesiąca	18 270	10,3	20 292	9,0	22 829	9,6
1-3 miesiące	34 360	19,3	46 194	20,6	47 548	19,9
3-6 miesięcy	25 933	14,5	42 164	18,8	40 739	17,1
6-12 miesięcy	26 809	15,1	46 729	20,8	44 856	18,8
powyżej 12 miesięcy	72 656	40,8	69 101	30,8	82 369	34,6
<i>w tym:</i>						
12-24 miesięcy	23 781	13,4	30 622	13,7	47 568	20,0
powyżej 24 miesięcy	48 875	27,4	38 479	17,1	34 801	14,6

²³ Tabelaryczne zestawienie dotyczące bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy przedstawiono w Załączniku Nr 60.

W odniesieniu do grudnia 2009 r. największy wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w grupie bezrobotnych pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy o 16.946 osób (o 55,3%), a największy spadek wśród osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy o 3.678 osób (o 9,6%).

Warto podkreślić, że najwyższy udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy odnotowano w powiatach: przysuskim (28,5%), makowskim (27,6%), węgrowskim (26,6%), szydłowieckim (25,1%) i żuromińskim (24,3%).

Problem pozostawania bez pracy powyżej 24 miesięcy w najmniejszym stopniu dotknął powiaty znajdujące się w obszarze warszawskim. Najniższy odsetek tej populacji bezrobotnych poza m. st. Warszawa (7,5% ogółu bezrobotnych) odnotowano w powiatach: grodziskim (3,5%), mińskim (4,0%) i otwockim (7,4%).

6. BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW ²⁴

Obligatoryjna statystyka dotycząca struktury bezrobotnych oraz ofert pracy według zawodów i specjalności - sporządzana w cyklach półrocznych - umożliwia obserwację zjawiska bezrobocia od strony podaży i popytu na pracę w danych zawodach.

Podstawą analizy struktury zawodowej jest Klasyfikacja Zawodów i Specjalności dla potrzeb rynku pracy. Dla poszczególnych zawodów i specjalności miejskie i powiatowe urzędy pracy stosują 6-cyfrowy symbol zawodu.

Od dnia 1 lipca 2010 r. obowiązuje nowa klasyfikacja zawodów i specjalności wprowadzona Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania, która nie pozwala na jednoznaczne przyporządkowanie starych zawodów nowym. W związku z tym nie można zbilansować danych za cały 2010 r. oraz dokonać porównań do poprzednich okresów. Wobec powyższego na potrzeby niniejszego opracowania dokonano jedynie zestawienia danych w wielkich grupach zawodów.

Spośród **238.341** bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2010 r., zawód wyuczony posiadało 193.038 bezrobotnych. Populacja bezrobotnych **bez zawodu** obejmowała **45.303 osoby**, co stanowiło 19,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Z liczby bezrobotnych ogółem poprzednio pracowało 185.067 osób (77,6%).

Statystyka dla bezrobotnych poprzednio pracujących jest sporządzana według zawodu, w jakim bezrobotni poszukują pracy i do wykonywania tego zawodu mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź stażem pracy w danym zawodzie (w okresie minimum 1 roku).

Grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby, które nie posiadają świadectwa czy dyplomu ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu oraz osoby, które nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy przez okres minimum 1 roku w tym samym zawodzie.

Do grupy tej zakwalifikowane są osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niepełnym podstawowym oraz wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

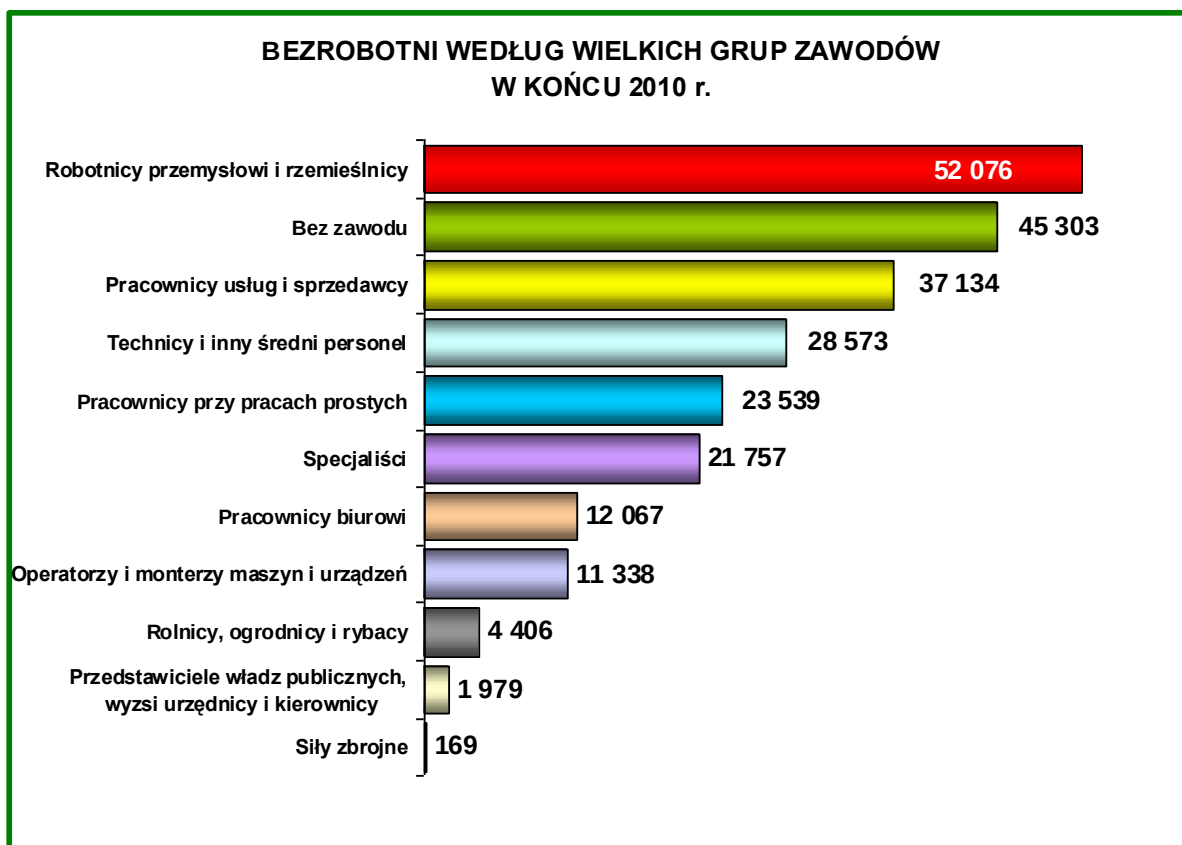
Wprawdzie klasyfikacja statystyczna nie określa jednoznacznie poziomu wykształcenia według zawodów, to jednak układ zawodów według głównych grup zawodowych oraz nazwy poszczególnych grup zawodów mogą sugerować oczekiwany poziom wykształcenia.

W niniejszym opracowaniu analizą objęto grupy elementarne wyodrębnione w „Klasyfikacji Zawodów i Specjalności” biorąc za podstawę analizy następujące grupy główne:

- ✓ grupa 1 - Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy - nie określone wymagane wykształcenie (symbole elementarnych grup zawodowych - od 1111 do 1439). Grupa ta obejmuje zawody, w których podstawowymi zadaniami są planowanie, określanie i realizowanie podstawowych celów i kierunków polityki państwa, formułowanie przepisów prawnych oraz kierowanie działalnością jednostek administracji publicznej, a także sprawowanie funkcji zarządzania w przedsiębiorstwach lub ich wewnętrznych jednostkach organizacyjnych,
- ✓ grupa 2 - Specjaliści - poziom wykształcenia uzyskiwany na studiach wyższych zawodowych, studiach magisterskich i studiach podyplomowych oraz na studiach doktoranckich (symbole elementarnych grup zawodowych - od 2111 do 2659),

²⁴ Tabełaryczne zestawienie dotyczące bezrobotnych według wielkich i elementarnych grup zawodów oraz według zawodów i specjalności przedstawiono w Załącznikach Nr 61-63.

- ✓ grupa 3 - Technicy i inny średni personel - poziom wykształcenia uzyskiwany w szkole policealnej oraz w technikum (symbole elementarnych grup zawodowych - od 3111 do 3522),
- ✓ grupa 4 - Pracownicy biurowi - poziom kwalifikacji uzyskiwany w gimnazjum, liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym, zasadniczej szkole zawodowej, w szkole policealnej lub w technikum (symbole elementarnych grup zawodowych - od 4110 do 4419),
- ✓ grupa 5 - Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy - poziom wykształcenia uzyskiwany w gimnazjum, liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym, zasadniczej szkole zawodowej, w szkole policealnej lub w technikum (symbole elementarnych grup zawodowych - od 5111 do 5419),
- ✓ grupa 6 - Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy - poziom kwalifikacji uzyskiwany w gimnazjum oraz w liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym i zasadniczej szkole zawodowej (symbole elementarnych grup zawodowych - od 6111 do 6340),
- ✓ grupa 7 - Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - poziom kwalifikacji uzyskiwany w gimnazjum, w liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym i zasadniczej szkole zawodowej (symbole elementarnych grup zawodowych - od 7111 do 7549),
- ✓ grupa 8 - Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń - poziom kwalifikacji uzyskiwany w gimnazjum oraz w liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym i zasadniczej szkole zawodowej (symbole elementarnych grup zawodowych - od 8111 do 8350),
- ✓ grupa 9 - Pracownicy przy pracach prostych - poziom wykształcenia uzyskiwany w szkole podstawowej (symbole elementarnych grup zawodowych od 9111 do 9629),
- ✓ grupa 0 - Siły zbrojne - nie określone wymagane wykształcenie (symbole elementarnych grup zawodowych od 0111 do 0311), w grupie tej klasyfikowani są żołnierze zawodowi służby stałej i kontraktowej oraz żołnierze zasadniczej i nadterminowej służby wojskowej.

Biorąc pod uwagę grupy wielkie określone w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, najliczniejszą wśród bezrobotnych była grupa **robotników przemysłowych i rzemieślników**. W końcu grudnia 2010 r. do grupy tej zaliczono **52.076** bezrobotnych, tj. **21,8%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (*rok wcześniej 50.644 bezrobotnych, tj. 22,6%*).

Drugą pod względem liczebności grupę stanowili bezrobotni **bez zawodu** - w grudniu 2009 r. bez pracy pozostawało **45.303** bezrobotnych zaliczonych do tej grupy, tj. **19,0%** ogółu bezrobotnych (*rok wcześniej 44.089 bezrobotnych, tj. 19,6%*).

Poważne problemy z podjęciem zatrudnienia mieli również bezrobotni zakwalifikowani do grupy **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** - w województwie **37.134** osoby, tj. **15,6%** ogółu bezrobotnych (*w grudniu 2009 r. 25.459 osób, tj. 11,3% ogółu bezrobotnych*).

Najmniej liczna była grupa bezrobotnych **siły zbrojne** - **169** bezrobotnych, tj. **0,1%** ogółu bezrobotnych (*w grudniu 2009 r. 216 osób, tj. 0,1%*).

Bezrobotni według wielkich grup zawodów

Grupa zawodowa	stan na koniec grudnia 2009 r.	stan na koniec grudnia 2010 r.	wzrost /spadek w osobach	wzrost /spadek w %
Ogółem województwo, w tym:	224 480	224 480	13 861	6,2
0. Siły zbrojne	216	169	- 47	- 21,8
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	1 814	1 979	165	9,1
2. Specjaliści	19 165	21 757	2 592	13,5
3. Technicy i inny średni personel	29 451	28 573	- 878	- 3,0
4. Pracownicy biurowi	11 136	12 067	931	8,4
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	25 459	37 134	11 675	45,9
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	4 515	4 406	- 109	- 2,4
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	50 644	52 076	1 432	2,8
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	11 483	11 338	- 145	- 1,3
9. Pracownicy przy pracach prostych	26 508	23 539	- 2.969	- 11,2
<i>Bez zawodu</i>	44 089	45 303	1 214	2,8

Największy procentowy wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w zawodach należących do grupy *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* – o 45,9% (o 11.675 osób) oraz *specjaliści* – o 13,5% (o 2.592 osoby), natomiast największy procentowy spadek wystąpił w grupie *siły zbrojne* – o 21,8% (o 47 osób), a także *pracownicy przy pracach prostych* – o 11,2% (o 2.969 osób).

Według elementarnych grup zawodów, spośród 193.038 bezrobotnych posiadających zawód zarejestrowanych w urzędach pracy w grudniu 2010 r., najliczniejszą grupę stanowili **sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)** (symbol elementarnej grupy zawodowej 5223) – **18.463** osoby, tj. **9,6%** ogółu bezrobotnych posiadających zawód.

Pozostałe grupy zawodowe najliczniej reprezentowali:

- ⇒ (7222) *ślusarze i pokrewni* 5.256 osób,
- ⇒ (4110) *pracownicy obsługi biurowej* 5.145 osób,
- ⇒ (9329) *robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani* 6.270 osób,
- ⇒ (3314) *średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych* 4.821 osób,

⇒ (9313) robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	4.796 osób,
⇒ (5153) gospodarze budynków	4.683 osoby,
⇒ (7231) mechanicy pojazdów samochodowych	4.644 osoby,
⇒ (5120) kucharze	4.318 osób,
⇒ (3115) technicy mechanicy	4.307 osób,
⇒ (9112) pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	4.129 osób,
⇒ (7112) murarze i pokrewni	3.459 osób,
⇒ (7531) krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	3.363 osoby,
⇒ (2631) ekonomiści	2.861 osób,
⇒ (4321) magazynierzy i pokrewni	2.844 osoby,
⇒ (7223) ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	2.822 osoby,
⇒ (7512) piekarze, cukiernicy i pokrewni	2.758 osób,
⇒ (2422) specjaliści do spraw administracji i rozwoju	2.686 osób,
⇒ (7533) szwaczki, hafciarki i pokrewni	2.529 osób,
⇒ (75220) stolarze meblowi i pokrewni	2.421 osób,
⇒ (9613) zamiatacze i pokrewni	2.406 osób.

Biorąc pod uwagę sześciocyfrowe kody zawodów i specjalności na koniec 2010 r. najwięcej bezrobotnych zaliczono do następujących zawodów i specjalności:

⇒ sprzedawca	16.516 osób,
⇒ ślusarz	5.006 osób,
⇒ technik prac biurowych	4.909 osób,
⇒ robotnik budowlany	4.796 osób,
⇒ robotnik gospodarczy	4.527 osób,
⇒ technik ekonomista	4.392 osoby,
⇒ robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	3.802 osoby,
⇒ technik mechanik	3.682 osoby,
⇒ murarz	3.448 osób,
⇒ krawiec	3.212 osób,
⇒ sprzętaczka biurowa	3.090 osób,
⇒ ekonomista	2.856 osób,
⇒ kucharz	2.719 osób,
⇒ magazynier	2.707 osób,
⇒ szwaczka	2.461 osób,
⇒ robotnik placowy	2.380 osób,
⇒ mechanik samochodów osobowych	2.009 osób,
⇒ fryzjer	1.889 osób,
⇒ technik handlowiec	1.786 osób,
⇒ mechanik pojazdów samochodowych	1.759 osób,
⇒ kierowca samochodów ciężarowego	1.755 osób,

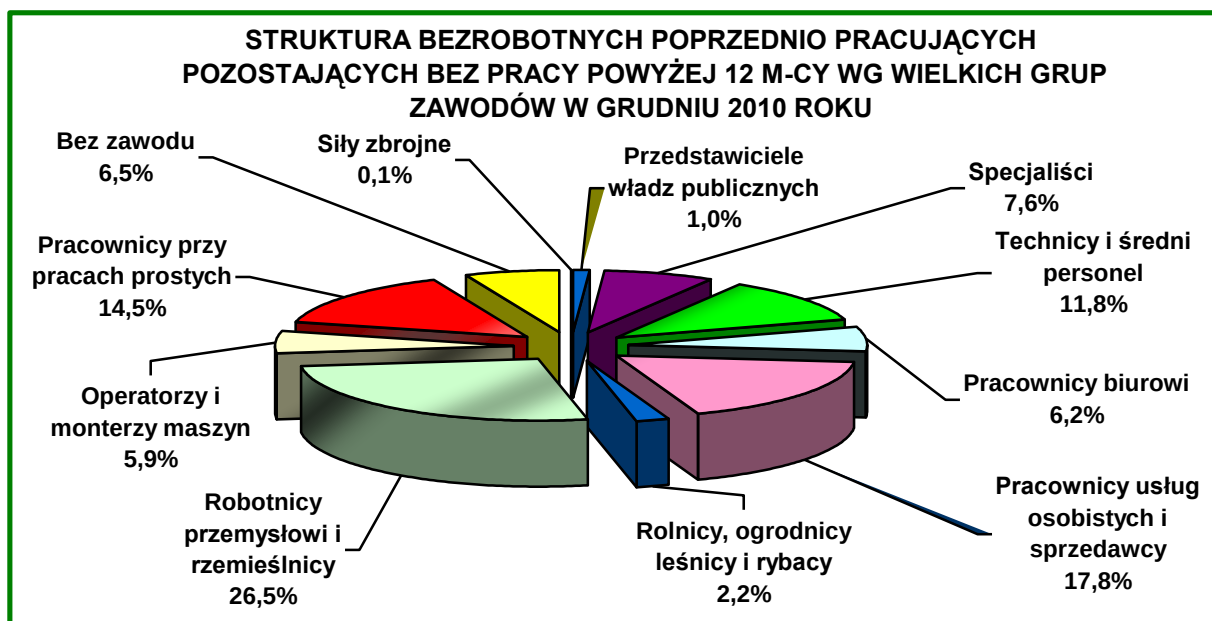
- ⇒ *kucharz małej gastronomii* 1.576 osób,
- ⇒ *tokarz w metalu* 1.552 osoby.

Warto zwrócić uwagę, że na 12 miejscu w rankingu zawodów generujących bezrobocie znajdują się ekonomiści, a więc bezrobotni zaliczeni do grupy specjaliści – legitymujący się wykształceniem wyższym.

6.1. **Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według zawodów i specjalności**²⁵

W końcu 2010 r. spośród 185.067 bezrobotnych poprzednio pracujących – **65.283** osoby (**35,3%** bezrobotnych poprzednio pracujących) pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy. Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności - według wielkich grup zawodowych, najwięcej osób pozostających bez pracy ponad rok zaliczono do następujących grup zawodów:

- ⇒ *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – 17.324 osoby, tj. 26,5% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy (rok wcześniej 14.203 osoby, tj. 26,9%),
- ⇒ *pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* – 11.637 osób, tj. 17,8% (w poprzednim roku 7.541 osób tj. 14,3%),
- ⇒ *pracownicy przy pracach prostych* – 9.466 osób, tj. 14,5% (rok wcześniej 9.641 osób, tj. 18,3%).

Najwyższy udział bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy odnotowano w grupie **pracownicy przy pracach prostych rolnicy**, – 40,8% bezrobotnych poprzednio pracujących w tej grupie zawodów oraz w grupie **rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy** – 40,3%.

²⁵ Tabelaryczne zestawienia dotyczące liczby bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy według grup zawodów oraz zawodów i specjalności przedstawiono w Załącznikach Nr 61-63.

Udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych poprzednio pracujących (według wielkich grup zawodów grudniu 2010 r.)

Grupa zawodowa	Bezrobotni poprzednio pracujący w końcu grudnia 2010 r.		
	ogółem	w tym pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	
	w liczbach bezwzględnych	w procencie do ogółem	
Ogółem województwo, w tym:	185 067	65 283	35,3
0. Siły zbrojne	100	35	35,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	1 965	629	32,0
2. Specjaliści	15 924	4 936	31,0
3. Technicy i inny średni personel	22 183	7 679	34,6
4. Pracownicy biurowi	11 397	4 045	35,5
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	33 592	11 637	34,6
6. Rolnicy, ogrodnicy leśnicy i rybacy	3 586	1 445	40,3
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	47 241	17 324	36,7
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	10 925	3 844	35,2
9. Pracownicy przy pracach prostych	23 173	9 466	40,8
<i>Bez zawodu</i>	<i>14 981</i>	<i>4 243</i>	<i>28,3</i>

Warto zaznaczyć, że w grupach zawodów wymagających wyższych kwalifikacji zawodowych, odsetek osób bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy jest niższy niż w pozostałych grupach. W grupie **specjaliści** udział bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy wyniósł 31,0%.

Wśród bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, kobiety stanowiły 49,5% (32.290 osób) i najwięcej ich było w zawodach należących do grupy **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**, gdzie stanowiły **71,6%** ogółu pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w tej kategorii bezrobotnych; **pracownicy biurowi**, gdzie stanowiły **70,8%** ogółu pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w tej kategorii bezrobotnych oraz grupy **specjaliści**, gdzie stanowiły **65,3%** ogółu pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w tej kategorii bezrobotnych.

Warto dodać, że najmniejsze problemy z podjęciem pracy miały kobiety w zawodach należących do grupy **operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**, gdzie stanowiły **23,9%** ogółu pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w tej kategorii bezrobotnych oraz **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy**, gdzie stanowiły **27,7%** ogółu pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w tej kategorii bezrobotnych.

W rankingu zawodów i specjalności (według kodów sześciocyfrowych), w których bezrobotni poprzednio pracujący pozostawali bez pracy powyżej 12 miesięcy, w zdecydowanej większości na pierwszych lokatach pojawiają się te same zawody co w rankingu bezrobotnych:

⇒ <i>sprzedawca</i>	<i>5.605 osób,</i>
⇒ <i>technik prac biurowych</i>	<i>1.932 osoby,</i>
⇒ <i>robotnik budowlany</i>	<i>1.828 osób,</i>
⇒ <i>ślusarz</i>	<i>1.760 osób,</i>
⇒ <i>robotnik gospodarczy</i>	<i>1.675 osób,</i>
⇒ <i>robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym</i>	<i>1.516 osób,</i>

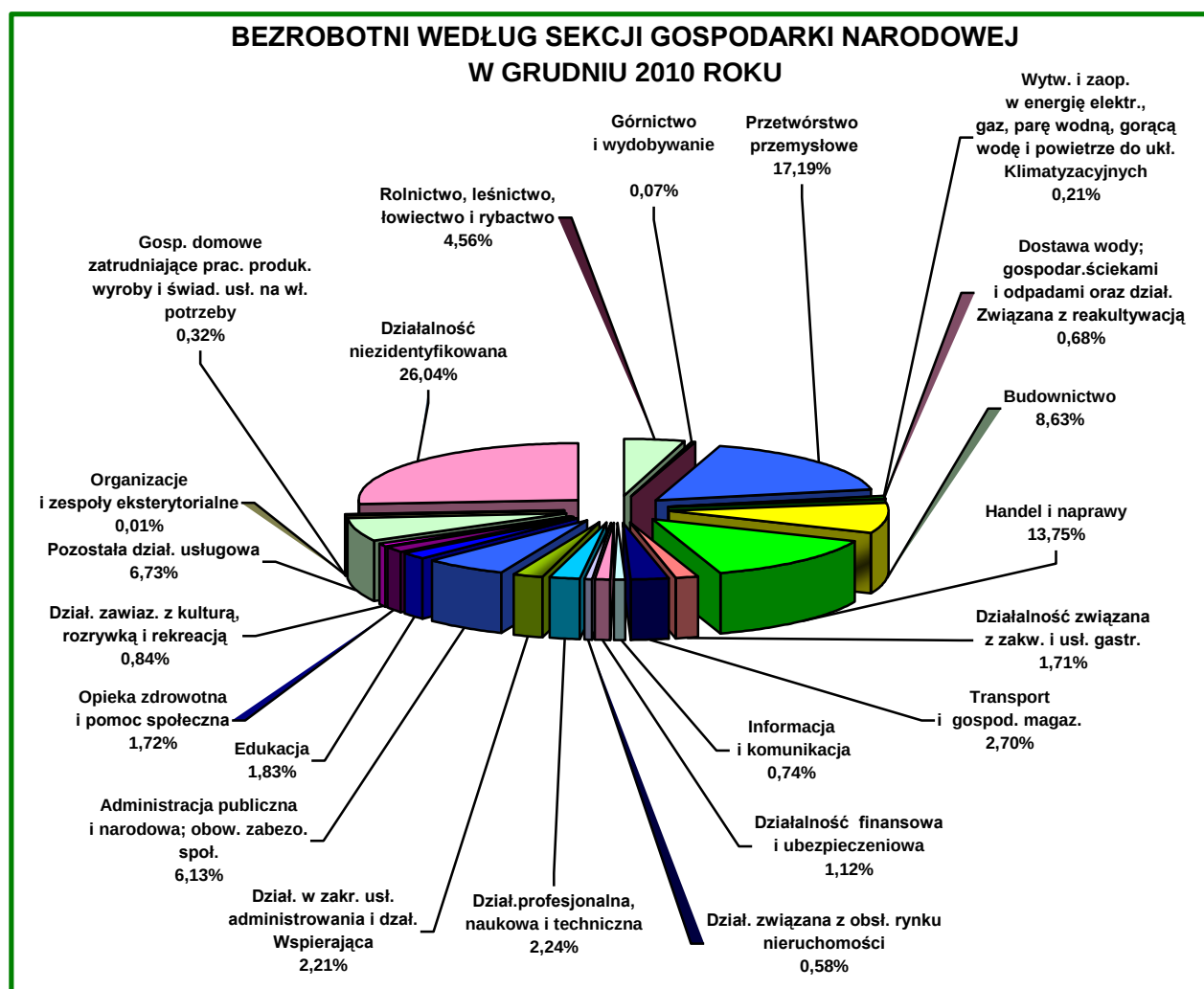
⇒ <i>technik ekonomista</i>	<i>1.306 osób,</i>
⇒ <i>sprzątaczką biurową</i>	<i>1.297 osób,</i>
⇒ <i>murarz</i>	<i>1.294 osoby,</i>
⇒ <i>robotnik placowy</i>	<i>1.165 osób,</i>
⇒ <i>krawiec</i>	<i>1.129 osób,</i>
⇒ <i>szwaczka</i>	<i>1.053 osoby,</i>
⇒ <i>technik mechanik</i>	<i>900 osób,</i>
⇒ <i>magazynier</i>	<i>840 osób,</i>
⇒ <i>kucharz</i>	<i>777 osób,</i>
⇒ <i>ekonomista</i>	<i>745 osób,</i>
⇒ <i>tokarz w metalu</i>	<i>598 osób,</i>
⇒ <i>obuwnik przemysłowy</i>	<i>591 osób,</i>
⇒ <i>kierowca samochodów ciężarowego</i>	<i>549 osób.</i>

Ponadto z grupy bezrobotnych poprzednio pracujących **bez zawodu – 4.243 osoby** poszukiwało pracy ponad 12 miesięcy (*w poprzednim roku 3.737 osób*).

7. BEZROBOTNI WEDŁUG SEKCJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (PKD)²⁶

Analiza statystyki rynku pracy dotycząca bezrobotnych według Polskiej Klasyfikacji Działalności gospodarczej w pewnym stopniu odzwierciedla skutki dokonujących się przemian gospodarczych.

Wśród bezrobotnych dominują osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego. Na koniec 2010 r. populacja tych bezrobotnych liczyła 185.067 osób, tj. 77,6% ogółu bezrobotnych i była większa w porównaniu do poprzedniego roku o 11.172 osoby, (o 6,4%). Spośród nich najliczniejsza grupa bezrobotnych, to osoby z sekcji **działalność niezidentyfikowana** – 48.198 osób, tj. 26,0% bezrobotnych poprzednio pracujących. Kolejną dużą grupę bezrobotnych tworzyli ci, którzy pracowali w zakładach należących do sekcji **przetwórstwo przemysłowe**. Z zakładów tych pochodziło 31.805 bezrobotnych tj. 17,2% populacji bezrobotnych poprzednio pracujących. Następną liczną grupą bezrobotnych to poprzednio pracujący w sekcji **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle** – 25.451 osób, tj. 13,8% bezrobotnych poprzednio pracujących oraz pracujący w **budownictwie** – 15.973 osoby, tj. 8,6% bezrobotnych poprzednio pracujących.

²⁶ Tabelaryczne zestawienie dotyczące bezrobotnych według sekcji gospodarki narodowej przedstawiono w Załączniku Nr 64.

W stosunku do 2009 r. wzrost bezrobotnych poprzednio pracujących ukształtował się na poziomie 6,4%, przy czym największy procentowy wzrost odnotowano w następujących sekcjach:

- ⇒ **rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo**, gdzie bezrobocie zwiększyło się o 172,3% (o 5.339 osób),
- ⇒ **transport i gospodarka magazynowa**, gdzie bezrobocie zwiększyło się o 23,6% (o 953 osoby),
- ⇒ **działalność finansowa i ubezpieczeniowa**, gdzie bezrobocie zwiększyło się o 18,1% (o 318 osób),
- ⇒ **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle**, gdzie bezrobocie zwiększyło się o 17,8% (o 3.838 osób).

Z ogólnej liczby bezrobotnych poprzednio pracujących, większość (112.512 osób, tj. 60,8%) pochodziła z sektora prywatnego.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na koniec grudnia 2009 r.	Stan na koniec grudnia 2010 r.	wzrost/ spadek w osobach	wzrost/ spadek w %
1	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3 098	8 437	5 339	172,3%
2	Górnictwo i wydobywanie	154	135	-19	-12,3%
3	Przetwórstwo przemysłowe	32 332	31 805	-527	-1,6%
4	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	369	381	12	3,3%
5	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1 117	1 266	149	13,3%
6	Budownictwo	14 373	15 973	1 600	11,1%
7	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	21 613	25 451	3 838	17,8%
8	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3 211	3 164	-47	-1,5%
9	Transport i gospodarka magazynowa	4 039	4 992	953	23,6%
10	Informacja i komunikacja	1 380	1 362	-18	-1,3%
11	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 761	2 079	318	18,1%
12	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	946	1 066	120	12,7%
13	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4 289	4 142	-147	-3,4%
14	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3 693	4 087	394	10,7%
15	Administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10 663	11 346	683	6,4%

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na koniec grudnia 2009 r.	Stan na koniec grudnia 2010 r.	wzrost/ spadek w osobach	wzrost/ spadek w %
16	Edukacja	3 041	3 389	348	11,4%
17	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 989	3 179	190	6,4%
18	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 671	1 553	-118	-7,1%
19	Pozostała działalność usługowa	12 580	12 452	-128	-1,0%
20	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	687	595	-92	-13,4%
21	Organizacje i zespoły eksterytorialne	17	15	-2	-11,8%
22	Działalność niezidentyfikowana	49 872	48 198	-1 674	-3,4%
23	RAZEM	173 895	185 067	11 172	6,4%
24	Dotychczas nie pracujący	50 585	53 274	2 689	5,3%
25	OGÓŁEM	224 480	238 341	13 861	6,2%

7.1. Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy według sekcji działalności gospodarczej²⁷

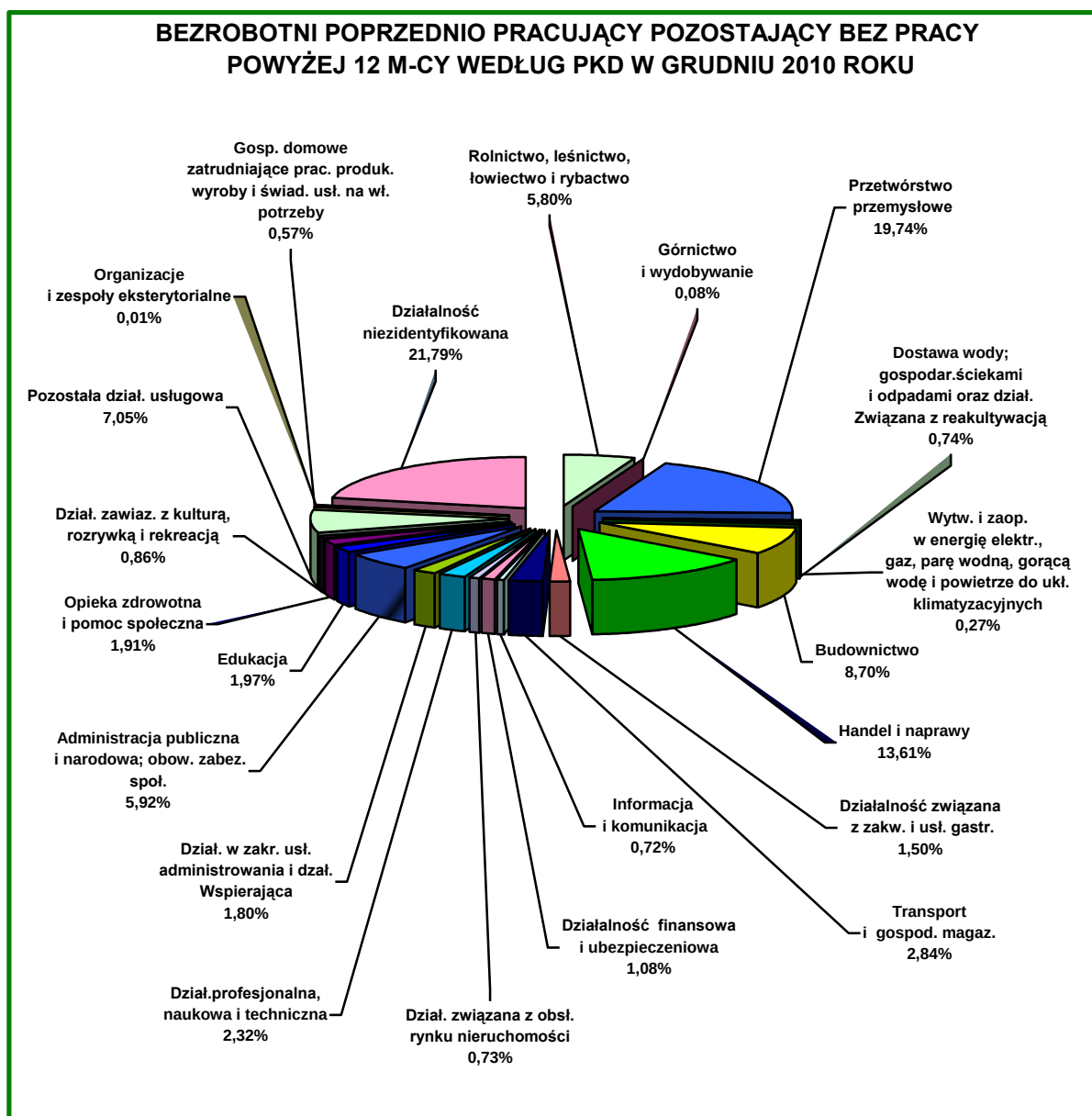
W końcu 2010 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 65.283 osoby poprzednio pracujące pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, tj. o 12.555 osób (o 23,8%) **więcej** niż w końcu 2009 r.

W odniesieniu do 2009 r. największy procentowy wzrost liczby bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy nastąpił w sekcji **rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo** – o 195,5% (o 2.504 osoby). W następnej kolejności w sekcjach: **działalność finansowa i ubezpieczeniowa** – o 61,4% (o 269 osób), **transport i gospodarka magazynowa** – o 53,3% (o 645 osób), **działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca** – o 37,2% (o 318 osób) oraz **budownictwo** – o 32,5% (o 1.392 osoby).

Najliczniejszą grupę bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy stanowiły osoby z sekcji **działalność niezidentyfikowana** – 14.223 osoby i stanowili 21,8% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Następna grupa to bezrobotni poprzednio pracujące w zakładach należących do sekcji **przetwórstwo przemysłowe** – 12.889 osób. Bezrobotni zaliczeni do tej sekcji stanowili 19,7% ogółu

²⁷ Tabelaryczne zestawienia dotyczące liczby bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy według sekcji działalności gospodarczej przedstawiono w Załączniku Nr 64.

bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Z sekcji **handel i naprawy** pochodziło 8.887 osób, którzy stanowili 13,6% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy.

8. BEZROBOTNI W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY ²⁸

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami) określa kategorie bezrobotnych zaliczanych do „osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy”²⁹, w stosunku, do których miejski i powiatowy urząd pracy w okresie do 6 miesięcy od dnia rejestracji powinien przedstawić propozycję zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, stażu, odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy lub zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

W analizowanym okresie **w szczególnej sytuacji na rynku pracy** były osoby:

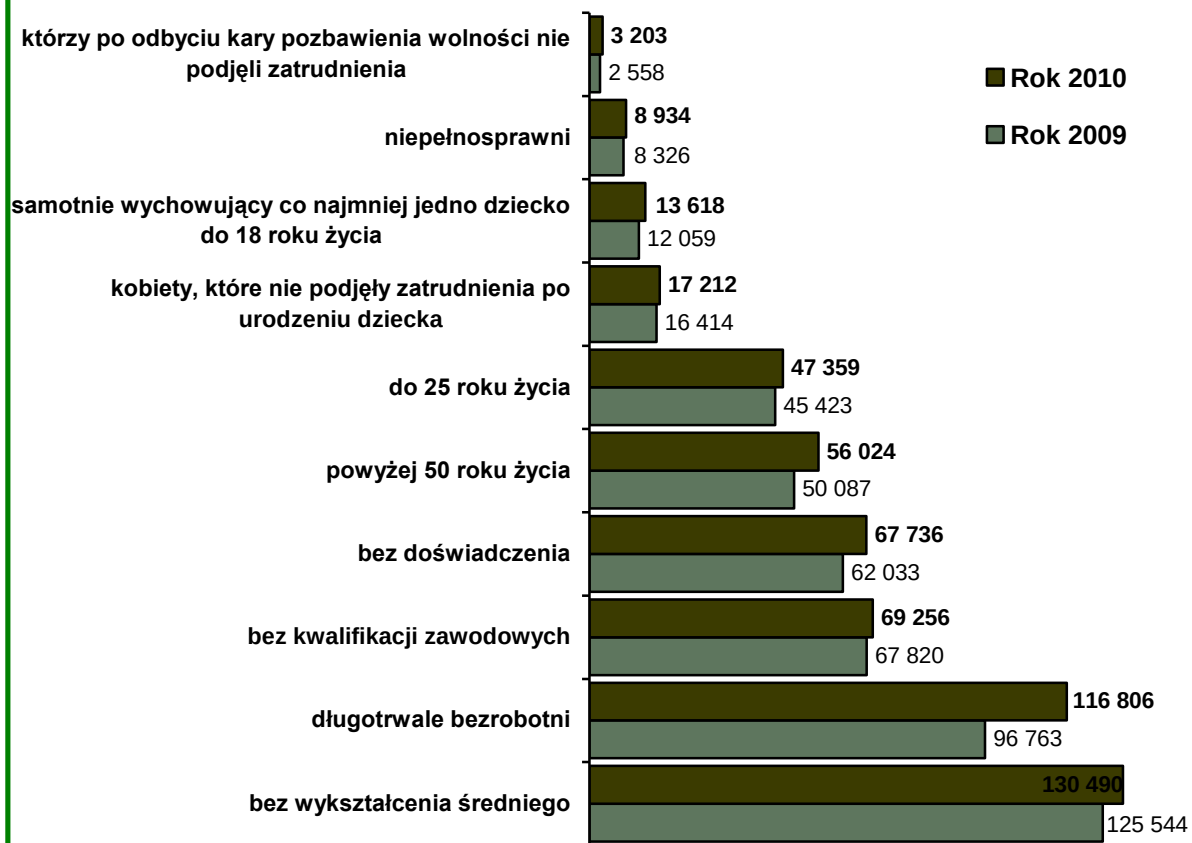
❧ bez wykształcenia średniego	54,7% ogółu bezrobotnych (130.490 osób),
❧ długotrwale bezrobotne ³⁰	49,0% ogółu bezrobotnych (116.806 osób),
❧ bez kwalifikacji zawodowych	29,1% ogółu bezrobotnych (69.256 osób),
❧ bez doświadczenia zawodowego	28,4% ogółu bezrobotnych (67.736 osób),
❧ powyżej 50 roku życia	23,5% ogółu bezrobotnych (56.024 osoby),
❧ do 25 roku życia	19,9% ogółu bezrobotnych (47.359 osób),
❧ kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	7,2% ogółu bezrobotnych (17.212 osób),
❧ samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	5,7% ogółu bezrobotnych (13.618 osób),
❧ niepełnosprawne	3,7% ogółu bezrobotnych (8.934 osoby),
❧ które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1,3% ogółu bezrobotnych (3.203 osoby),
❧ po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0,01% ogółu bezrobotnych (29 osób).

²⁸ Szczegółowe informacje o bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, sporządzane w cyklach kwartalnych dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej WUP, <http://www.wup.mazowsze.pl> w zakładce „Statystyka”.

²⁹ Tabelaryczne zestawienie dotyczące liczby osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy przedstawiono w Załączniku Nr 65-72 B.

³⁰ Zgodnie z obowiązującą ustawą długotrwale bezrobotny to bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat - z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.)

**BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI
NA RYNKU PRACY W 2009 i 2010 ROKU**

9. USŁUGI RYNKU PRACY

Powiatowe i miejskie urzędy pracy świadczą dla zarejestrowanych osób usługi oraz instrumenty rynku pracy. Podstawowymi usługami rynku pracy są: pośrednictwo pracy, usługi EURES, poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz organizacja szkoleń.

9.1. *Pośrednictwo pracy*³¹

Wypełniając podstawową usługę rynku pracy rozumianą jako zapewnienie pracodawcy pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, a osobie bezrobotnej lub poszukującej pracy odpowiedniego zatrudnienia - w 2010 r. pośrednicy powiatowych urzędów pracy: pozyskali do współpracy 10.294 zakłady pracy - o 1.804 zakłady, tj. o 21,2% więcej niż w 2009 roku, odbyli 9.563 wizyty u pracodawców - o 2.317 wizyt, tj. o 24,2% więcej niż w roku poprzednim, w wyniku których pozyskali 13.592 miejsca pracy niesubsydiowanej - o 2.284 miejsca pracy, tj. o 20,2% więcej niż w poprzednim roku.

Nowopozyskane przez pośredników do współpracy zakłady stanowiły ca' 1,5% ogółu podmiotów gospodarczych w województwie mazowieckim zarejestrowanych w grudniu w systemie REGON (w poprzednim roku 1,3%).

W 2010 r. w województwie mazowieckim pozyskano ogółem **101.854 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej**³² - o 9.513 ofert, tj. o 10,3 % **więcej** niż pozyskano w poprzednim roku, w tym:

- 51.367 wolnych miejsc pracy niesubsydiowanej - o 5.956 ofert, tj. o 13,1% **więcej** niż pozyskano w 2009 r.,
- 50.487 wolnych miejsc pracy subsydiowanej - o 3.557 ofert, tj. o 7,6% **więcej** niż w poprzednim roku,
- 74.674 wolnych miejsc pracy z sektora prywatnego - o 9.250 oferty, tj. o 14,1% **więcej** niż w 2009 roku,
- 3.837 wolnych miejsc pracy dla niepełnosprawnych – o 1.510 ofert, tj. o 64,9% **więcej** niż pozyskano w poprzednim roku.

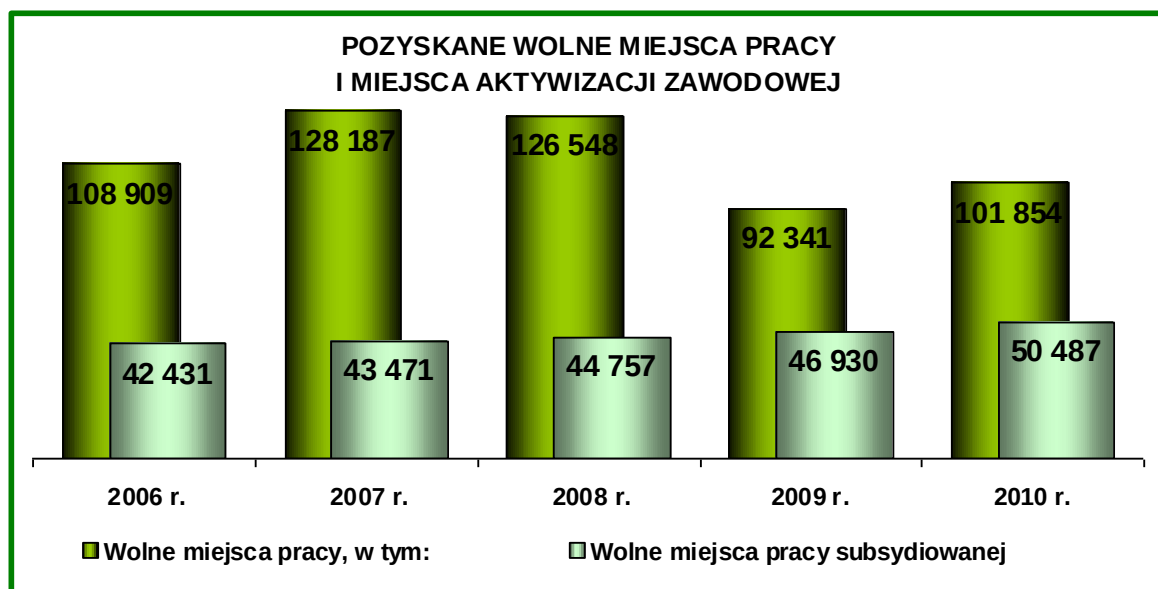
³¹ Zestawienie dotyczące realizacji pośrednictwa pracy przedstawiono w Załącznikach Nr 76 i 77.

³² Od dnia 1 stycznia 2010 r. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 grudnia w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2010 została zmieniona nazwa - „oferty pracy” na „wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej”.

Liczba pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej

Wyszczególnienie	2009 r.	Udział %	2010 r.	Udział %
1	4	5	4	5
Wolne miejsca pracy ogółem	92 341	100,0	101 854	100,0
<i>w tym:</i>				
➤ Wolne miejsca pracy z sektora publicznego	26 917	29,2	27 180	26,7
➤ Wolne miejsca pracy dla niepełnosprawnych	2 327	2,5	3 837	3,8
➤ Wolne miejsca pracy subsydiowanej	46 930	50,8	50 487	49,6
➤ Wolne miejsca pracy niesubsydiowanej	45 411	49,2	51 367	50,4
➤ Wolne miejsca pracy sezonowej	10 948	11,9	12 764	12,5

Większość zgłaszanych wolnych miejsc pracy pochodziła z zakładów należących do sektora prywatnego – 73,3% ogółu zgłoszonych w 2010 r.

Najwyższą liczbą wolnych miejsc pracy dysponowały: m.st. Warszawa – 19.477 miejsc (19,1% ogółu pozyskanych wolnych miejsc pracy w województwie), łącznie m. Płock i powiat płocki – 10.644 miejsc (10,4%), łącznie m. Radom i powiat radomski – 8.238 miejsc (8,1%), łącznie m. Siedlce i powiat siedlecki – 6.386 miejsc (6,3%), a także powiat piaseczyński – 3.451 miejsc (3,4%).

Najmniejszą liczbą wolnych miejsc pracy dysponowały powiaty: warszawski zachodni - 730 miejsc (0,7% ogółu pozyskanych wolnych miejsc pracy w województwie), białobrzegi – 766 miejsc (0,8%), zwoleński – 889 miejsc (0,9%) oraz nowodworski – 998 miejsc (1,0%).

W odniesieniu do 2009 roku największy wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej odnotowano w miastach: Warszawie – 2.346 miejsc, tj. o 13,7% więcej, Płocku – 1.361 miejsc, tj. o 31,9% więcej i Siedlcach – 1.114 miejsc, tj. o 35,6% więcej oraz w powiatach: siedleckim – 800 miejsc, tj. o 59,4% więcej, płońskim – 676 miejsc, tj. o 34,9% więcej, ostrołęckim – 674 miejsca, tj. o 64,1% więcej, wyszkowskim - 557 miejsc, tj. o 29,0% więcej, żyrardowskim – 529 miejsc, tj. o 33,7% więcej i żuromińskim – 373 miejsca, tj. o 48,8% więcej.

W 12 powiatach napływ wolnych miejsc pracy był niższy niż w 2009 r. Najwyższy spadek odnotowano w m. Ostrołęce – 236 miejsc, tj. o 13,3% mniej niż w 2009 roku oraz w powiatach: wołomińskim – 354 miejsca, tj. o 20,3% mniej, warszawskim zachodnim – o 353 miejsca, tj. o 32,6% mniej, garwolińskim – o 332 miejsca, tj. o 18,6% mniej i grodziskim – o 311 miejsc, tj. o 22,2% mniej.

W 2010 r. na Mazowszu zarejestrowało się 319.149 bezrobotnych (napływ), pozyskano 101.854 wolne miejsca pracy. Na 1 pozyskane wolne miejsce pracy przypadało ponad 3 bezrobotnych – 3,13 (w 2009 r. – 3,54).

Za pośrednictwem urzędów pracy województwa mazowieckiego w 2010 r. zatrudnienie uzyskało 80.657 bezrobotnych - o 6.515 osób tj. o 8,8% **więcej** niż przed rokiem, co stanowi 66,6% do ogółu podjęć pracy w województwie (w poprzednim roku 72,0%).

Efektywność wykorzystania pozyskanych miejsc pracy w 2010 r. wyniosła ca` 80,20% (za poprzedni rok ca` 80,02%).

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według rodzaju działalności pracodawcy³³

Statystyka rynku pracy sporządzana w okresach półrocznych obejmuje informacje o wolnych miejscach pracy według sekcji działalności gospodarczej, jak również według zawodów i specjalności.

Według danych wykazanych w załączniku 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności gospodarczej ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy”, a także w załączniku 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” w 2010 r. do urzędów pracy wpłynęło **101.662** wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej o 9.998 miejsc (o 10,9%) **więcej** niż w poprzednim roku. Największy wzrost liczby wolnych miejsc pracy w odniesieniu do 2009 r. odnotowano w sekcjach: **działalność w zakresie usług administrowania** – o 3.054 miejsca (o 49,5%), **administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne** – o 2.674 miejsca (o 16,1%), **przetwórstwo przemysłowe** – o 2.014 miejsc (o 21,0%), oraz **handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle** – o 934 miejsca (o 5,4%).

W odniesieniu do poprzedniego roku **spadek** liczby wolnych miejsc pracy odnotowano w 8 sekcjach, przy czym największy spadek w sekcjach: **działalność związana z obsługą rynku nieruchomości** – o 814 miejsc (o 46,9%), **pozostała działalność usługowa** – o 196 miejsc (o 3,5%), **dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją** – o 169 miejsc (o 14,5%) oraz w sekcji **wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych** – o 84 miejsca (o 32,7%).

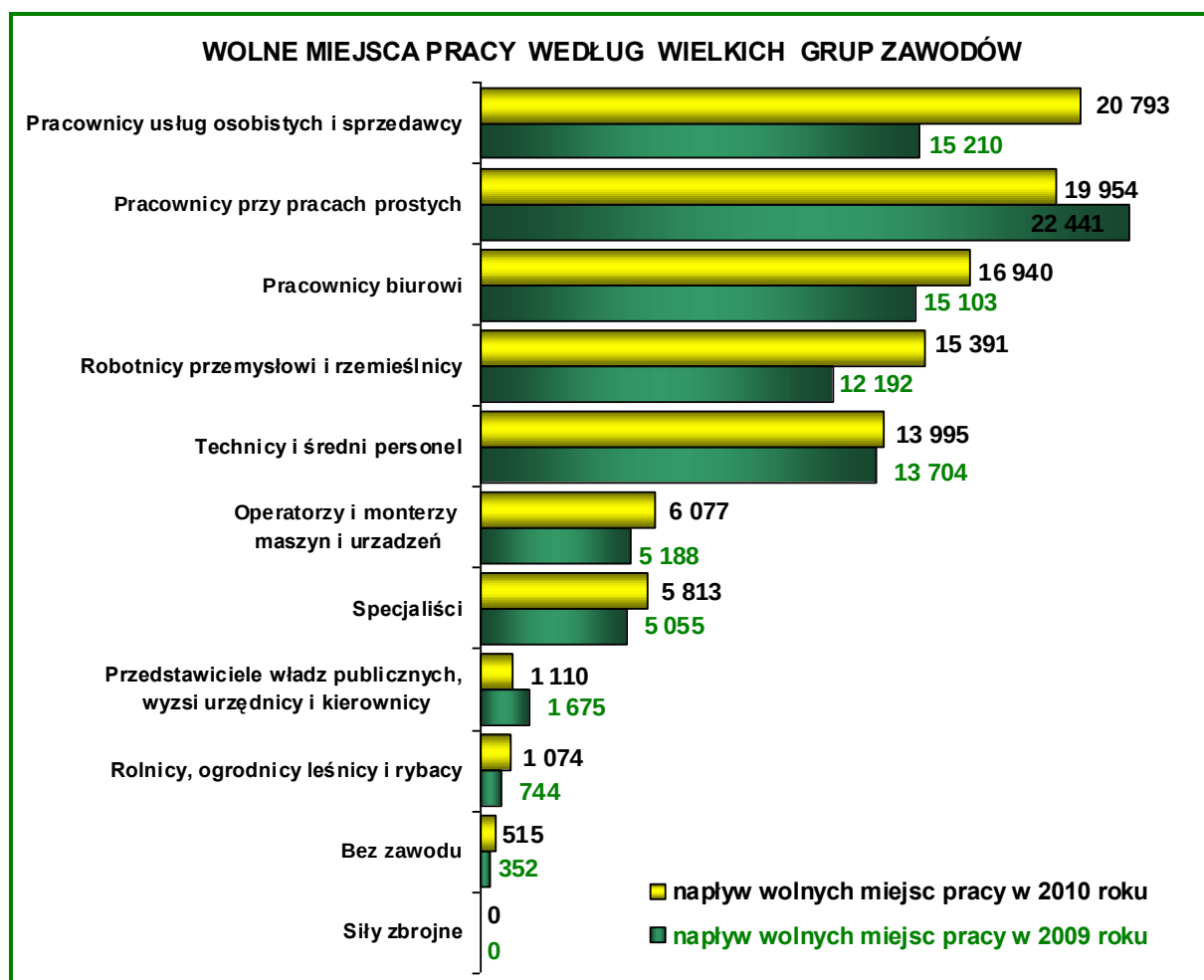
W 2010 r. najwięcej wolnych miejsc pracy zgłosiły zakłady zaliczone do sekcji **administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne** - 19.333 miejsca (19,0% ogółu wolnych miejsc pracy zgłoszonych w 2010 r.), następnie zakłady zajmujące się **handlem hurtowym i detalicznym; naprawami pojazdów samochodowych, włączając motocykle** – 18.296 miejsc (18,0%) oraz zakłady z sekcji **przetwórstwo przemysłowe** – 11.616 miejsc (11,4%).

³³ *Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według sekcji gospodarki narodowej przedstawiono w Załączniku Nr 78.*

Uwaga: liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wykazana w załączniku 2 do sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej” oraz w załączniku 3 „Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy według zawodów i specjalności” jest niższa od liczby wolnych miejsc pracy wykazanych w sprawozdaniach MPiPS-01, co wynika z wyłączenia w sprawozdaniach półrocznych liczby wolnych miejsc pracy, z których pracodawcy zrezygnowali.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według grup zawodów i specjalności³⁴

Spośród 101.662 wolnych miejsc pracy zgłoszonych do urzędów pracy w 2010 r. - według wielkich grup zawodów - najwięcej wolnych miejsc pracy przeznaczonych było dla grupy zawodowej **pracowników usług osobistych i sprzedawców** – 20.793 miejsca (20,5% ogółu wolnych miejsc pracy zgłoszonych w 2010 roku), **pracowników przy pracach prostych** – 19.954 miejsca (19,6%) oraz dla i **pracowników biurowych** – 16.940 miejsc (16,7%).

W odniesieniu do poprzedniego roku największy wzrost liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy dotyczył następujących grup zawodów:

- ✓ pracownicy usług osobistych i sprzedawcy - wzrost o 5.583 miejsca (**o 36,7%**),
- ✓ robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - wzrost o 3.199 miejsc (**o 26,2%**),
- ✓ pracownicy biurowi - wzrost o 1.837 miejsc (**o 12,2%**),
- ✓ operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń - wzrost o 889 miejsc (**o 17,1%**),
- ✓ specjaliści - wzrost o 758 miejsc (**o 15,0%**).

Wzrosła także liczba wolnych miejsc pracy dla osób **bez zawodu** – o 163 miejsca (46,3%).

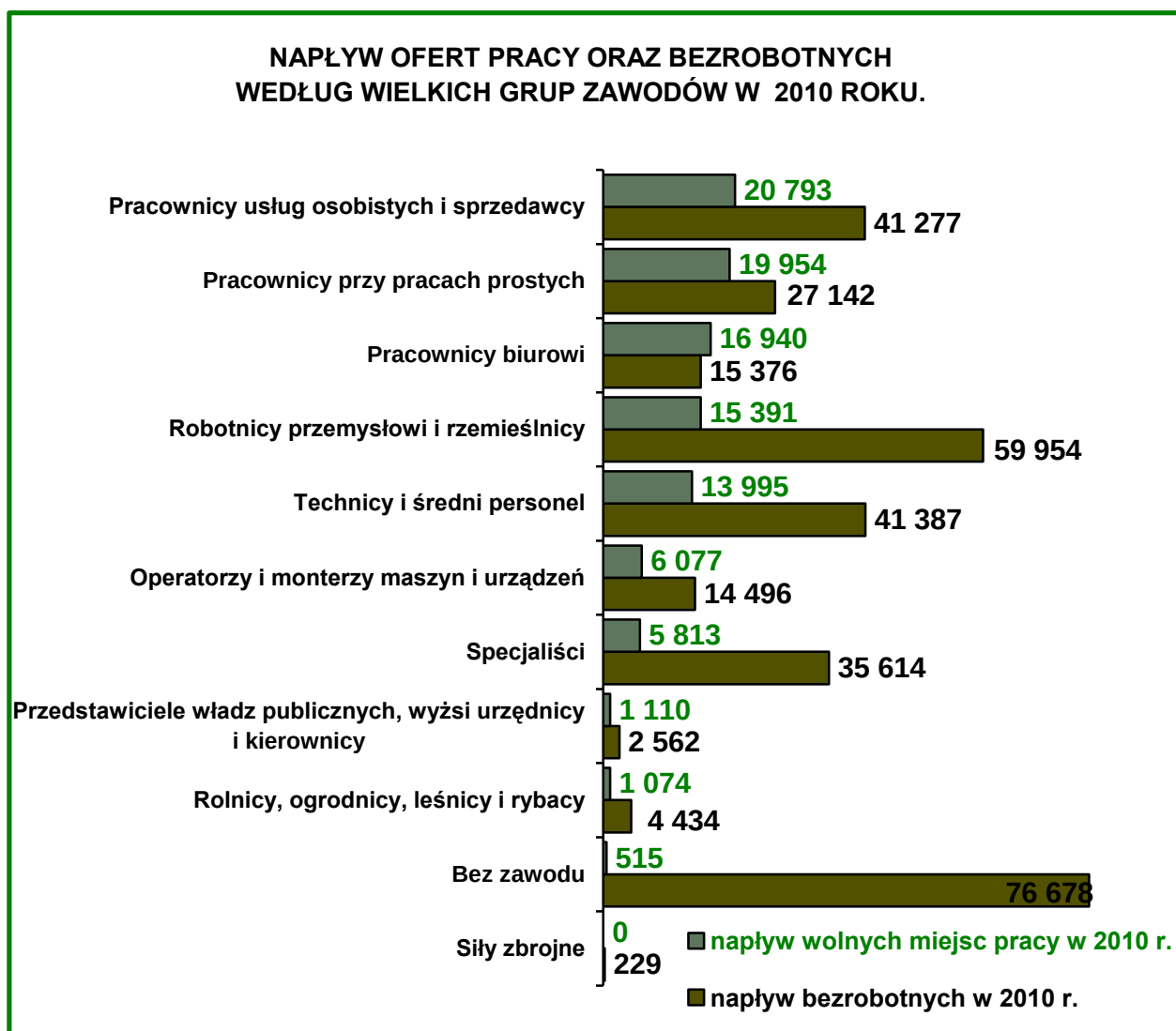
³⁴ Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności - Załącznik Nr 79.
 Uwaga: j.w.

Spadek wolnych miejsc pracy odnotowano w grupach zawodowych: **pracownicy przy pracach prostych** – o 2.487 miejsc (o 11,1%) oraz **przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy** – o 565 miejsc (o 33,7%).

Relacje dotyczące napływu ofert pracy oraz napływu bezrobotnych według wielkich grup zawodów

Z analizy napływu wolnych miejsc pracy jak i bezrobotnych – **według wielkich grup zawodowych** - wynika, że napływ wolnych miejsc pracy przewyższał napływ bezrobotnych jedynie w grupie zawodów: **pracownicy biurowi** – napłynęło o 1.564 miejsca (o 10,2%) więcej niż bezrobotnych.

W pozostałych wielkich grupach zawodowych napływ wolnych miejsc pracy był mniejszy od napływu bezrobotnych. Największe niedobory wolnych miejsc pracy dotyczyły grup: **bez zawodu** gdzie zgłoszono 515 miejsc, a zarejestrowało się 76.678 osób, **specjaliści** (obejmującej osoby z wyższym wykształceniem) dla których zgłoszono 5.813 miejsc pracy, a zarejestrowało się 35.614 osób oraz **rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy** gdzie zgłoszono 1.074 miejsca, a do rejestrów bezrobotnych napłynęło 4.434 osoby. Do grupy **siły zbrojne** nie wpłynęła żadna oferta pracy, a do rejestrów bezrobotnych napłynęło 229 osób,

**Relacje napływu wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej,
napływu bezrobotnych w wielkich grupach zawodów oraz liczby bezrobotnych
i liczby wolnych miejsc pracy pozostających w dyspozycji urzędów pracy
w końcu 2010 roku**

(według rankingu pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej)

Symbol grupy zawod.	Nazwa grupy zawodów	Wolne miejsca pracy zgłoszone 2010 r.	Napływ bezrobotnych w 2010r.		Stan na koniec 2010r.		
			ogółem	w tym: kobiety	bezrobotni ogółem	w tym: kobiety	oferty pracy pozostające w dyspozycji urzędów
1	2	3	4	5	6	7	8
	OGÓŁEM	101 662	319 149	148 958	238 341	115 079	2 164
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	20 793	41 277	29 701	37 134	26 502	548
9	Pracownicy przy pracach prostych	19 954	27 142	11 218	23 539	10 415	443
4	Pracownicy biurowi	16 940	15 376	9 813	12 067	8 111	219
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15 391	59 954	11 726	52 076	12 301	255
3	Technicy i inny średni personel	13 995	41 387	20 451	28 573	15 358	349
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	6 077	14 496	2 717	11 338	2 385	163
2	Specjaliści	5 813	35 614	23 596	21 757	14 455	132
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	1 110	2 562	1 093	1 979	811	30
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1 074	4 434	2 306	4 406	2 504	3
	Bez zawodu	515	76 678	36 334	45 303	22 236	22
0	Siły zbrojne	0	229	3	169	1	0

Niedobór ofert pracy dotyczący większości grup zawodowych, jak również rozbieżność potrzeb pracodawców zgłaszających oferty do urzędów pracy z oczekiwaniami bezrobotnych powoduje, że **najliczniejsze grupy zawodowe bezrobotnych na Mazowszu to:**

- ⇒ **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** – na koniec grudnia 2010 r. w rejestrach urzędów pracy – 52.076 bezrobotnych, w tym najwięcej w zawodach:
 - ślusarz 5.006 bezrobotnych, w tym 242 kobiety,
 - murarz 3.448 bezrobotnych, w tym 3 kobiety,
 - krawiec 3.212 bezrobotnych, w tym 3.080 kobiet,
 - szwaczka 2.461 bezrobotnych, w tym 2.428 kobiet,
- ⇒ **bez zawodu** – w końcu 2010 r. zarejestrowanych było – 45.303 bezrobotnych, w tym 22.236 kobiet,
- ⇒ **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy** – w końcu grudnia 2010 r. w rejestrach urzędów pracy pozostawało 37.134 bezrobotnych, w tym najwięcej w zawodach:
 - sprzedawcy 16.516 bezrobotnych, w tym 13.985 kobiet,
 - robotnik gospodarczy 4.527 bezrobotnych, w tym 1.568 kobiet,
 - kucharze 2.719 bezrobotnych, w tym 2.088 kobiet,
 - fryzjer 1.889 bezrobotnych, w tym 1.802 kobiety,
- ⇒ **technicy i inny średni personel** - w końcu 2010 r. - bez pracy pozostawało 28.573 bezrobotnych, w tym najwięcej w zawodach:
 - technik ekonomista 4.392 bezrobotnych, w tym 3.636 kobiet,
 - technik mechanik 3.682 bezrobotnych, w tym 244 kobiety,
 - technik żywienia i gospodarstwa domowego 1.407 bezrobotnych, w tym 1.009 kobiet,
 - technik administracji 1.392 bezrobotnych, w tym 1.110 kobiet,
- ⇒ **pracownicy przy pracach prostych** – w końcu 2010 r. – w rejestrach bezrobotnych 23.539 osób, w tym najwięcej w zawodach:
 - robotnik budowlany 4.796 bezrobotnych, w tym 32 kobiety,
 - robotnik pomocniczy w budownictwie przemysłu przetwórczym 3.802 bezrobotnych, w tym 1.903 kobiety,
 - sprzątaczką biurową 3.090 bezrobotnych, w tym 2.921 kobiet,
 - robotnik placowy 2.380 bezrobotnych, w tym 718 kobiet,
- ⇒ **specjaliści** – w końcu 2010 r. bez pracy pozostawało 21.757 osób, w tym najwięcej w zawodach:
 - ekonomista 2.856 bezrobotnych, w tym 2.102 kobiety,
 - specjaliści do spraw marketingu i handlu 1.174 bezrobotnych, w tym 733 kobiety,
 - specjalista administracji publicznej 1.084 bezrobotnych, w tym 722 kobiety,
 - pedagog 1.074 bezrobotnych, w tym 907 kobiet,
- ⇒ **pracownicy biurowi** – w końcu 2010 r. w rejestrach urzędów pracy było 12.067 bezrobotnych, w tym najwięcej w zawodach:
 - technik prac biurowych 4.909 bezrobotnych, w tym 4.021 kobiet,
 - magazynier 2.707 bezrobotnych, w tym 519 kobiet,
 - sekretarka 643 bezrobotnych, w tym 643 kobiety,
- ⇒ **operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń** - w końcu 2010 r. w rejestrach urzędów pracy było 11.338 bezrobotnych, w tym najwięcej w zawodach:
 - kierowca samochodu ciężarowego 1.755 bezrobotnych, w tym 1 kobieta,
 - kierowca samochodu osobowego 1.407 bezrobotnych, w tym 15 kobiet.

9.2. Pośrednictwo w ramach Europejskich Służb Zatrudnienia (EURES)

EURES jest siecią współpracy Publicznych Służb Zatrudnienia oraz innych organizacji wspierającą mobilność pracowników na poziomie międzynarodowym i transgranicznym w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) - kraje UE oraz Norwegia, Islandia i Szwajcaria.

Najważniejszym elementem całego systemu jest strona internetowa <http://www.eures.europa.eu> zarządzana przez Komisję Europejską. Jest to najważniejszy portal UE dotyczący mobilności na rynku pracy, oferujący między innymi dostęp do ofert pracy zgłaszanych w urzędach pracy w krajach EOG.

W przypadku zainteresowania zagranicznych pracodawców zatrudnieniem polskich pracowników, doradcy EURES z zagranicy zwracają się do doradców EURES w Polsce o pomoc przy przeprowadzeniu rekrutacji.

W 2010 r. do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie wpłynęło **211** ofert od pracodawców zagranicznych obejmujących **2.292** miejsca pracy. Podobnie jak w roku ubiegłym większość ofert dotyczyła prac długoterminowych skierowanych do osób znających w stopniu dobrym lub komunikatywnym język angielski i niemiecki oraz w stopniu podstawowym język hiszpański. Wśród zgłoszonych ofert pracy znaczna była ilość ofert pracy sezonowej. Dominowały oferty z Cypru, Niemiec, Francji, Holandii, Norwegii i Wielkiej Brytanii. Otrzymano też oferty z takich krajów jak: Czechy, Dania, Irlandia, Szwecja, Słowenia, Estonia, Włochy. Przeważały propozycje pracy dla pracowników hotelowych, animatorów czasu wolnego, sprzątaczek, szefów kuchni, kucharzy, kelnerów, pracowników rolnych, monterów, pracowników technicznych, pielęgniarek, pracowników przy zbiorach, a także w sprzedaży. Na zgłoszone oferty pracy wysłano **407** podań kandydatów. Szacuje się, że wyniku prowadzonych działań pracę podjęło około **50** osób.

W 2010r. zorganizowano **3** rekrutacje w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie.

Doradcy i asystenci EURES skontaktowali się z **5.639** osobami, w tym pracodawcami z krajów EOG, pracodawcami z Polski, agencjami zatrudnienia, obywatelami krajów EOG oraz osobami poszukującymi zatrudnienia za granicą.

Kadra EURES zorganizowała spotkania ze studentami i absolwentami wyższych uczelni. Tematyka spotkań obejmowała działalność sieci EURES, zasady bezpiecznego wyjazdu i podejmowania pracy za granicą, korzystanie z usług Agencji Zatrudnienia, uznawalności wykształcenia oraz ogólnych zasad koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Uczestniczyły w nich ogółem 264 osoby: 81 osób w Płocku, 79 osób w Ostrołęce, 51 osób w Radomiu, 23 osoby w Warszawie, 21 osób w Siedlcach, 9 osób w Ciechanowie.

Zorganizowano także spotkania informacyjne pt. **BEZPIECZNY WYJAZD – BEZPIECZNY POWRÓT**. Spotkania odbyły w WUP w Warszawie, filii w Ciechanowie w Płocku i Siedlcach. Celem spotkań było informowanie zainteresowanych m.in. o tym jak szukać legalnej pracy za granicą, jak przygotować się do wyjazdu do pracy za granicą, co robić, gdy zagraniczny pracodawca nas oszuka - z kim się kontaktować w razie kłopotów. Dodatkowo na koniec spotkania zainteresowani mogli obejrzeć filmy nt. warunków życia i pracy w Holandii, Wielkiej Brytanii, Norwegii i Finlandii.

W ramach realizacji grantu EURES zorganizowano Seminarium **dotyczące tematyki spowolnienia gospodarczego, jako wyzwania dla migracji zarobkowej**. W jego trakcie omówione zostały zagadnienia dotyczące roli EURES i działań podejmowanych przez EURES oraz inne instytucje rynku pracy w dobie spowolnienia gospodarczego. W spotkaniu udział wzięli partnerzy EURES z PUP, GCI, ABK, EUROPASS, Solvit, EUROPE DIRECT, Enterprise Europe Network i Związków Zawodowych. W ramach realizacji grantu EURES zorganizowano 2 szkolenia

przeznaczone dla pracowników urzędów pracy zajmujących się problematyką EURES w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Warszawie i jego filiach oraz powiatowych urzędach pracy z terenu województwa mazowieckiego. Miały one na celu m.in. nabycie i uzupełnienie wiedzy z zakresu miejsca i roli pośrednictwa pracy w kreowaniu wizerunku urzędu pracy, zasad komunikacji z mediami, wykorzystania internetu w komunikacji z klientami urzędów pracy, strategii i platform komunikacyjnych EURES, koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia.

W kwietniu 2010r. w Hotelu Gromada w Warszawie odbyły się **Międzynarodowe Targi Pracy**. Celem przedsięwzięcia było informowanie zainteresowanych osób o warunkach życia i pracy w wybranych krajach UE/EOG ze szczególnym uwzględnieniem Niemiec i Szwajcarii, pomoc osobom poszukującym pracy w znalezieniu zatrudnienia w kraju i za granicą, pomoc pracodawcom zagranicznym w pozyskaniu odpowiednich pracowników oraz przybliżenie zasad i celów działalności EURES osobom poszukującym pracy. Targi odwiedziło ok. 1 tysiąca osób. Zainteresowani mogli skorzystać z oferty przedstawionej przez 13 wystawców, w tym 4 zagranicznych, którzy przyjechali do Warszawy na zaproszenie EURES WUP w Warszawie. Wśród wystawców zagranicznych był urząd pracy - ZAV Auslandsvermittlung Berlin oraz 3 pracodawców z Niemiec. Niemieccy przedstawiciele EURES informowali o warunkach życia i pracy w poszczególnych krajach (kwestie dotyczące wolnych miejsc pracy, wynagrodzenia, ubezpieczenia, podatków itp.). Ponadto zainteresowani mogli też skorzystać z porad pracowników następujących instytucji: DAAD – Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej, Ambasada Kanady, Punkt Informacyjny Europe Direct, Centrum SOLVIT, Mazowiecka Wojewódzka Komenda OHP, Fundacja Systemu Rozwoju Edukacji – EUROPASS, Urząd Pracy m.st. Warszawy, Biuro Karier Uniwersytetu Warszawskiego. Oferowano około 250 ofert pracy w Niemczech głównie na takie stanowiska jak: lekarze, pielęgniarki, pielęgniarki wykwalifikowane do opieki nad osobami starszymi. Mazowiecka Wojewódzka Komenda OHP przedstawiła oferty pracy sezonowej w hotelarstwie i gastronomii (praca w kawiarni, w restauracji rybnej, w restauracji hotelowej, jako kelner, zmywanie itp.), jako pomoc domowa, w rolnictwie (praca w ogrodnictwie) oraz przy imprezach objazdowych (pracownicy pomocniczy przy widowiskach i imprezach objazdowych - praca na stoisku ze słodyczami, obsługa namiotu). W trakcie targów zorganizowano 2 prezentacje na temat warunków życia i pracy w Niemczech, oraz zakładania działalności gospodarczej w Niemczech. Uczestniczyło w nich ok. 50 osób zainteresowanych ewentualnym podjęciem pracy w tych kraju.

W ramach promocji informacji nt. działalności sieci Publicznych Służb Zatrudnienia EURES w maju 2010 r. doradca EURES z WUP w Warszawie poprowadził prezentację na temat sieci EURES w punkcie informacyjnym Komisji Europejskiej w Warszawie. Doradcy EURES z WUP w Warszawie promowali usługi EURES w mediach takich jak: Gazeta „Praca i Życie za granicą”, Polskie Radio Program I, Radio Eska, Radio TOK-FM, TVP1, Radio dla Ciebie, Kurier TVP Info, Informacyjna Agencja Radiowa, portal Onet.pl, portal Money.pl.

W dniach 4 – 17.10.2010 r. przedstawiciele sieci EURES z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie wzięli udział w **pierwszych w Polsce Wirtualnych Targach Pracy 3D**. W przedsięwzięciu udział wzięło 28 wystawców, w tym następujący pracodawcy: Aol, Hewlett Packard, IBM, Volkswagen, ING, Aviva, Decathlon, PZU. Ponadto w Targach brały udział agencje zatrudnienia: Accenture, Randstadt, Hays, Jobman.pl. Targi cieszyły się ogromną popularnością wśród użytkowników Internetu - w ciągu dwóch tygodni liczba zwiedzających wyniosła ponad 166 000 osób. Stoisko EURES Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie zajęło 4 miejsce wśród najchętniej odwiedzanych wystawców. Stoisko WUP odwiedziło **5 952 osób**, zostawiając **32 CV**. Osobom odwiedzającym stoisko EURES udostępniano materiały informacyjne z zakresu działalności sieci,

warunków życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego, działalności Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, plakaty, film reklamowy pt.: „EURES – Matching jobs and skills in Europe for 15 years” oraz oferty pracy za granicą będące w dyspozycji WUP. Doradcy EURES dostępni byli dla klientów codziennie, udzielając porad poprzez czat i odpowiadając na wiadomości pozostawione na stoisku. Przeprowadzono także dwa seminaria internetowe z użyciem kamery internetowej.

W grudniu 2010 r. - na ekranach CityInfoTV w wagonach Metra Warszawskiego odbyła się kampania reklamowa sieci EURES, polegająca na emisji 30-sekundowego filmu reklamowego. Film emitowany był w tym okresie łącznie **267** razy. W ramach tej samej kampanii wyprodukowano także dwie dodatkowe wersje filmu – do użytku w reklamie telewizyjnej oraz internetowej.

9.3. Realizowanie zadań związanych z krajowym pośrednictwem pracy

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie osobom bezrobotnym i poszukującym pracy udostępniał krajowe oferty pracy zamieszczone w centralnej bazie ofert pracy – www.psz.praca.gov.pl, oraz w Internecie, prasie (m.in. dodatek do Gazety Wyborczej – „Gazeta Praca”) i innych źródłach. Osobom zainteresowanym poszukiwaniem pracy w serwisach oraz portalach internetowych umożliwiano samodzielne korzystanie z komputera i internetu w celu wyszukiwania ofert pracy. W 2010r. realizowane były zadania związane z Obsługą Punktu Abonenco-Konsultacyjnego w ramach projektu „Zielona Linia, Centrum Informacyjno Konsultacyjne Służb Zatrudnienia” realizowanego przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. Przeprowadzono rozmowy telefoniczne z klientami Zielonej Linii udzielając informacji. Na stronie wewnętrznej (intranet) „Zielonej Linii” zamieszczano informacje dot. działań WUP w Warszawie i Filii.

Wydano informator „Prawa i obowiązki bezrobotnych”, który był udostępniony osobom bezrobotnym i poszukującym pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie **już po raz dziesiąty** był współorganizatorem **wakacyjnej giełdy pracy** skierowanej do ludzi młodych. Celem przedsięwzięcia było głównie umożliwienie młodzieży (zarówno uczącej się, jak i bezrobotnej) podjęcia krótkoterminowej pracy w okresie letnim i zdobycie pierwszych, być może cennych doświadczeń zawodowych. Jak co roku giełda realizowana była we współpracy z partnerami rynku pracy zajmującymi się na co dzień problematyką ludzi młodych: Fundacją „Bez Względu Na Niepogodę” - Młodzieżową Agencją Pracy; Młodzieżowym Biurem Pracy OHP Komendy Mazowieckiej OHP; Stowarzyszeniem „Otwarte Drzwi” oraz Urzędem Pracy m.st. Warszawy. W ramach Giełdy szacunkowo zatrudnienie znalazło około 1000 młodych ludzi. Propozycje pracy najczęściej dotyczyły zatrudnienia na stanowiskach takich jak: konsultant telefoniczny, kelner/kelnerka, hostessa, pracownik branży gastronomicznej, pracownik serwisu porządkowego, kolporter ulotek, dystrybutor gazet. W ramach giełdy wydano broszurę „Zatrudnianie młodzieży w wieku 16-18 lat – przepisy prawne”, którą udostępniano osobom zainteresowanym. Broszura była też udostępniona na stronie internetowej WUP.

Filia WUP w Ciechanowie zorganizowała spotkania osób poszukujących pracy z pracodawcami, takimi jak: Lasy Państwowe w Gminach Sońsk i Regimin, supermarket z siedzibą w Łomiankach, salon MediaExpert Sp. z o.o., lokal gastronomiczny, biuro Call Center i firma produkująca artykuły higieniczne w Ciechanowie, firma z branży chemicznej z siedzibą w Nowym Dworze Mazowieckim. Ogółem w spotkaniach wzięło udział blisko 280 osób.

WUP w Warszawie współorganizował i uczestniczył w kilkunastu **targach pracy** o zasięgu międzynarodowym, wojewódzkim i lokalnym, rozpowszechniając informacje dot. pośrednictwa pracy

(m.in. na temat tego gdzie i jak szukać pracy). Były to: III Targi Pracy „Z Ochotą do pracy” w Warszawie, Giełda Pracy dla Osób Niepełnosprawnych – Bemowo 2010, Giełda Pracy Uczelni Łazarskiego, Giełda pracy dla Osób Niepełnosprawnych w Warszawie, Wakacyjne Targi Pracy dla Młodzieży w Warszawie, Międzynarodowe Targi Pracy w Warszawie, II Ostrołęckie Targi Pracy „Bez Barrier”, XV Płockie Targi Pracy, VII Siedleckie Targi Pracy, Radomskie Targi Pracy.

9.4. Realizowanie zadań wynikających z Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego (KSZS) państw członkowskich UE w zakresie świadczeń dla bezrobotnych

W ramach zrealizowanych zadań m.in.:

- Rozpatrzono wnioski osób bezrobotnych o wydanie zaświadczeń potwierdzających czas-okres zatrudnienia i ubezpieczenia w Polsce (dokument/formularz U1/E 301). Ogółem wydano **295** zaświadczeń,
- Wydano **600** decyzji orzekających o przyznaniu prawa do zasiłku w oparciu o dokument/zaświadczenie U1/E 301 potwierdzających okresy zatrudnienia w krajach UE,
- Przyjęto do realizacji **359** dokumentów U2/E 303 dotyczących transferu świadczeń z tytułu bezrobocia z krajów UE/EOG do Polski,
- Wydano **14** dokumentów/formularzy U2/E 303 dotyczących transferu świadczeń z tytułu bezrobocia osobie poszukującej pracy w krajach UE,
- Wydano **32** formularzy U004/E 302 dot. członków rodziny osoby bezrobotnej, którzy muszą być uwzględnieni przy naliczaniu świadczeń za granicą,
- Ponadto wydano **24** zaświadczenia potwierdzające okresy zatrudnienia za granicą m. in. w byłej NRD i Czechosłowacji).

W maju 2010 r. zorganizowano spotkanie dla przedstawicieli powiatowych urzędów pracy z województwa mazowieckiego poświęcone omówieniu zmian w przepisach dot. koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W spotkaniu, które odbyło się w siedzibie WUP w Warszawie, uczestniczył przedstawiciel Departamentu KSZS Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz pracownicy Filii WUP.

9.5. Poradnictwo zawodowe³⁵

Do osób mających problemy z wyborem zawodu, zatrudnienia, szkolenia czy przekwalifikowania adresowane jest poradnictwo zawodowe oraz informacja zawodowa. Poradnictwo (w formie porad indywidualnych oraz grupowych), a także informacja zawodowa (dla klientów indywidualnych oraz zorganizowanych grup) realizowane jest przez doradców zawodowych zarówno w powiatowych urzędach pracy jak i w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej funkcjonujących przy Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Warszawie oraz przy każdej z 5 Filii Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

W 2010 r. – **poradnictwem zawodowym** (z wyjątkiem młodzieży uczącej się) objęto **52.811 osób** (w poprzednim roku – 46.469 osób), z tego:

³⁵ Zestawienie dotyczące realizacji poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej przedstawiono w Załącznikach Nr 81 – 84.

- 51.315 osób (97,2%) - skorzystało z usług świadczonych przez doradców zawodowych w powiatowych urzędach pracy (*w poprzednim roku 44.782 osoby, tj. 96,4%*),
- 1.496 osób (2,8%) - skorzystało z porad świadczonych przez CliPKZ (*w 2009 r. 1.687 osób, tj. 3,6%*).

Z porady indywidualnej skorzystało:

❖ **50.949 bezrobotnych**, tj. 96,5% ogółu korzystających (*w poprzednim roku 44.133 bezrobotnych*), w tym:

- 20.119 bezrobotnych pozostających bez pracy do 6 miesięcy, tj. 39,5% ogółu bezrobotnych korzystających z porad indywidualnych (*w 2009 r. – 49,3% tj. 21.768 osób*),
- 25.531 bezrobotnych kobiet, tj. 50,1% (*w 2009 r. – 52,9% tj. 23.355 kobiet*),
- 22.673 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, tj. 44,5% (*w 2009 r. – 42,3% tj. 18.677 osób*),
- 13.179 bezrobotnych poniżej 25 roku życia, tj. 25,9% (*w 2009 r. – 25,6% tj. 11.286 osób*),
- 16.485 bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, tj. 32,4%
(*w poprzednim roku – 35,4% tj. 15.631 osób*),
- 9.563 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. 18,8% (*w 2009 r. – 19,6% tj. 8.662 osoby*),
- 2.182 bezrobotnych niepełnosprawnych, tj. 4,3% korzystających bezrobotnych
(*w poprzednim roku – 3,4% tj. 1.490 osób*).

Bezrobotni korzystający z poradnictwa zawodowego w 2010 r. to przede wszystkim osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 26,8% ogółu bezrobotnych korzystających z poradnictwa zawodowego (13.648 osób), bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 23,7% (12.084 osoby) oraz zasadniczym zawodowym – 22,2% (11.301 osób), (*w poprzednim roku to przede wszystkim osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 25,8%, tj. 11.379 osób*).

- ❖ **343 osoby poszukujące pracy**, tj. 0,6% ogółu korzystających z porady indywidualnej (*w poprzednim roku – 387 osób*),
- ❖ **1.519 innych** osób korzystających z poradnictwa zawodowego, tj. 2,9% korzystających (*w 2009 r. – 1.949 osób*).

W 2010 r. zrealizowano 76.368 wizyt przeprowadzonych w formie indywidualnej (*w poprzednim roku – 64.593 wizyty*), z rozmowy wstępnej skorzystało 51.910 osób, a poradnictwo w formie grupowej skierowano do 11.232 osób, w tym 10.406 bezrobotnych (*w 2009 r. – 12.281 osób, w tym 11.055 bezrobotnych*).

W 2010 r. w ramach poradnictwa zawodowego:

- 9 pracodawcom (2 pracodawcom sektora publicznego oraz 7 pracodawcom sektora prywatnego) udzielono pomocy w doborze kandydatów do pracy – *w poprzednim roku 75 pracodawcom*),
- 151 pracodawcom (40 pracodawcom sektora publicznego oraz 111 pracodawcom sektora prywatnego) udzielono pomocy w określeniu wymagań dotyczących stanowisk pracy (*w poprzednim roku także 151 pracodawcom*),

W ramach **informacji zawodowej** świadczonej przez powiatowe urzędy pracy oraz Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej - odnotowano **68.096 wizyt** osób indywidualnych (*w poprzednim roku 57.115 wizyt*). W spotkaniach grupowych uczestniczyło **30.434** osoby, w tym **25.001 bezrobotnych** (*w poprzednim roku 30.779 osób, w tym 27.708 bezrobotnych*) oraz **345 osób poszukujących pracy** (*przed rokiem 143 osoby*).

Z informacji zawodowej skorzystało:

- ⇒ 16.537 bezrobotnych pozostających bez pracy do 6 miesięcy *(w poprzednim roku 19.349 osób)*,
- ⇒ 12.714 bezrobotnych kobiet *(w poprzednim roku 13.972 kobiety)*,
- ⇒ 12.016 bezrobotnych mieszkańców wsi *(w poprzednim roku 14.382 osoby)*,
- ⇒ 9.140 bezrobotnych do 25 roku życia *(w poprzednim roku 10.802 osoby)*,
- ⇒ 5.408 osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy *(w poprzednim roku 5.386 osób)*,
- ⇒ 3.823 bezrobotnych powyżej 50 roku życia *(w poprzednim roku 3.808 osób)*,
- ⇒ 370 bezrobotnych niepełnosprawnych *(w poprzednim roku 473 osoby)*.

9.6. Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy

Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy polega na przygotowaniu bezrobotnych i poszukujących pracy do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu pracy i podejmowaniu zatrudnienia, w szczególności poprzez uczestnictwo w szkoleniach z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, zajęciach aktywizacyjnych oraz dostęp do informacji i elektronicznych baz danych służących uzyskaniu umiejętności poszukiwania pracy i samozatrudnienia.

Na terenie województwa mazowieckiego pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy udzielana była przez powiatowe urzędy pracy w ramach klubów pracy oraz przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej.

W 2010 r. na Mazowszu funkcjonowały **62 kluby pracy** w tym 54 utworzone i usytuowanych w strukturze powiatowych urzędów pracy oraz 8, którym powiatowy urząd pracy zlecił realizację usług.

Szkolenia w klubach pracy³⁶

W szkoleniach organizowanych przez kluby pracy w zakresie umiejętności poszukiwania pracy uczestniczyło 2.120 osób, w tym: **2.114 bezrobotnych** oraz **6** osób poszukujących pracy *(w poprzednim roku 1.405 osób, w tym 1.394 bezrobotnych oraz 11 osób poszukujących pracy)*.

Spośród bezrobotnych - w szkoleniach realizowanych przez kluby pracy uczestniczyły:

- ⇒ 1.481 kobiet (tj. 70,1% ogółu bezrobotnych uczestniczących w tego rodzaju szkoleniach),
- ⇒ 1.472 osoby długotrwale bezrobotne (tj. 69,6%),
- ⇒ 713 bezrobotnych mieszkańców wsi (tj. 33,7%),
- ⇒ 628 bezrobotnych powyżej 50 roku życia (tj. 29,7%),
- ⇒ 238 bezrobotnych do 25 roku życia (tj. 11,3%).

W szkoleniach z zakresu umiejętności poszukiwania pracy realizowanych przez kluby pracy najliczniej uczestniczyli bezrobotni: w wieku 45 lat i powyżej – 42,7%, tj. 902 bezrobotnych oraz 25-34 lata – 24,0%, z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 27,4%, bez stażu pracy – 31,6% oraz pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy – 63,5% *(w poprzednim roku przewaga bezrobotnych: w wieku 45 lat i powyżej - 45,2% oraz 25-34 lata – 22,8% ogółu bezrobotnych korzystających z tego rodzaju szkoleń, z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 27,8%, bez stażu pracy – 32,7% oraz pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy - 74,4%)*.

³⁶ Zestawienie dotyczące szkoleń w klubach pracy z zakresu umiejętności poszukiwania pracy przedstawiono w Załączniku Nr 85.

W 2010 r. - w **zajęciach aktywizacyjnych**³⁷ - realizowanych na Mazowszu w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy - uczestniczyło **10.528 osób**, z tego w organizowanych przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej 737 osób (w 2009 r. - 7.933 osoby, w tym w *CLIPKZ* 469 osób).

Spośród **10.062 bezrobotnych** (95,6% ogółu uczestników) – w zajęciach realizowanych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy uczestniczyło:

- ⇒ 6.041 bezrobotnych kobiet tj. 60,0% ogółu uczestniczących bezrobotnych,
- ⇒ 5.705 osób długotrwale bezrobotnych tj. 56,7%,
- ⇒ 4.199 bezrobotnych zamieszkałych na wsi tj. 41,7%,
- ⇒ 2.268 osób do 25 roku życia tj. 22,5%,
- ⇒ 2.058 bezrobotnych powyżej 50 roku życia tj. 20,5%,
- ⇒ 379 bezrobotnych niepełnosprawnych tj. 3,8%.

W 2010 r. w zajęciach aktywizacyjnych z aktywnego poszukiwania pracy najczęściej uczestniczyli bezrobotni: w wieku 45 lat i więcej – 30,5% ogółu bezrobotnych korzystających z zajęć aktywizacyjnych, z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 26,2%, bez stażu pracy – 27,0% oraz pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy - 45,9% (w poprzednim roku: bezrobotni w wieku 45 lat i więcej – 34,7% ogółu bezrobotnych korzystających z zajęć aktywizacyjnych, z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 28,5%, bez stażu pracy – 30,5% oraz pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy - 71,4%).

9.7. Organizacja szkoleń³⁸

Starosta inicjuje oraz organizuje szkolenia bezrobotnych oraz osób uprawnionych w celu zwiększenia ich szans na uzyskanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, podwyższenia kwalifikacji zawodowych lub zwiększenia aktywności zawodowej.

W 2010 r. szkolenia w województwie mazowieckim **rozpoczęło 15.947 osób** - o 1.032 osoby, tj. **o 6,1% mniej niż w poprzednim roku**, z tego:

- **15.859 bezrobotnych** - o 814 osób, tj. **o 4,9% mniej niż w 2009 r.**,

w tym:

- 6.143 kobiety, tj. 38,8% bezrobotnych rozpoczynających szkolenie (o 843 kobiety, tj. **o 12,1% mniej niż poprzednim roku**),
- 6.132 mieszkańców wsi, tj. 38,7% (o 183 osoby, tj. **o 2,9% mniej**),
- 4.907 długotrwale bezrobotnych, tj. 30,9% (o 104 osoby, tj. **o 2,1% mniej**),
- 4.324 bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 27,3% (o 62 osoby, tj. **o 1,5% więcej**),
- 2.245 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. 14,2% (o 241 osób, tj. **o 9,7% mniej**),
- 391 bezrobotnych niepełnosprawnych, tj. 2,5% (o 19 osób, tj. **o 5,1% więcej**),
- **88 osób nie posiadających statusu bezrobotnego** - o 218 osób, tj. **o 71,2% mniej niż w poprzednim roku**, w tym 62 osoby to niepełnosprawni poszukujący pracy.

Programem szkoleń objęto **20,55%** ogółu bezrobotnych rozpoczynających w województwie w 2010 r. działania w ramach usług i instrumentów rynku pracy finansowanych ze środków Funduszu

³⁷ Zestawienie dotyczące zajęć aktywizacyjnych realizowanych w ramach pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy przedstawiono w Załączniku Nr 86.

³⁸ Zestawienia dotyczące organizacji szkoleń w województwie mazowieckim przedstawiono w Załącznikach Nr 87, 87 A – 87 K.

Pracy. Podobnie jak w ubiegłym roku - najwięcej bezrobotnych kierowano na szkolenia w: m.st. Warszawie 3.205 osób, tj. 20,2% ogółu bezrobotnych rozpoczynających szkolenia w województwie, m. Radom i powiecie radomskim 1.552 bezrobotnych, tj. 9,8% oraz powiecie wołomińskim 1.183 osoby, tj. 7,5% rozpoczynających szkolenia w województwie.

W 2010 r. – **15.915 osób** ukończyło szkolenia (o 1.264 osoby, tj. o 7,4% mniej niż w poprzednim roku), w tym **15.831 bezrobotnych**, z czego 253 bezrobotnych program szkoleń rozpoczęło w 2009 r. Na przestrzeni 2010 r. - 173 bezrobotnych przerwało program rezygnując z kontynuacji szkolenia.

Pośród bezrobotnych i poszukujących pracy, którzy ukończyli szkolenia w 2010 r. dominowały:

- ✓ osoby młode od 18 do 34 lat - 60,1% kończących (9.563 osoby), zaś osoby powyżej 45 roku życia stanowiły – 22,0% kończących (3.503 osoby),
- ✓ osoby z wykształceniem policealnym lub średnim zawodowym (4.685 osób - 29,5% kończących) oraz osoby zasadniczym zawodowym (3.443 osoby – 21,6%), zaś osoby bez kwalifikacji zawodowych stanowiły - 34,5% kończących szkolenia (5.496 osób, w tym 3.007 to osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące).

W okresie do 3 miesięcy od ukończenia szkolenia - **zatrudnienie po programie** - podjęło **4.365 osób**, w tym **4.358 bezrobotnych** - o 499 bezrobotnych, tj. o **10,3% mniej** niż w 2009 r.

Pod względem obszarów zawodowych szkoleń (wyszczególnionych w statystyce obligatoryjnej – Załącznik 4 do MPiPS-01) – podobnie jak rok wcześniej - najwięcej osób ukończyło szkolenia określane jako „Usługi transportowe (w tym kursy prawa jazdy)” – 4.222 osoby, tj. 26,5% ogółu kończących szkolenia w 2010 r., spośród których pracę podjęło 991 osób (23,5% kończących szkolenie z tego obszaru). Pośród pozostałych – najwięcej osób ukończyło szkolenia w następujących obszarach:

– Inne obszary szkoleń	1.625 osób	pracę podjęło	706 osób,
– Zarządzanie i administrowanie	1.274 osoby	pracę podjęły	692 osoby,
– Nauka aktywnego poszukiwania pracy	1.076 osób	pracę podjęło	139 osób,
– Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	1.008 osób	pracę podjęło	246 osób,
– Informatyka i wykorzystanie komputerów	1.006 osób	pracę podjęły	194 osoby,
– Architektura i budownictwo	817 osób	pracę podjęło	235 osób,
– Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	813 osób	pracę podjęło	165 osób,
– Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	667 osób	pracę podjęły	132 osoby,
– Rozwój osobowości i kariery zawodowej	550 osób	pracę podjęły	103 osoby,
– Technika i handel artykułami technicznymi	542 osoby	pracę podjęło	130 osób,
– Pozostałe usługi	479 osób	pracę podjęło	112 osób,
– Prace sekretarskie i biurowe	370 osób	pracę podjęły	123 osoby,
– Ochrona własności i osób	309 osób	pracę podjęły	92 osoby,
– Usługi gastronomiczne	259 osób	pracę podjęło	59 osób,
– Języki obce	245 osób	pracę podjęło	57 osób,
– Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	143 osoby	pracę podjęło	25 osób,
– Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe	119 osób	pracę podjęło	40 osób,
– Opieka społeczna	117 osób	pracę podjęło	18 osób,
– Opieka zdrowotna	89 osób	pracę podjęły	24 osoby,

– BHP	42 osoby	<i>pracę podjęty</i>	33 osoby,
– Usługi krawieckie, obuwnicze	41 osób	<i>pracę podjęło</i>	11 osób,
– Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	40 osób	<i>pracę podjęło</i>	7 osób.

Szacunkowa efektywność programu (wyliczana jako procentowy udział zatrudnionych po szkoleniu do kończących szkolenia – w roku kalendarzowym) – dla województwa mazowieckiego wyniosła - **27,4%** (w 2009 roku - 28,4%), a wyliczana tylko w odniesieniu **do osób bezrobotnych** - **27,5%** (w poprzednim roku - 28,8%). W poszczególnych powiatach szacunkowa efektywność dla programu szkoleń osób bezrobotnych kształtowała się od 9,7% w powiecie makowskim do 72,5% w powiecie pułtuskim.

W 2010 r. – ze środków Funduszu Pracy:

- **294** osobom (w poprzednim roku 580 osobom) - sfinansowano koszty egzaminów umożliwiających uzyskanie uprawnień zawodowych, certyfikatów lub tytułów zawodowych, z tego: 183 osobom uczestniczącym w szkoleniach oraz 111 nieuczestniczącym w szkoleniach.

Wydatki Funduszu Pracy poniesione w 2010 r. na realizację programu szkoleń w województwie mazowieckim wyniosły 52.152.379 zł, tj. **8,89%** ogółu limitowanych wydatków na finansowanie usług i instrumentów rynku pracy, a w 2011 r. szkolenia będzie kontynuowało 108 osób bezrobotnych.

W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 50.336.016 zł, tj. 10,75% ogółu limitowanych wydatków Funduszu Pracy.

10. INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Wspierając podstawowe usługi rynku pracy - zadania w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej - powiatowe urzędy pracy realizują także poprzez instrumenty rynku pracy finansowane zarówno z limitowanych jak i Nielimitowanych środków Funduszu Pracy.

Wiadomym jest, że część osób kontynuuje programy rozpoczęte w roku poprzednim zaś środki finansowe przyznane na kolejny rok kalendarzowy muszą także pokryć zobowiązania wynikające z wcześniej zawartych umów.

W 2010 r. - w oparciu o środki Funduszu Pracy³⁹ zaktywizowano 89.844 osoby, w tym:

- ✓ **89.737 osób bezrobotnych rozpoczęło** udział w programach lub działaniach w ramach promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej *(o 5.123 bezrobotnych, tj. o 6,1% więcej niż w 2009 r.),*

w tym:

- 47.472 kobiety, tj. 52,9% rozpoczynających aktywizację,
- 42.814 mieszkańców wsi, tj. 47,7%,
- 31.029 bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 34,6%,
- 27.035 długotrwale bezrobotnych, tj. 30,1%,
- 12.688 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. 14,1%,

107 rolników nabyło prawo do refundacji składek na ubezpieczenie społeczne.

Z ogółu wyżej określonej liczby bezrobotnych:

- ⇒ **77.178 bezrobotnych** rozpoczęło aktywizację finansowaną z limitowanych wydatków Funduszu Pracy *(o 5.446 osób, tj. o 7,6% więcej niż w 2009 roku),*
- ⇒ **12.559 bezrobotnych** uzyskało prawo do dodatku aktywizacyjnego po podjęciu zatrudnienia, formę wsparcia nie objętą limitem wydatków Funduszu Pracy *(o 262 osoby, tj. o 2,1% mniej niż w 2009 r.) ,*
- ✓ **zorganizowano 56.614 nowych miejsc pracy** - *o 5.529 miejsc pracy, tj. o 10,8% więcej niż utworzono w roku poprzednim.*

Najwięcej miejsc pracy utworzono w ramach: staży u pracodawcy – 28.490 miejsc, tj. 50,3% ogółu nowoutworzonych w 2010 r., podjęcia własnej działalności gospodarczej - 8.862 miejsca, tj. 15,7% oraz robót publicznych - 7.129 miejsc, tj. 12,6% nowoutworzonych.

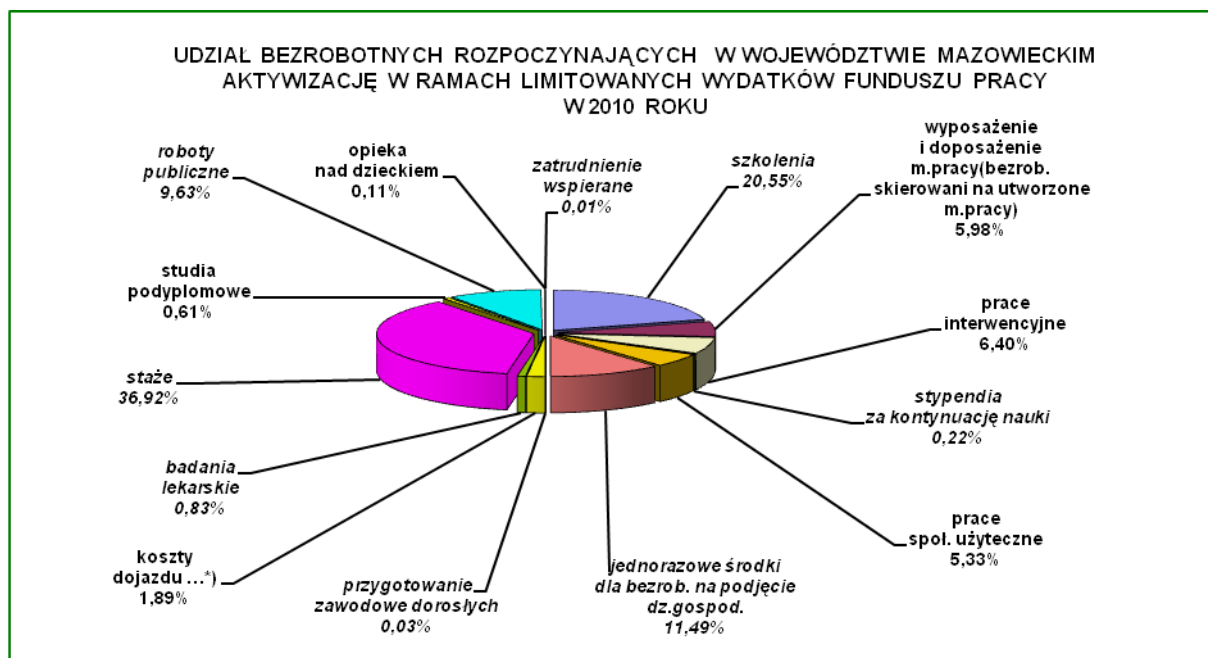
Na koniec grudnia 2010 r. w województwie mazowieckim zarejestrowanych było 238.341 bezrobotnych zaś średnioroczna liczba bezrobotnych w województwie wyniosła 233.628 osób.

Wszystkie programy finansowane ze środków Funduszu Pracy rozpoczęło 38,4% średniorocznej liczby bezrobotnych w województwie (w poprzednim roku 40,9 %).

Oznacza to, że przeciętnie blisko co **3 zarejestrowany bezrobotny** skorzystał z możliwości uczestnictwa w programach łagodzących skutki bezrobocia *(w 2009 r. z takiej możliwości korzystał przeciętnie co 2 zarejestrowany bezrobotny, w 2008 r. i 2007 r. blisko co 3 zarejestrowany bezrobotny, w 2006 r. co 4 bezrobotny, w 2005 r. co 5 bezrobotny, a w 2001 r. co 21 zarejestrowany bezrobotny).*

³⁹ Zestawienia dotyczące liczby: osób rozpoczynających w województwie działania w ramach usług i instrumentów rynku pracy finansowanych ze środków Funduszu Prac oraz zorganizowanych miejsc pracy przedstawiono w Załącznikach Nr 88 - 89.

Programy finansowane w ramach limitowanych wydatków Funduszu Pracy rozpoczęło 77.178 bezrobotnych, tj. 33,0% średniorocznej liczby bezrobotnych na Mazowszu (przed rokiem 34,7%), a udział ten kształtował się od 16,3% dla m.st. Warszawa do 68,8% w powiecie łosickim (w 2009 r. od 21,7% dla m.st. Warszawa do 75,9% w powiecie sokołowskim).

*) dotyczy zatrudnienia nie subsydiowanego

10.1. Prace interwencyjne ⁴⁰

W 2010 r. w ramach prac interwencyjnych:

- ✓ zorganizowano 4.710 nowych miejsc pracy - o 157 miejsc, tj. o 3,5% więcej niż utworzono w poprzednim roku,
- ✓ skierowano **4.941 bezrobotnych** - o 80 osób, tj. o 1,7% więcej niż w 2009 r., w tym:
 - 3.049 kobiet, tj. 61,7% ogółu skierowanych (o 71 kobiet, tj. o 2,4 % więcej),
 - 2.947 mieszkańców wsi, tj. 59,6% skierowanych (o 7 osób, tj. o 0,2% więcej),
 - 1.946 długotrwale bezrobotnych, tj. 39,4% (o 92 osoby, tj. o 5,0% więcej),
 - 1.794 bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 36,3% skierowanych (o 100 osób, tj. o 5,9% więcej),
 - 990 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. 20,0% skierowanych, (o 162 osoby, tj. o 14,1% mniej).

W 2010 r. - prace interwencyjne rozpoczęło **6,40% ogółu bezrobotnych rozpoczynających w województwie programy aktywizujące**, zaś zorganizowane nowe miejsca pracy stanowiły **8,3% ogółu nowoutworzonych subsydiowanych miejsc pracy**.

⁴⁰ Monitoring organizacji prac interwencyjnych w województwie przedstawiono w Załączniku Nr 90.

W ramach prac interwencyjnych – najwięcej miejsc pracy powstało na terenie powiatów: siedleckiego i m. Siedlce - 405 miejsc (8,6% utworzonych w województwie w ramach tego programu), ostrołęckiego i m. Ostrołęka - 298 miejsc (6,3%) oraz pułtuskiego – 290 (6,2% utworzonych w województwie).

Z możliwości zatrudnienia w ramach interwencyjnych - najwięcej osób skorzystało na terenie powiatów: siedleckiego i m. Siedlce – 445 bezrobotnych, tj. 9,0% rozpoczynających w 2010 r. prace interwencyjne w województwie, ostrołęckiego i m. Ostrołęka – 315 osób, tj. 6,4%, przysuskiego - 312 osób, tj. 6,3% oraz radomskiego i m. Radom – 298 osób, tj. 6,0% skierowanych w województwie.

W 2010 r. okres dofinansowania upłynął dla **4.502** miejsc pracy (w tym dla 2.897, tj. 64,3% miejsc, których dofinansowanie rozpoczęto w poprzednim roku/latach), 280 osób przerwało program, a zatrudnienie po programie podjęło **2.545** osób.

W 2009 r. - okres dofinansowania upłynął dla **4.216** miejsc pracy - udział miejsc pracy, których dofinansowanie rozpoczęto w roku poprzednim wynosił 58,1%, zaś zatrudnienie po zakończeniu programu podjęło 2.399 osób.

Szacunkowa efektywność programu – w województwie (wyliczana jako procentowy udział liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie po zakończeniu dofinansowania miejsc pracy do liczby miejsc pracy, na które upłynął okres dofinansowania – w roku kalendarzowym) wyniosła - **56,5%** (w poprzednim roku 56,9%), a w poszczególnych powiatach kształtowała się od 6,7% w powiecie żyrardowskim do 100,0% w powiatach: legionowskim i sierpeckim.

Wydatki Funduszu Pracy poniesione w 2010 r. na realizację prac interwencyjnych w województwie mazowieckim wyniosły 28.412.706 zł, tj. **4,84%** ogółu limitowanych wydatków na finansowanie działań w ramach usług i instrumentów rynku pracy, a w 2011 r. w ramach kontynuacji prac interwencyjnych będzie finansowanych 3.286 miejsc pracy.

W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 22.230.251 zł, tj. **4,75%** ogółu limitowanych wydatków Funduszu Pracy.

10.2. Roboty publiczne ⁴¹

W 2010 r. w ramach robót publicznych:

- ✓ zorganizowano 7.129 nowych miejsc pracy - o **1.457** miejsc, tj. o **25,7% więcej** niż utworzono w poprzednim roku,
- ✓ skierowano **7.432 bezrobotnych** - o **1.467** osób, tj. o **24,6% więcej** niż w 2009 r.,
w tym:
 - 3.470 kobiet, tj. 46,7% ogółu skierowanych (o 710 kobiet, tj. o 25,7% więcej),
 - 5.235 mieszkańców wsi, tj. 70,4% skierowanych (o 1.171 osób, tj. o 28,8 % więcej),
 - 3.753 długotrwale bezrobotnych, tj. 50,5% (o 521 osób, tj. o 16,1% więcej),
 - 2.999 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. 40,4% skierowanych,
(o 661 osób, tj. o 28,3% więcej),
 - 660 bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 8,9% skierowanych
(o 152 osoby, tj. o 29,9% więcej).

⁴¹ Monitoring organizacji robót publicznych w województwie przedstawiono w Załączniku Nr 91.

W 2010 r. – roboty publiczne rozpoczęło **9,63% ogółu bezrobotnych rozpoczynających na Mazowszu programy aktywizujące**, zaś zorganizowane nowe miejsca pracy stanowiły **12,6% ogółu nowoutworzonych subsydiowanych miejsc pracy**.

W ramach robót publicznych najwięcej miejsc pracy powstało w powiatach: plockim – 817 miejsc, tj. 11,5% utworzonych w województwie, przysuskim – 662 miejsca pracy, tj. 9,3%, płońskim – 624 miejsca pracy, tj. 8,8% oraz radomskim i m. Radom – 498 miejsc pracy, tj. 7,0% utworzonych na Mazowszu.

Z możliwości zatrudnienia w ramach robót publicznych - najwięcej osób skorzystało na terenie powiatów: plockiego – 862 osoby, tj. 11,6% rozpoczynających roboty publiczne w województwie, przysuskiego – 726 osób, tj. 9,8% oraz płońskiego – 636 osób, tj. 8,6% skierowanych w województwie.

W 2010 r. okres dofinansowania upłynął dla 7.100 miejsc pracy (w tym dla 1.275, tj. 18,0% miejsc, których dofinansowanie rozpoczęto w roku poprzednim), 379 osób przerwało program, a zatrudnienie po programie podjęło 1.647 osób.

W 2009 r. - okres dofinansowania upłynął dla 5.255 miejsc pracy - udział miejsc pracy, których dofinansowanie rozpoczęto w roku poprzednim wynosił 17,2% zaś zatrudnienie po zakończeniu programu podjęło 1.075 osób.

Szacunkowa efektywność programu – w województwie (wyliczana jako procentowy udział liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie po zakończeniu dofinansowania miejsc pracy do liczby miejsc pracy, na które upłynął okres dofinansowania – w roku kalendarzowym) wyniosła **23,2%** (przed rokiem 20,5%), a w poszczególnych powiatach realizujących ten program kształtowała się od 0,0% w powiatach legionowskim oraz makowskim poprzez 2,5% do 56,3% w powiecie garwolińskim.

Wydatki Funduszu Pracy poniesione w 2010 r. na realizację robót publicznych w województwie mazowieckim wyniosły 55.382.483 zł, tj. **9,44%** ogółu limitowanych wydatków na finansowanie usług i instrumentów rynku pracy, a w 2011 r. w ramach kontynuacji robót publicznych będzie finansowanych 1.230 miejsc pracy.

W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 40.948.613 zł, tj. **8,75%** ogółu limitowanych wydatków Funduszu Pracy.

10.3. Staże u pracodawcy⁴²

W 2010 r. w ramach staży u pracodawcy:

- ✓ zorganizowano 28.490 nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych - o 2.311 miejsc, tj. o 8,8% więcej niż utworzono w poprzednim roku,
- ✓ skierowano 28.490 bezrobotnych - o 2.311 osób, tj. o 8,8% więcej niż w 2009 r., w tym:
 - 20.090 kobiet, tj. 70,5% skierowanych na staż (o 1.019 kobiet, tj. o 5,3 % więcej),
 - 18.651 bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 65,5% skierowanych (o 1 osobę mniej),
 - 15.354 mieszkańców wsi, tj. 53,9% (o 1.523 osoby, tj. o 11,0 % więcej),
 - 7.725 długotrwale bezrobotnych, tj. 27,1% skierowanych (o 1.660 osób, tj. o 27,4 % więcej),

⁴² Monitoring organizacji staży u pracodawców w województwie przedstawiono w Załączniku Nr 92; 92 A – 92 G.

- 1.203 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. 4,2% skierowanych (o 488 osób, tj. o 68,3 % więcej),
- 428 bezrobotnych niepełnosprawnych, tj. 1,5% skierowanych bezrobotnych.

W 2010 r. - staże rozpoczęło **36,91% ogółu bezrobotnych rozpoczynających w województwie programy aktywizujące**, zaś zorganizowane miejsca pracy stanowiły najwięcej, bo **50,3% ogółu nowoutworzonych subsydiowanych miejsc pracy dla bezrobotnych**.

Z możliwości odbycia stażu u pracodawcy najwięcej bezrobotnych skorzystało w powiatach: radomskim i m. Radomiu - 3.621 osób, tj. 12,7% bezrobotnych rozpoczynających staż na Mazowszu, ostrołęckim i m. Ostrołęka – 1.704 osoby, tj. 6,0%, plockim – 1.484 osoby, tj. 5,2%, m. st. Warszawie – 1.450 osób, tj. 5,1% oraz w powiecie wyszkowskim – 1.131 osób, tj. 4,0% skierowanych do odbycia stażu.

W 2010 r. – 2.183 osoby w trakcie trwania programu zrezygnowały z jego kontynuacji, a staż u pracodawcy zakończyło **28.128** bezrobotnych (w tym 12.023 osoby, tj. 42,7% stanowiły osoby, które staż rozpoczęły w poprzednim roku). Zatrudnienie w okresie 3-ch miesięcy po zakończeniu stażu - podjęło **9.460** osób.

W 2009 r. - odbywanie stażu u pracodawcy zakończyło 20.620 bezrobotnych - udział osób kontynuujących staż, którego okres dofinansowania rozpoczęto w poprzednim roku wynosił 40,9%, staż przerwały 1.963 osoby, a zatrudnienie po zakończeniu stażu podjęło 7.076 osób.

Szacunkowa efektywność programu – w województwie (wyliczana jako udział liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie w okresie 3-ch miesięcy po zakończeniu stażu do liczby osób kończących staż – w roku kalendarzowym) wyniosła **33,6%** (w poprzednim roku 34,3%), a w poszczególnych powiatach kształtowała się od 6,5% w powiecie makowskim do 66,5% w powiecie ciechanowskim.

Pod względem obszarów zawodowych, w których bezrobotni odbyli program stażu (wyszczególnionych w statystyce obligatoryjnej) - najwięcej osób (podobnie jak rok wcześniej) ukończyło staż w obszarze „prace sekretarskie i biurowe” – 9.605 osób, tj. 34,2% bezrobotnych kończących staż w 2010 r., spośród których pracę podjęło 3.227 osoby (33,6% kończących staż z tego obszaru).

Pośród pozostałych – najwięcej osób ukończyło staż w następujących obszarach:

– Inne obszary zawodowe	5.986 osób	<i>pracę podjęło</i>	2.005 osób,
– Sprzedaż, marketing, public relations			
handel nieruchomościami	3.594 osoby	<i>pracę podjęło</i>	1.407 osób,
– Usługi gastronomiczne	834 osoby	<i>pracę podjęło</i>	271 osób,
– Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	792 osoby	<i>pracę podjęło</i>	331 osób,
– Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	735 osób	<i>pracę podjęło</i>	279 osób,
– Opieka społeczna	649 osób	<i>pracę podjęły</i>	153 osoby,
– Opieka zdrowotna	627 osób	<i>pracę podjęło</i>	186 osób,
– Architektura i budownictwo	584 osoby	<i>pracę podjęło</i>	201 osób.

Ponadto w 2010 r. na terenie Mazowsza zorganizowano 122 miejsca odbywania stażu zawodowego dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu, 119 osób staż ukończyło, a 16 osób znalazło zatrudnienie po zakończeniu stażu u pracodawcy.

Ogółem w 2010 r. na terenie województwa mazowieckiego staż rozpoczęło 28.612 osób, w tym 159 osób w gospodarstwie rolnym. Staż ukończyło 28.247 osób, w tym 18.343 osoby, tj. 64,9% - trwający od 3 do 6 miesięcy, a pozostałe 9.904 osoby – trwający powyżej 6 do 12 miesięcy. W trakcie lub po ukończeniu programu pracę podjęło 9.476 osób.

Wydatki Funduszu Pracy poniesione w 2010 r. na realizację programu staży w województwie mazowieckim wyniosły 209.981.330 zł, tj. **35,77%** ogółu limitowanych wydatków na finansowanie usług i instrumentów rynku pracy, a w 2011 r. staże na Mazowszu będzie kontynuowało 10.474 bezrobotnych.

W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 157.481.646 zł, tj. 33,64% ogółu limitowanych wydatków Funduszu Pracy.

10.4. Przygotowanie zawodowe dorosłych⁴³

W 2010 r. w ramach przygotowania zawodowego dorosłych:

- ✓ zorganizowano 26 nowych miejsc pracy,
- ✓ skierowano 26 bezrobotnych,
w tym:
 - 17 kobiet, tj. 65,4% skierowanych,
 - 13 długotrwale bezrobotnych, tj. 50,0% skierowanych,
 - 11 mieszkańców wsi, tj. 42,3% skierowanych,
 - 11 bezrobotnych poniżej 25 roku życia, tj. 42,3% skierowanych,
 - 1 osobę bezrobotną powyżej 50 roku życia, tj. 3,8% skierowanych.

W ramach przygotowania zawodowego dorosłych – praktyczną naukę zawodu rozpoczęło 25 bezrobotnych, a 1 osoba rozpoczęła przyuczenie do pracy.

W 2010 r. przygotowanie zawodowe dorosłych rozpoczęło **0,03% ogółu bezrobotnych rozpoczynających w województwie programy aktywizujące**, zaś zorganizowane miejsca pracy stanowiły **0,1% ogółu nowoutworzonych subsydiowanych miejsc pracy**.

Z możliwości odbycia przygotowania zawodowego dorosłych – skorzystali bezrobotni na terenie powiatów: radomskiego i m. Radom – 12 osób, tj. 46,2% bezrobotnych skierowanych do odbycia przygotowania w województwie, kozienickiego – 5 osób, tj. 19,2% skierowanych, pułtuskiego – 3 osoby, tj. 11,5 % skierowanych w województwie, otwockiego i żyrardowskiego – po 2 osoby, ciechanowskiego oraz łosickiego – po 1 osobie

W 2010 r. – 3 bezrobotnych w trakcie trwania programu zrezygnowało z jego kontynuacji, nikt nie zakończył udziału w programie, a 1 osoba podjęła pracę w trakcie trwania programu.

W 2009 r. – przygotowanie zawodowe w miejscu pracy podjęte przed 1 lutego 2009 r. przerwało 121 osób. Udział w programie zakończyło 3.792 osób, w tym 76,4% to osoby, które przygotowanie zawodowe w miejscu pracy rozpoczęły w 2008 r. Zatrudnienie po zakończeniu programu podjęło 1.313 osób. Przygotowanie zawodowe dorosłych rozpoczęły 2 osoby bezrobotne, które program kontynuowały w 2010 r.

Wydatki Funduszu Pracy poniesione w 2010 r. na realizację programu przygotowania zawodowego w województwie mazowieckim wyniosły 197.919 zł, tj. **0,03%** ogółu limitowanych wydatków na finansowanie usług i instrumentów rynku pracy, a w 2011 r. program przygotowania zawodowego dla dorosłych na Mazowszu będzie kontynuowało 25 osób.

⁴³Monitoring organizacji przygotowania zawodowego w województwie przedstawiono w Załącznikach Nr 93; 93 A – 93 C.

W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 16.433.449 zł, tj. 3,51% ogółu limitowanych wydatków Funduszu Pracy.

10.5. Prace społecznie użyteczne⁴⁴

Prace społecznie użyteczne – realizowane w województwie od 2006 r. – na podstawie porozumień zawieranych między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Mogą być organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Na wniosek gminy starosta może skierować bezrobotnego bez prawa do zasiłku korzystającego ze świadczeń z pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu w wymiarze do 10 godzin tygodniowo. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu.

W 2010 r. w ramach programu:

- ✓ zorganizowano 3.540 miejsc odbywania prac społecznie użytecznych, o 111 miejsc, tj. o 3,0% **mniej** niż utworzono w poprzednim roku,
- ✓ skierowano 4.114 bezrobotnych, o 186 osób, tj. o 4,3% **mniej** niż w 2009 roku, w tym:
 - 3.249 długotrwale bezrobotnych, tj. 79,0% skierowanych (o 166 osób, tj. o 4,9% **mniej**),
 - 2.450 kobiet, tj. 59,6% skierowanych (o 186 kobiet, tj. o 7,1% **mniej**),
 - 1.612 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. 39,2% skierowanych (o 6 osób, tj. o 0,4% **mniej**),
 - 1.487 mieszkańców wsi, tj. 36,2% skierowanych (o 83 osoby, tj. o 5,3% **mniej**),
 - 181 bezrobotnych poniżej 25 roku życia, tj. 4,4% skierowanych (o 12 osób, tj. o 6,2% **mniej**).

W 2010 r. prace społecznie użyteczne podjęło **5,33% ogółu bezrobotnych rozpoczynających w województwie programy aktywizujące**, zaś zorganizowane miejsca pracy stanowiły **6,2% ogółu nowoutworzonych subsydiowanych miejsc pracy**.

W ramach prac społecznie - użytecznych najwięcej miejsc pracy powstało w powiecie pułtuskim – 685 miejsc, tj. 19,4 utworzonych w województwie, powiecie radomskim i m. Radom – 444 miejsca, tj. 12,5% oraz m. Płock – 447 miejsc, tj. 12,6% utworzonych na Mazowszu.

Z możliwości zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych - najwięcej osób skorzystało na terenie powiatu pułtuskiego – 707 osób, tj. 17,2% skierowanych do prac społecznie – użytecznych w m. Płock – 586 osób, tj. 14,2% oraz powiecie radomskim i m. Radom – 445 bezrobotnych, tj. 10,8% podejmujących prace społecznie użyteczne w województwie.

W 2010 r. – z kontynuacji prac społecznie użytecznych zrezygnowało 650 osób, zakończono finansowanie 3.378 miejsc pracy (w tym 20,6% stanowiły miejsca, których finansowanie podjęto w poprzednim roku). Zatrudnienie po zakończeniu prac społecznie użytecznych – podjęło 161 osób).

W 2009 r. - okres dofinansowania upłynął dla 4.507 miejsc pracy - udział miejsc pracy, których dofinansowanie rozpoczęto w roku poprzednim wynosił 33,7%, 610 osób program przerwało, zaś zatrudnienie po zakończeniu programu podjęło 199 osób.

Szacunkowa efektywność programu – w województwie (wyliczana jako procentowy udział liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie po zakończeniu dofinansowania miejsc pracy

⁴⁴ Monitoring organizacji prac społecznie użytecznych w województwie przedstawiono w Załączniku Nr 94.

do liczby miejsc pracy, na które upłynął okres dofinansowania – w roku kalendarzowym)– była najniższa ze wszystkich realizowanych programów i wyniosła **4,8%** (w poprzednim roku 4,4%).

Wydatki Funduszu Pracy poniesione w 2010 r. na finansowanie prac społecznie użytecznych w województwie mazowieckim wyniosły 3.541.648 zł, tj. **0,60%** ogółu limitowanych wydatków na finansowanie usług i instrumentów rynku pracy, a w 2011 r. program będzie kontynuowało 796 bezrobotnych.

W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 3.215.321 zł, tj. 0,69% ogółu limitowanych wydatków Funduszu Pracy.

10.6. Dofinansowania dla bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej⁴⁵

W 2010 r. – ze środków Funduszu Pracy - na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej wypłacono **8.876 dofinansowań** (w poprzednim roku 7.720 dofinansowań), w tym **8.875 dla osób bezrobotnych**.

Najwięcej jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej wypłacono w powiecie radomskim i m. Radom – 1.019 dofinansowań, tj. 11,5% wypłaconych w województwie, m.st. Warszawa – 450 dofinansowań, tj. 5,1% oraz na terenie powiatu siedleckiego i m. Siedlce – 395 dofinansowań, tj. 4,5%, najmniej w powiecie lipskim – 63 dofinansowania, tj. 0,7% wypłaconych w województwie.

W ramach wyżej określonych form wspierania rozwoju przedsiębiorczości:

✓ z rejestru bezrobotnych wyłączono **8.865 osób**, o 1.127 osób, tj. o 14,6% **więcej** niż w 2009 r.)

w tym:

- 3.971 mieszkańców wsi, tj. 44,8% wyłączonych (o 735 osób, tj. o 22,7% więcej),
- 3.115 kobiet, tj. 35,1% wyłączonych (o 287 kobiety, tj. o 10,2% więcej),
- 2.865 długotrwale bezrobotnych, tj. 32,3% wyłączonych (o 600 osoby, tj. o 26,5% więcej),
- 1.630 bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 18,4% wyłączonych
(o 176 osób, tj. o 12,1% więcej),
- 638 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. 7,2% wyłączonych
(o 19 osób, tj. o 3,1 % więcej),

✓ utworzono **8.862 nowych miejsc pracy** (o 1.124 miejsca, tj. o 14,5% **więcej** niż w 2009 r.),

w tym:

- 8.858 miejsc z limitu 2010 roku (z tego 3.946 miejsc w ramach limitu na współfinansowanie PO KL działanie 6.1.3⁴⁵, a 940 miejsc w ramach podlimitu z rezerwy Ministra na rozwój małej i średniej przedsiębiorczości),
- 4 miejsca w ramach środków FP wypłaconych z limitów 2009 r.

Z powyższej formy aktywizacji skorzystało w województwie **11,49% ogółu aktywizowanych bezrobotnych**, a utworzone miejsca pracy stanowiły **15,7% ogółu nowotworzonych miejsc pracy w województwie**.

Wydatki Funduszu Pracy poniesione w 2010 r. na wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w województwie mazowieckim wyniosły 161.621.943 zł, tj. **27,54%** ogółu limitowanych wydatków na finansowanie działań aktywizujących w ramach usług i instrumentów rynku pracy.

W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 135.102.056 zł, tj. 28,86% ogółu limitowanych wydatków Funduszu Pracy.

⁴⁵ Monitoring udzielonych dofinansowań dla bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej w województwie przedstawiono w Załączniku Nr 95.

10.7. Refundacje kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy udzielane dla pracodawców⁴⁶

W 2010 r.:

- ze środków Funduszu Pracy – 2.783 pracodawcom dokonano refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia **3.845 stanowisk pracy** (w 2009 r. – 1.697 pracodawców uzyskało środki na doposażenie 2.329 stanowisk pracy),
- utworzono **3.857 nowych miejsc pracy** – w tym 1 miejsce w ramach środków wypłaconych z limitu 2009 r. (w poprzednim roku 2.341 miejsc pracy, z tego 2 miejsca z limitu 2008 r.),
- z rejestru bezrobotnych wyłączono **4.613 osób** - o 1.873 osoby, tj. o 68,4% **więcej** niż w 2009 r., w tym:
 - 2.163 mieszkańców wsi, tj. 46,9% wyłączonych (o 854 osoby, tj. o 65,2% więcej),
 - 1.876 kobiety, tj. 40,7% wyłączonych (o 724 kobiety, tj. o 62,9% więcej),
 - 1.465 bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 31,8% wyłączonych (o 574 osób, tj. o 64,4% więcej),
 - 1.332 długotrwale bezrobotnych, tj. 28,9% wyłączonych (o 524 osoby, tj. o 64,9% więcej),
 - 382 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. 8,3% wyłączonych (o 174 osoby, tj. o 83,6% więcej),
 - 1 bezrobotnego skierowanego na miejsce pracy utworzone w ramach wypłaty poniesionej z Funduszu Pracy w 2009 r. (w poprzednim roku 2 bezrobotnych),
 - 756 bezrobotnych wyłączonych rotacyjnie, jako kierowanych na miejsca pracy utworzone w roku/latach poprzednich (399 bezrobotnych w 2009 r.).

Z powyższych form aktywizacji skorzystało w województwie **5,98% ogółu aktywizowanych bezrobotnych**, a utworzone miejsca pracy stanowiły **6,8% ogółu nowotworzonych miejsc pracy w województwie**.

Wydatki Funduszu Pracy poniesione w 2010 r. na finansowanie powyższej formy aktywizacji w województwie mazowieckim wyniosły 70.894.948 zł, tj. **12,08%** ogółu limitowanych wydatków na finansowanie działań aktywizujących w ramach usług i instrumentów rynku pracy.

W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 40.321.003 zł, tj. 8,61% ogółu limitowanych wydatków Funduszu Pracy.

Ponadto w 2010 r. na terenie województwa:

- ⇒ **1.463 bezrobotnym dokonano zwrotu kosztów przejazdu do pracodawcy i powrotu do miejsca zamieszkania** z tytułu podjęcia zatrudnienia poza formami subsydiowanymi (w poprzednim roku 1.382 osobom). Najwięcej osób skorzystało na terenie powiatu plockiego – 358 bezrobotnych. Tę formę aktywizacji realizowano na terenie 23 powiatów, objęto **1,90% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w województwie**, poniesiono wydatki w wysokości 1.017.959 zł, tj. 0,17% łącznych limitowanych wydatków FP,
- ⇒ **641 bezrobotnym** – nie objętych formami subsydiowanymi - **sfinansowano koszty badań lekarskich**. Tę formę aktywizacji zrealizowano na terenie 18 powiatów, objęto **0,83% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w województwie**, poniesiono wydatki w wysokości 79.358 zł, tj. 0,01% łącznych limitowanych wydatków FP (w 2009 r. - 577 bezrobotnym),

⁴⁶ Monitoring udzielonych refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy - dla pracodawców w województwie przedstawiono w Załączniku Nr 96.

- ⇒ **469 bezrobotnym** rozpoczynającym studia podyplomowe przyznano prawo do refundacji kosztów tych studiów (*wnioski złożyło 630 osób, w tym 614 bezrobotnych*). 158 bezrobotnych zakończyło studia podyplomowe, a 173 bezrobotnych podjęło pracę w trakcie studiów lub w okresie 3-ch miesięcy po ich ukończeniu. Tę formę aktywizacji realizowano na terenie 35 powiatów, objęto **0,61% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w województwie**. Na refundację oraz stypendia poniesiono wydatki w wysokości 2.632.015 zł, tj. 0,45% łącznych limitowanych wydatków FP (*w poprzednim roku prawo do refundacji kosztów studiów podyplomowych uzyskało 289 bezrobotnych oraz poniesiono wydatki w wysokości 844.501 zł*),
- ⇒ **172 bezrobotnym przyznano prawo do stypendium na kontynuowanie nauki** (*najwięcej na terenie powiatu piaseczyńskiego – 44 bezrobotnym*), z tego na kontynuowanie nauki w szkole ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej 152 bezrobotnym. Tą formą aktywizacji objęto **0,22% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w województwie**, a wydatki Funduszu Pracy poniesione na tę formę wsparcia wyniosły 881.523 zł, tj. 0,15% łącznych wydatków limitowanych,
- ⇒ **88 bezrobotnym dokonano refundacji kosztów opieki nad dzieckiem** z tytułu podjęcia zatrudnienia poza formami subsydiowanymi (*w ubiegłym roku 63 osobom*). Tę formę aktywizacji realizowano na terenie 19 urzędów pracy, objęto **0,11% ogółu bezrobotnych aktywizowanych w województwie**, a wydatki Funduszu Pracy poniesione na tę formę wsparcia wyniosły 65.402 zł, tj. 0,01% łącznych wydatków limitowanych,
- ⇒ **107 uprawnionym osobom podlegającym ubezpieczeniu społecznemu rolników przyznano prawo do pokrycia składek** (*w poprzednim roku 86 rolnikom*). Tę formę zrealizowano na terenie 22 powiatów, a z Funduszu Pracy wydatkowano 62.406 zł, tj. 0,01% łącznych wydatków limitowanych,
- ⇒ poniesiono także inne limitowane wydatki FP w wysokości 33.803 zł, tj. 0,01% łącznych limitowanych wydatków FP, w tym m.in. na jednorazowe refundacje składek na ubezpieczenie społeczne art. 47 ustawy oraz zobowiązania z poprzedniego roku dotyczące zatrudnienia wspieranego (*PUP w Płocku*).

Wyżej omówione działania aktywizujące realizowane w ramach usług i instrumentów rynku pracy umożliwiły rozpoczęcie aktywizacji w 2010 r. - przez **77.178 osób bezrobotnych** (*w poprzednim roku 71.732 bezrobotnych*).

Z wyżej określonej liczby bezrobotnych rozpoczynających programy w ramach limitowanych wydatków Funduszu Pracy:

- ✓ **82,0%, tj. 63.248 bezrobotnych** - rozpoczęło udział w programach finansowanych z limitów określonych według algorytmu (*w tym co najmniej 14.083 bezrobotnych w ramach programów finansowanych ze środków przyznanych z rezerwy Ministra*),
- ✓ **18,0%, tj. 13.930 bezrobotnych** - rozpoczęło udział w programach finansowanych w ramach „Działanie 6.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Poddziałanie 6.1.3.”⁴⁷.

Co najmniej 15.919 bezrobotnych, którzy już rozpoczęli aktywizację w ramach usług bądź instrumentów rynku pracy będzie ją kontynuowało w 2011 roku (*w poprzednim roku 17.685 bezrobotnych*).

⁴⁷ Zestawienie dotyczące realizacji programu „Działanie 6.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Poddziałanie 6.1.3” przedstawiono w Załącznikach Nr 97 i 97A.

11. WYDATKI / LIMITY FUNDUSZU PRACY

Zgodnie ze sprawozdawczością o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy (MPiPS-02)
 - na realizację zadań określonych Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
 - w 2010 r. w województwie mazowieckim wydatkowano kwotę – **1.026.134,8 tys. zł (tj. o 23,9% więcej niż w roku poprzednim).**

Struktura wydatków Funduszu Pracy

(w tysiącach złotych)

Wyszczególnienie	2009 rok	Udział do ogółem (w %)	2010 rok	Udział do ogółem (w %)	Wzrost / spadek (+ / -) (kol.4-2)
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	828 060,8	100,0	1 026 134,8	100,0	198 074,0
w tym:					
zasiłki dla bezrobotnych (łącznie ze składkami)	324 400,7	39,2	397 628,1	38,8	73 227,4
instrumenty rynku pracy nie objęte limitem, z tego:	9 218,0	1,1	10 534,3	1,0	1 316,3
▪ dodatki aktywizacyjne	8 403,2	1,02	9 329,5	0,91	926,3
▪ stypendia za okres nauki ^{*)}	307,0	0,04	-	-	-
▪ świadczenia integracyjne	507,8	0,06	1 204,8	0,12	697,0
aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (limitowane)	468 110,4	56,5	586 957,2	57,2	118 846,8
wydatki pozostałe	26 331,7	3,2	31 015,2	3,0	4 683,5
z tego:					
▪ rozwój systemu informatycznego	8 778,5	1,1	9 246,2	0,9	467,7
▪ koszty pozostałe	17 553,2	2,1	21 769,0	2,1	4 215,8

^{*)} po nowelizacji ustawy o promocji.... – od lutego 2009 r. stypendia za kontynuację nauki powinny być finansowane z limitowanych wydatków FP na aktywne formy. W 2009 r. - jedynie UP m.st. Warszawy koszty związane z wypłatą stypendiów tytułem kontynuacji nauki wykazał w wydatkach limitowanych na aktywne formy.

W stosunku do roku poprzedniego odnotowano:

⇒ **wzrost udziału:**

- **wydatków na aktywne formy** - o 0,7 punktu procentowego,

⇒ **spadek udziału:**

- **wydatków na zasiłki** - o 0,4 punktu procentowego,
- **wydatków pozostałych FP** - o 0,2 punktu procentowego,
- **wydatków na finansowanie instrumentów nie objętych limitem** - o 0,1 punktu procentowego.

W piśmie z dnia 8 lutego 2010 r. – Dysponent środków Funduszu Pracy (na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2009 r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie – Dz. U.2009, Nr 123, poz. 1.019) określił na 2010 r. limit wydatków na finansowanie w województwie mazowieckim programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej

w wysokości **493.764,3 tys. zł**, tj. o 110.422,1 tys. zł (o 28,8%) *więcej* niż limit na rok poprzedni określony w styczniu 2009 r.

Zgodnie z podziałem dokonany przez Samorząd Województwa Mazowieckiego - według kryteriów określonych przez Sejmik Województwa Mazowieckiego - dla samorządów powiatów algorytmicznie rozdysponowano 65% przyznanych środków, tj. 320.946,8 tys. zł. Z pozostałych 35% będących w dyspozycji samorządu województwa - 111.716,4 tys. zł. zarezerwowano na współfinansowanie PO KL Poddziałanie 6.1.3. Z uwagi na obowiązujące uwarunkowania prawne Marszałek Województwa Mazowieckiego wystąpił do Dysponenta środków FP o zmniejszenie środków pozostających w dyspozycji samorządu województwa o kwotę 61.101,1 tys. zł – jednocześnie prosząc o przyznanie tej kwoty wskazanym samorządom powiatów.

Na przestrzeni 2010 r. - z rezerwy Ministra (*na wnioski powiatów*) środki zostały zwiększone o 97.345,4 tys. zł - do kwoty 591.109,7 tys. zł, która była o 120.465,6 tys. zł, tj. **o 25,6% wyższa** od limitu roku poprzedniego (*w poprzednim roku z rezerwy Ministra 87.321,9 tys. zł do kwoty 470.644,1 tys. zł, tj. o 34,4% więcej niż limit 2009 roku*).

Rozdysponowany (*na podstawie decyzji finansowych przekazanych Starostom oraz Prezydentom Miast, a także uwzględniający przesunięcia z limitu algorytmu do limitu PO KL środków określonych przez powiaty jako udział własny przy współfinansowaniu projektów EFS*) - limit wydatków na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej dla województwa mazowieckiego w 2010 roku – wyniósł **591.109,7 tys. zł**⁴⁸, z tego:

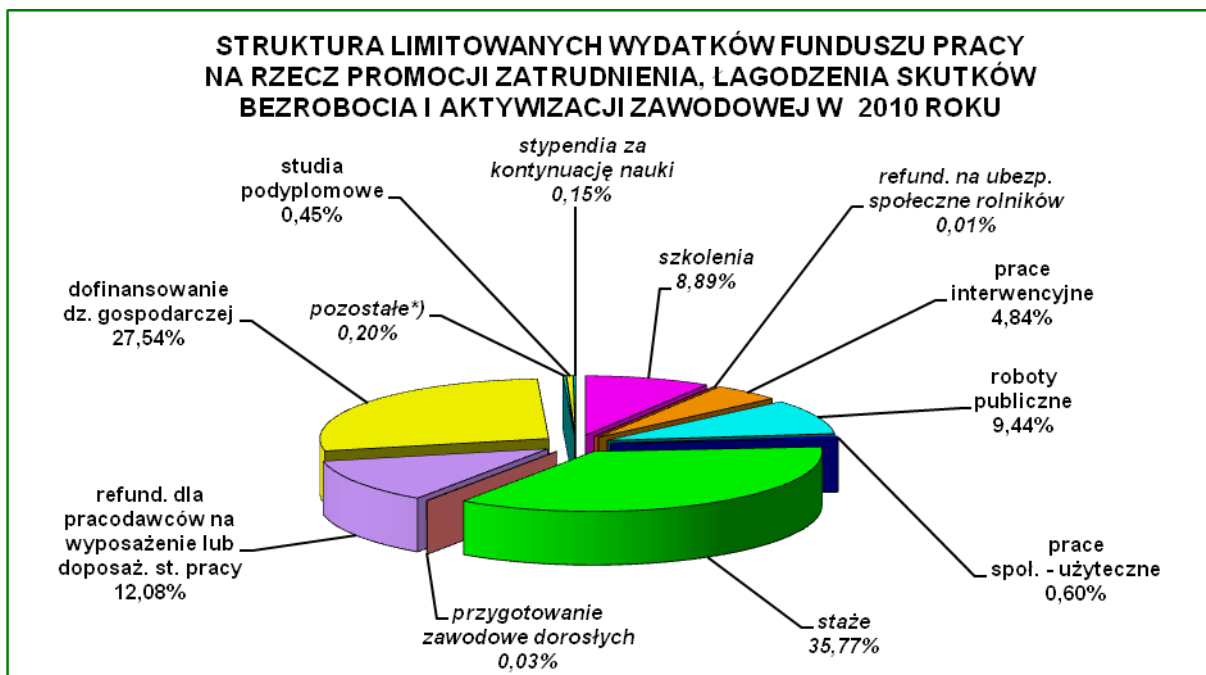
- ✓ 460.236,9 tys. zł - algorytm (*w tym 97.345,4 tys. zł z rezerwy Ministra*),
- ✓ 130.872,8 tys. zł - „PO KL Poddziałanie 6.1.3”.

Zgodnie z informacją uzyskaną z miejskich i powiatowych urzędów pracy województwa mazowieckiego - w 2010 r. w ramach limitu na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej wydatkowano łącznie **586.957.822 zł**⁴⁹ (o 118.843.426 zł, tj. **o 25,4% więcej** niż w 2009 r.), z tego na:

- staże u pracodawców **209.981.330 zł**, tj. 35,77%
ogółu wydatków limitowanych poniesionych na aktywizację bezrobotnych,
- jednorazowe środki dla bezrobotnych na podjęcie działalności gospodarczej
(*w tym pomoc prawna*) **161.621.943 zł**, tj. 27,54%,
- refundacje pracodawcom kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy **70.894.948 zł**, tj. 12,08%,
- roboty publiczne **55.382.483 zł**, tj. 9,44%,
- szkolenia **52.152.379 zł**, tj. 8,89%,
- prace interwencyjne **28.412.706 zł**, tj. 4,84%,
- prace społecznie – użyteczne **3.541.648 zł**, tj. 0,60%,
- studia podyplomowe **2.632.015 zł**, tj. 0,45%,
- wydatki pozostałe (*w tym między innymi: koszty opieki nad dzieckiem, koszty badań lekarskich, dojazdu i zakwaterowania bezrobotnych nie objętych programami subsydiowanymi*) **1.196.522 zł**, tj. 0,20%,
- stypendia za kontynuację nauki **881.523 zł**, tj. 0,15%,

⁴⁸ Zestawienie limitów wydatków Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w województwie mazowieckim przedstawiono w Załączniku Nr 103.

- przygotowanie zawodowe 197.919 zł, tj. 0,03%,
- refundacje ubezpieczenia społecznego rolników 62.406 zł, tj. 0,01%.

*) pozycja pozostałe ujmuje: koszty dojazdu i zakwaterowania, opiekę nad dzieckiem, badania lekarskie - bezrobotnych nie objętych programami subsydiowanymi oraz inne limitowane wydatki FP.

W 2010 r. - wykorzystanie przyznanych limitów Funduszu Pracy ukształtowało się na poziomie:

- ✓ algorytm (w tym środki z rezerwy Ministra) – 99,44% (457.675.830 zł),
- ✓ PO KL Poddziałanie 6.1.3 – 98,78% (129.281.992 zł).

Łączny rozdysponowany limit wynosił 591.109.700 zł., wydatki ogółem 586.957.822 zł - województwo mazowieckie **wykorzystało 99,30%** przyznanych środków Funduszu Pracy.

Najwyższe 100% wykorzystanie limitu odnotowano w powiatach: lipskim, nowodworskim, wyszkowskim oraz ostrołęckim i m. Ostrołęka, a najniższe w powiecie makowskim (95,35%) oraz w m.st. Warszawie (95,85%).

Szacunkowe zobowiązania (określone przez miejskie i powiatowe urzędy pracy jako wynikające z zawartych umów dla realizowanych usług i instrumentów rynku) przechodzące na finansowanie z limitu kolejnego roku - wyniosły 62.839.200 zł, tj. 10,6% limitu rozdysponowanego dla województwa w 2010 r.

⁴⁹ Zestawienie dotyczące wydatków Funduszu Pracy na finansowanie usług i instrumentów rynku pracy w województwie – w podziale na zadania i powiaty przedstawiono w Załączniku Nr 104.

12. OŚWIADCZENIA O ZAMIARZE POWIERZENIA PRACY KRÓTKOTERMINOWEJ⁵⁰

W 2010 r. zarejestrowano **89.424 oświadczenia** o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę – o 7.783, tj. o 8,0% mniej niż w poprzednim roku, z tego: dla obywateli: Ukrainy 85.129 oświadczeń (95,2% zarejestrowanych), Mołdowy 2.364 (2,6%), Białorusi 1.571 (1,8%), Rosji 262 (0,3%) oraz Gruzji 98 oświadczeń (0,1% zarejestrowanych).

Najwięcej oświadczeń zgłoszono:

- ▶ na okres 3 do 6 miesięcy – 79.182 oświadczenia (88,5% ogółu zarejestrowanych oświadczeń),
- ▶ na zatrudnienie w: rolnictwie i pokrewnych – 63.327 oświadczeń (70,8%), budownictwie i pokrewnych – 7.809 oświadczeń (8,7%), usługach domowych – 4.469 oświadczenia (5,0%),
- ▶ dla kobiet – 42.739 oświadczeń (47,8%),
- ▶ dla osób w wieku 26 - 40 lat – 40.820 oświadczeń (45,6%),
- ▶ w powiatach: płońskim – 21.257 oświadczeń (23,8%) i grójeckim – 17.509 oświadczeń (19,6%) oraz w m.st. Warszawie – 15.744 oświadczenia (17,6% zarejestrowanych w województwie mazowieckim).

⁵⁰ Od lutego 2009 r. - WUP w Warszawie miesięcznie monitoruje przebieg rejestracji oświadczeń pracodawców o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę - na podstawie comiesięcznych meldunków nadsyłanych przez urzędy pracy z terenu województwa mazowieckiego (pismo Departamentu Migracji MPiPS z dnia 4 lutego 2009 r., znak: DMI II 4032-6/JD/09). Tabelaryczne zestawienie dotyczące monitoringu oświadczeń składanych przez pracodawców o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom przedstawiono w Załączniku Nr 105 i 106.

PODSUMOWANIE

Przedstawione w niniejszym opracowaniu informacje dotyczące rynku pracy województwa mazowieckiego, zestawienia tabelaryczne przedstawiające w układzie obszarów i powiatów dane dotyczące ludności, podmiotów gospodarczych, zmiany poziomu bezrobocia rejestrowanego, stopy bezrobocia oraz struktury bezrobotnych według istotnych cech społeczno-demograficznych, umożliwiają określić charakterystyczne cechy bezrobocia, pozytywne oraz niekorzystne zjawiska na mazowieckim rynku pracy.

Wskaźniki statystyczne dotyczące całego województwa wyróżniają Mazowsze jako region najbogatszy oraz najmniej zagrożony bezrobociem – mimo skutków światowego kryzysu gospodarczego. Na taki obraz regionu decydujący wpływ ma m. st. Warszawa, która w znacznym stopniu zniekształca („zaciemnia”) problemy pozostałych lokalnych rynków pracy województwa.

W Warszawie w 2010 r. mieszkało 32,8% ludności województwa, funkcjonowało 50,6% ogółu podmiotów gospodarczych funkcjonujących w województwie, 45,0% osób fizycznych prowadziło działalność gospodarczą oraz działało 80,2% spółek z udziałem kapitału zagranicznego. W sektorze przedsiębiorstw pracowało w Warszawie 72,4% ogółu pracujących w województwie, natomiast zarejestrowanych było 16,2% ogółu bezrobotnych na Mazowszu.

W 2010 r. na Mazowszu odnotowano **wzrost bezrobocia o 6,2%** w stosunku do roku poprzedniego (w 2009 r. wzrost o 26,1%, w 2008 r. spadek o 19,1%, w 2007 r. spadek o 23,0%, w 2006 r. spadek o 14,1%, w 2005 r. spadek o 5,8%, w 2004 r. o 2,9%, a w 2003 r. spadek o 1,4%) oraz **wzrost stopy bezrobocia w skali roku o 0,4 punktu procentowego** (w 2009 r. wzrost o 1,7 punktu procentowego, w 2008 r. spadek o 1,7 punktu procentowego, w 2007 r. spadek o 2,6 punktu, w 2006 r. spadek o 1,9 punktu, a w 2005 r. spadek o 0,9 punktu procentowego).

W stosunku do roku poprzedniego odnotowano **wzrost o 4,1%** liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON oraz **wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw – o 0,9%**. Największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 20,3%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 14,1%). W jednostkach sektora publicznego przeciętne zatrudnienie obniżyło się 3,9% i wynosiło 296,1 tys. osób, a w sektorze prywatnym zwiększyło się o 2,4% i wynosiło 1.003,0 tys. osób.

Istotne cechy charakteryzujące rynek pracy województwa mazowieckiego w 2010 r.

- **najwyższa w Polsce liczba zarejestrowanych bezrobotnych – 238.341 osób** – przy wzroście liczby bezrobotnych w stosunku do końca 2009 r. o 13.861 osób - o 6,2% (w kraju wzrost o 3,3%). **Nadal co 8 bezrobotny w Polsce jest mieszkańcem Mazowsza,**
- **najniższa w kraju stopa bezrobocia wynosząca 9,4%** (przed województwem wielkopolskim – 9,2%) - przy średniej dla kraju 12,3%. W porównaniu do poprzedniego roku stopa bezrobocia w województwie (tak jak i dla kraju) wzrosła o 0,4 punktu procentowego.
- **duże zróżnicowanie lokalnych rynków pracy**, szczególnie pod względem:
 - **liczby bezrobotnych** - spośród **238.341** osób pozostających w rejestrach mazowieckich urzędów pracy w końcu 2010 r., największą liczbą bezrobotnych wyróżniały się głównie: m.st. Warszawa (38.640 osób), m. Radom (21.442 osoby) oraz powiat radomski (16.858 osób). Najmniejszą liczbę – poniżej dwu tysięcy bezrobotnych - odnotowano jedynie w 2 powiatach: łosickim (1.689 osób) oraz białobrzeskim (1.998 osób),
 - **natężenia bezrobocia** – stopa bezrobocia kształtowała się **od 3,4%** w m.st. Warszawie **do 35,1%** w powiecie szydlowieckim, przy czym stopę bezrobocia przewyższającą średnią

dla Polski odnotowano w 25 powiatach województwa, a w 5 powiatach osiągnęła wartość powyżej 20%.

➤ **dominacja bezrobotnych:**

- nie posiadających prawa do zasiłku – **83,6%** ogółu bezrobotnych w województwie (199.198 bezrobotnych),
- poprzednio pracujących – **77,6%** ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w województwie (185.067 osób),
- zamieszkałych w mieście – **55,9%** ogółu bezrobotnych w województwie (133.188 osób),
- bez wykształcenia średniego – **54,7%** ogółu bezrobotnych w województwie (130.490 osób),
- mężczyzn – **51,7%** ogółu bezrobotnych w województwie (123.262 osoby),

➤ **wzrost liczby bezrobotnych**

(przy wzroście bezrobocia na przestrzeni roku ogółem o 6,2% (o 13.861 osób):

- osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia o 25,2% (o 645 osób),
- długotrwale bezrobotnych o 20,7% (o 20.043 osoby),
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia o 12,9% (o 1.559 osób),
- bezrobotnych bez prawa do zasiłku o 11,9% (o 21.207 osób),
- powyżej 50 roku życia o 11,9% (o 5.937 osób),
- bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego o 9,2% (o 5.703 osoby),
- zamieszkałych w mieście o 7,9% (o 9.784 osoby),
- niepełnosprawnych o 7,3% (o 608 osób),
- kobiet o 6,6% (o 7.129 osób),
- poprzednio pracujących o 6,4% (o 11.172 osoby),
- mężczyzn o 5,8% (o 6.732 osoby),
- dotychczas niepracujących o 5,3% (o 2.689 osób),
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka o 4,9% (o 798 osób),
- do 25 roku życia o 4,3% (o 1.936 osób),
- zamieszkałych na wsi o 4,0% (o 4.077 osób),
- bezrobotnych bez wykształcenia średniego o 3,9% (o 4.946 osób),
- w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki o 3,3% (o 403 osoby),
- cudzoziemców o 2,7% (o 22 osoby),
- bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych o 2,1% (o 1.436 osób),

➤ **spadek liczby bezrobotnych**

- zwolnionych z przyczyn zakładu pracy o 7,5% (o 873 osoby),
- które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia o 9,5% (o 351 osób),

➤ **wzrost udziału bezrobotnych (w odniesieniu do 2009 r.):**

- długotrwale bezrobotnych o 5,9 punktu procentowego do 49,0% ogółu bezrobotnych,
- bez prawa do zasiłku o 4,3 punkty procentowe do 83,6% ogółu bezrobotnych,
- powyżej 50 roku życia o 1,2 punkty procentowe do 23,5% ogółu bezrobotnych,
- zamieszkałych w mieście o 0,9 punktu procentowego do 55,9% ogółu bezrobotnych,

- bez doświadczenia zawodowego o 0,8 punktu procentowego do 28,4% ogółu bezrobotnych,
 - samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia o 0,3 punkty procentowe do 5,7% ogółu bezrobotnych,
 - osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia o 0,2 punkty procentowe do 1,3% ogółu bezrobotnych,
 - kobiet o 0,2 punkty procentowe do 48,3% ogółu bezrobotnych,
 - poprzednio pracujących o 0,1 punktu procentowego do 77,6% ogółu bezrobotnych,
- **spadek udziału bezrobotnych** (w odniesieniu do 2009 r.):
- z prawem do zasiłku o 4,3 punkty procentowe do 16,4% ogółu bezrobotnych,
 - bez wykształcenia średniego o 1,2 punkty procentowe do 54,7% ogółu bezrobotnych,
 - bez kwalifikacji zawodowych o 1,1 punktu procentowego do 29,1% ogółu bezrobotnych,
 - zamieszkałych na wsi o 0,9 punktu procentowego do 44,1% ogółu bezrobotnych,
 - zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy o 0,7 punktu procentowego do 4,5% ogółu bezrobotnych,
 - do 25 roku życia o 0,3 punkty procentowe do 19,9% ogółu bezrobotnych,
 - mężczyzn o 0,2 punkty procentowe do 51,7% ogółu bezrobotnych,
 - które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia o 0,2 punkty procentowe do 1,4% ogółu bezrobotnych,
 - dotychczas nie pracujących o 0,1 punktu procentowego do 22,4% ogółu bezrobotnych,
 - osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki o 0,1 punktu procentowego do 5,3% ogółu bezrobotnych,
 - kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka o 0,1 punktu procentowego do 7,2% ogółu bezrobotnych,
- **wzrost o 10,3% liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej ogółem** - przy **wzroście o 13,1%** liczby wolnych miejsc pracy niesubsydiowanej i o 7,6% liczby wolnych miejsc pracy subsydiowanej. W województwie pozyskano ogółem 101.854 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, z tego 51.367 wolnych miejsc pracy niesubsydiowanej oraz 50.487 wolnych miejsc pracy subsydiowanej ,
- **wyższy o 25,6% limit wydatków Funduszu Pracy** dla województwa na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Łączny rozdysponowany limit środków Funduszu Pracy – zbilansowany na podstawie decyzji finansowych przekazanych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej - w 2010 r. wynosił **591.109.700 zł.**
- **wzrost o 7,6% liczby bezrobotnych rozpoczynających usługi lub instrumenty rynku pracy finansowane z limitowanych wydatków Funduszu Pracy.** W 2010 r. programy lub działania aktywizujące rozpoczęło 77.178 bezrobotnych (w 2009 r. - 71.732 bezrobotnych),
- **szacunkowa efektywność** (w roku kalendarzowym), uwzględniająca liczbę bezrobotnych podejmujących zatrudnienie po zakończeniu programu, ukształtowała się na poziomie:
- **56,5%** - dla prac interwencyjnych (**o 0,4 punktu procentowego mniej niż w 2009 r.**),
 - **33,6%** - dla staży u pracodawców (**o 0,7 punktu procentowego mniej**),
 - **27,5%** - dla szkoleń (**o 1,3 punktu procentowego mniej**),
 - **23,2%** - dla robót publicznych (**o 2,7 punktu procentowego więcej**),
 - **4,8%** - dla prac społecznie użytecznych (**o 0,4 punktu procentowego więcej**).

* * *

W 2010 r. - w strukturze wydatków Funduszu Pracy dominowały wydatki na finansowanie programów aktywizujących bezrobotnych w ramach limitowanych środków Funduszu Pracy – **57,2%** łącznych wydatków Funduszu Pracy (w 2009 r. – 56,5%, 2008 r. – 57,4%, 2007 r. - 47,6%, 2006 r. – 38,7%, a w 2005 – 36,8%). Wydatki na formy pasywne, tj. zasiłki i świadczenia stanowiły – **38,8%** (w 2009 r. - 39,2%, 2008 r. - 37,4%, 2007 r. - 47,7%, 2006 r. - 57,1%, a w 2005 roku 59,0%). Zgodnie z informacjami przekazywanymi z miejskich i powiatowych urzędów pracy województwa mazowieckiego - limit przyznany w 2010 r. na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej został zrealizowany w 99,30%.

Wyższe środki Funduszu Pracy jakimi dysponowały w 2010 r. urzędy pracy umożliwiły zwiększenie łącznej liczby bezrobotnych podejmujących aktywizację w stosunku do roku poprzedniego - o 5.446 osób, tj. o 7,6%. (w 2009 r. – wzrost liczby bezrobotnych aktywizowanych o 9.325 osób, tj. o 12,4%).

Programy finansowane w ramach limitowanych wydatków Funduszu Pracy rozpoczęło 77.178 bezrobotnych, tj. 33,0% średniorocznej liczby bezrobotnych na Mazowszu (przed rokiem 34,7%), a udział ten kształtował się od 16,3% dla m.st. Warszawa do 68,8% w powiecie łosickim (w 2009 r. od 21,7% dla m.st. Warszawa do 75,9% w powiecie sokołowskim).

W 2011 r. - aktywne programy zainicjowane w okresach wcześniejszych będzie kontynuowało co najmniej 15.919 osób.